

LAPPAJÄRVI

Lappajärven kunta

Tilinpäätös 2024

Kunnanhallitus 24.3.2025

Kunnanvaltuusto

Sisällys

1 Johdanto.....	5
1.1. Tilinpäätössäännökset.....	5
1.2. Tilinpäätösasiakirjat	5
2 Toimintakertomus.....	6
2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
2.1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2024.....	6
2.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	8
2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	15
2.1.5 Kunnan henkilöstö	22
2.1.6 Ympäristöasiat.....	23
2.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	24
2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	24
2.1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	26
2.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	31
2.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistapa ja havainnot	31
2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	34
2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	34
2.3.2 Toiminnan rahoitus	35
2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	36
2.5. Kokonaistulot ja –menot	37
2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	38
2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	38
2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	38
2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	39
2.6.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	41
2.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	41
2.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	43
2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	47
2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely.....	47
2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	47
3 Talousarvion toteutuminen	48
3.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	48
3.2 Käyttötalouden toteutuminen	49
3.2.1 Yleishallinto	49
3.2.2 Sosiaali- ja terveystoimi	52

3.2.3	Sivistystoimi	53
3.2.4	Muut palvelut	66
3.2.5	Tekninen toimi	69
3.2.6	Elinvoimapaalvelut	75
3.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	78
3.4	Investointien toteutuminen	80
3.5	Rahoitusosan toteutuminen	83
3.6	Yhteenveto talousarvion toteutumisesta	84
4	Tilinpäätöslaskelmat	88
4.1	Tuloslaskelma	88
4.2	Rahoituslaskelma	89
4.3	Tase	90
4.4	Konsernitilinpäätös	92
4.4.1	Konsernituloslaskelma	92
4.4.2	Konsernin rahoituslaskelma	93
4.4.3	Konsernitase	94
5	Liitetiedot	96
5.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	96
5.1.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	96
5.1.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	96
5.1.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	97
5.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	98
5.3	Tasetta koskevat liitetiedot	101
5.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	101
5.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	104
5.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	107
5.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	108
6	Vesihuoltolaitos	110
6.1	Liiketoiminnan tuloslaskelma	117
7	Henkilöstökertomus	118
7.1	Yleistä	118
7.2	Henkilöstövoimavarat	118
7.2.1	Koko henkilöstön määrä vuosina 2022– 2024	118
7.2.2	Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa oleva henkilöstö toimialueittain	119
7.2.3	Määräaikainen henkilöstö	120
7.2.4	Henkilöstön määrä työehtosopimuksittain	122
7.3	Henkilöstön ikärakenne ja sitoutuminen	122
7.3.1	Vakituisen henkilöstön ikärakenne	122

7.3.2 Määräaikaisten ikärakenne.....	123
7.3.3 Henkilöstön sitoutuminen työyhteisöön	124
7.3.4 Eläköityminen.....	126
7.3.5 Poissaolot vuonna 2024	128
7.4 Henkilöstön osaaminen, kehittäminen ja koulutus	130
7.5 Panostukset henkilöstöön.....	131
7.6 Työsuojaelu	132
7.6.1 Työsuojelutoimikunta	132
7.6.2 Ohjeistus	132
7.6.3 Työterveyshuolto	133
8 Allekirjoitukset ja merkinnät.....	134
9 Tilinpäätösmerkintä	135
10 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	136
11 Tunnuslukujen selvitteet.....	137
11.1 Tuloslaskelman tunnusluvut	137
11.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut.....	138
11.3 Taseen tunnusluvut.....	139

1 Johdanto

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laadinnasta on säännökset kuntalaissa ja kirjanpito-laissa. Kuntalain (410/2015) 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Lisäksi kuntalain 114 §:ssä säädetään konsernitilinpäätöksestä. Tilintarkastajien on kuntalain 123 §:n tarkastettava tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

1.2. Tilinpäätösasiakirjat

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus sekä konsernitilinpäätös. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä kertomukset esitetään erillisinä asiakirjoina.

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen (julkisuuslain 6 §:n 2. kohta). Julkisia ovat tuloslaskelman, rahoituslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi myös muut tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja (julkisuuslain 24 §).

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut seuraavat ohjeet:

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (2020)

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta (2021)

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta (2024)

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta (2023)

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista (2020)

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta (2021)

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä (2021)

Yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä (2018)

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista (2016).

2 Toimintakertomus

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2024

Arvoisat kuntalaiset,

Kunnan tilinpäätös on valmistunut, ja on aika tarkastella menneen vuoden taloudellista ja toiminnallista kehitystä. Kunta on toiminut vastuullisesti ja pitkäjänteisesti varmistaen palvelujen saatavuuden ja talouden kestävyys. Kulunut vuosi on ollut monella tapaa haastava, ja olemmekin joutuneet toimimaan ja sopeutumaan nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Nämä toimintaympäristömme muutokset ovat asettaneet meille monenlaisia paineita, mutta kunnassa on onnistuttu etsimään ratkaisuja ja kehittämään toimintaa niin, että peruspalvelut ovat säilyneet laadukkaina ja saavutettavina. Hotelli Kivitipun siirtyminen pitkän prosessin tuloksena kunnan omistukseen ja sen määrätietoisuuden kehittämisen aloittaminen ovat olleet ja lisänneet kuntamme muuttunutta ja haasteellista toimintaympäristöä.

Talouden kehitys Tilinpäätös osoittaa, että kunnan talous on kokonaisuudessaan pysynyt vakaana. Vuoden aikana osa toimintamenoista kasvoi, mutta tulojen kehitys on ollut kaikista huolimatta myönteistä, ja verotulojen kasvu on osaltaan tasapainottanut taloutta. Valtionosuuksien muutokset ja yleinen kustannuskehitys ovat vaikuttaneet kuntatalouteen, mutta olemme onnistuneet pitämään menot hallinnassa tarkalla talouden pidolla.

Alkuperäisen talousarvion mukaan vuosikatteen odotettiin jäävän 1.082.192 euroon, mutta tilinpäätöksessä vuosikate onnistuttiin saamaan 1.841.000 euroon. Tämän kaiken johdosta tilinpäätös osoittaa 767.640 euron ylijäämää poistojen, varausten ja rahastojen muutosten jälkeen. Tuloksemme on 1.019.290 euroa alkuperäistä arviota parempi, ja kunnan taloudellinen tilanne on edelleen vakaa ja hallinnassa. Verotuloja Lappajärven kunnalle kertyi 6.095.120 euroa ja valtionosuuksia 3.241.000 euroa.

On myös hyvä huomioida, että Lappajärven kunnalla ei ole taseessa katettavia alijäämiä aikaisemmilta vuosilta. Tämä osoittaa kunnan aiempien vuosien vastuullista taloudenhoitoa ja hyvää taloudellista suunnittelua. Talouskatsauksen perusteella on selvää, että vaikka kohtaamme haasteita ja epävarmuuksia, Lappajärven kunnan taloudellinen perusta on rakenteeltaan hyvässä kunnossa. Jatkamme kuitenkin tiukkaa talouden seuranta ja suunnitelmallista toimintaa varmistaaksemme, että kunta pystyy vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin jatkossakin ja säilyttämään taloudellisen vakautensa kiristyvässä ja muuttumassa maailmassa.

Investoinnit ja kehitystoimenpiteet Lappajärven kunta on valinnut eteenpäin katsovan, elinvoimaa edistävän strategian, joka kuvastaa kunnianhimoisia tavoitteitamme ja yhteistä pyrkimystä kestäväan ja määrätietoiseen kehitykseen. Erityisesti monenlaiset yritystoiminnan mahdollistamiseen tähtäävät investoinnit ja toimet ovat strategisia panostuksia kunnan tulevaisuuteen, tukien laajempaa visiotamme kestävästä kasvusta ja elinvoimaisuudesta. UNESCO Geopark -status, Visit Arctic Coast, Kvarken Rådet, Visit Seinäjoki Region ja JPYP sekä seutukuntiemme vahva yhteistyö luovat vankat perusteet matkailun ja alueellisen kehityksen sekä yrittämisen tukemiselle. Vaikka matkailu ja matkailun kehittäminen on vahvasti kunnan strategiaamme kärki toimia, emme saa kuitenkaan unohtaa muita toimialoja kovasti muuttuneessa toimintaympäristössä.

Vuoden aikana on tehty investointeja kunnan elinvoiman kehittämiseksi, mutta hotelli Kivitipun siirtyminen kunnan omistukseen, on velvoittanut meitä miettimään kokonaisuutta huolellisesti ja siirtämään joitain suunniteltuja investointeja eteenpäin. Alueen kehittäminen, hankekokonaisuudet, kaavatyö, liikenneinfra, vierasvenesatama ja Lappajärvi Invest Oy ovat olleet investointiemme keskiössä, ja näillä hankkeilla luodaan edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnille ja elinkeinoelämän kasvu. Tulevina vuosina investointien vaikutuksia seurataan kuitenkin tarkasti, jotta talouden tasapaino säilyy.

Tulevaisuuden näkymät Vaikka kuntatalouden haasteet jatkuvat, olemme kuitenkin kohtalaisen hyvissä asemissa tulevaa ajatellen. Taloussuunnitelmassa painotetaan vastuullista taloudenhoitoa ja palveluiden kehittämistä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti. Digitalisaatio ja uudet toimintamallit tuovat mahdollisuuksia tehokkaampaan palvelutuotantoon, ja panostamme entistä enemmän kestävään kehitykseen ja kuntalaisten osallistamiseen päätöksenteossa, viestintään, koulutukseen, sekä yhteistyöhön yrittäjien kanssa. Nykälänniemen, Halkosaaren ja Kalatiekanavan alueen kehittäminen osana Arctic Crater Lake Center -kokonaisuutta on myös vahvasti tulevaisuuden näkymiemme keskiössä.

Haluan kiittää kaikkia kunnan työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja kuntalaisia hyvästä yhteistyöstä. Yhteisillä ponnisteluilla varmistamme, että kuntamme kehittyy elinvoimaisena ja kestävällä tavalla myös tulevaisuudessa. Katsoimme eteenpäin määrätietoisesti ja harkiten, mutta myös innolla ja toiveikkoudella. Tunnustamme, että edessä on edelleen työtä ja haasteita, mutta uskomme vakaasti, että Lappajärvi pystyy selviytymään muuttuvassa maailmassa innovatiivisuudella, yhteistyöllä, kestävällä kehityksellä, periksiantamattomuudella ja tarkalla taloudenpidolla jatkossakin.

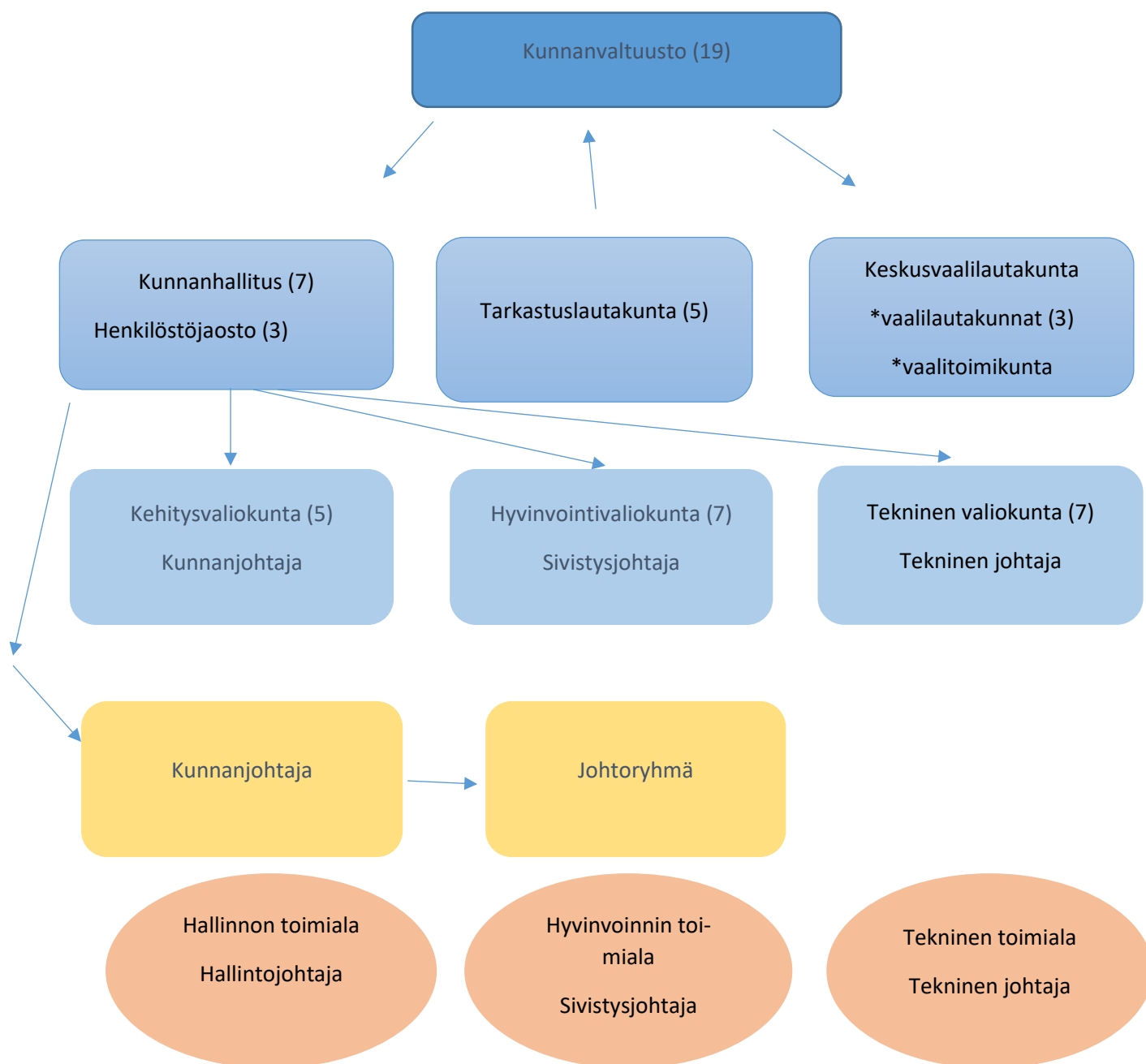
Sami Alasara,
Kunnanjohtaja

2.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuntalain 16 §:n mukaan valtuutettujen lukumäärästä päättää valtuusto. Lappajärven kunnanvaltuusto päätti 14.12.2020 § 72, että vuonna 2021 valittavan valtuuston jäsenmäärä on 19. Samassa kokouksessa kunnanvaltuusto päätti, että kunnan hallinnossa siirrytään ns. hiljaiseen valiokuntamalliin.

Hallintosäännön mukaan kunnassa on kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi kehitysvaliokunta, hyvinvointivaliokunta ja tekninen valiokunta. Lisäksi on henkilöstöjaosto.

Kunnan organisaatiokaavio:

Kunnanvaltuusto

Vuonna 2021 toimitetuissa kunnallisvaaleissa Lappajärven kunnanvaltuustoon valittiin 19 valtuutettua:

Puolue	Äänimäärä	%-osuus	Paikat
Suomen Keskusta	811	54,9	11
Kansallinen Kokoomus	114	7,7	1
Perussuomalaiset	349	13,6	5
Suomen Kristillisdemokraatit	133	9,0	1
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	70	4,7	1

Kunnanvaltuuston jäsenet 2023

Puheenjohtaja	Ollila Jari	5.6.2023 saakka, keskusta
	Honkaniemi Heikki	5.6.2023 alkaen, keskusta
Varapuheenjohtajat	I pj Angervisto Marko	PS
	II vpj Väkeväinen Ville	Keskusta
Jäsenet	Ala-aho Ville	Keskusta
	Angervisto Marko	PS
	Angervisto Raimo	Kokoomus
	Hernesniemi Mari	Keskusta
	Honkaniemi Heikki	Keskusta
	Juttuniemi Aku-Matti	PS
	Karlström Sari	PS
	Keskinen Pekka	SDP
	Kuoppala Petri	PS
	Kraatari Vuokko	Keskusta
	Lammi Pirkko	Keskusta
	Lamminen Keijo	Keskusta
	Luoma Vesa	KD
	Ollila Jari	Keskusta
	Sadeharju Minna	Keskusta
	Savola Sami	PS
	Särkiniemi Virpi	Keskusta
	Viinamäki Tuija	Keskusta
	Väkeväinen Ville	Keskusta

Kunnanhallitus

Ala-aho Ville, pj	
Angervisto Raimo	5.6.2024 alkaen
Kuoppala Petri, vpj	
Kraatari Vuokko	
Karlström Sari	
Honkaniemi Heikki	5.6.2023 saakka
Lammi Pirkko	
Luoma Vesa	5.6.2024 saakka
Ollila Jari	5.6.2023 alkaen

Tarkastuslautakunta

Sadeharju Minna, pj	Savola Sami, vpj
Ketola Minna	Honkaniemi Vuokko
Ojala Timo	

Kehitysvaltiokunta	Hernesniemi Mari, pj Juttuniemi Aku-Matti, vpj Lamminen Keijo Viinamäki Seppo Niemelä Sanna	
Hyvinvointivaliokunta	Viinamäki Tuija, pj Luoma Vesa, vpj Särkiniemi Virpi Kangastie Arvi Dinga Bo Ollila Tapio Viita-aho-Tohni Maria	
Tekninen valiokunta	Väkeväinen Ville, pj Angervisto Marko, vpj Hernesniemi Jari Karlström Sari Paavola Inka Nyyssölä Riitta Keskinen Pekka	
Keskusvaalilautakunta	Keski-Vinkka Seppo, pj Peltola Matti, vpj Granholm Sanna Perälä Jouko Tissarinen Kaisa	
Toimielinten esittelijät	Kunnanhallitus Kehitysvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Tekninen valiokunta Henkilöstöjaosto	kunnanjohtaja kunnanjohtaja sivistysjohtaja tai vapaa-aikasihteeri tekninen johtaja, yhdyskuntainsinööri, ympäristösihteeri tai rakennustarkastaja hallintojohtaja

Tilivelvolliset viranhaltijat

Osasto

Luottamushenkilöhallinto
Yleiset toimistopalvelut
Muu yleishallinto
Työllistäminen
Sivistystoimen hallinto
Perusopetus
Peruskoulujen yhteinen toiminta
Lukiokoulutus
Ammatillinen ja muu koulutus
Kirjastotoimi
Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen viranhaltija

kunnanjohtaja
hallintojohtaja
"
"
sivistysjohtaja
"
"
"
"
"

Vapaa-aikatoimi	vapaa-aikasihteeri
Oikeudenhoito ja turvallisuus	yleinen edunvalvoja
Yhdyskuntasuunnittelu	tekninen johtaja
Yhdyskuntapalvelut	"
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	"
Vesihuolto	"
Jätehuolto	"
Maa- ja metsätilat	"
Muu liikeluonteinen toiminta	"
Muu toiminta	"
Rakennusvalvonta	rakennustarkastaja
Ympäristön huolto	ympäristösihteeri
Elinvoimapalvelut	kunnanjohtaja
Elinkeinoelämän edistäminen	kunnanjohtaja

2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalous

Valtiovarainministeriön katsauksen mukaan epävarmuus maailmantaloudessa on kasvanut viime kuukausina. Syynä tähän on ennen kaikkea ollut geopolitiittisten jännitteiden kiristyminen. Rahoitusmarkkinoiden levot-toimuuksilla kesällä 2024 näyttäisi jääneen lyhytaikaiseksi, mutta protektionismin nousu keskeisten talouksien välillä voi hidastaa kasvua. Toisaalta hidastuva inflaatio ja laskevat korot kasvattavat reaalityuloja monessa taloudessa. Talouskasvu painottuu yhä Yhdysvaltoihin ja nouseviin talouksiin. Euroalueen talouskehitys on vaatimatonta. Katsauksen mukaan maailmantalous kasvaa vuonna 2024 3,1 prosenttia, ja kasvu hidastuu kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen näkymät ovat ennakoivien indikaattoreiden perusteella yhä haastavat. Etenkin Saksan teollisuuden tilanne aiheuttaa huolta. Kuluttajien luottamus on vahvistumassa inflaation hidastuessa ja reaalityulojen kasvua. Euroalueen talous kasvaa v. 2024 0,7 prosenttia, ja kasvu kiihtyy 1,5 prosenttiin v. 2025. Kiinan talousnäkymät ovat haastavat. Talouskasvua pyritään kiihdyttämään elvyttävällä finanssipolitiikalla. Heikko juna tukee viennin kilpailukykyä. Talous kasvaa 4,5 prosenttia 2024, ja kasvu hidastuu 4,2 prosenttiin v. 2025.

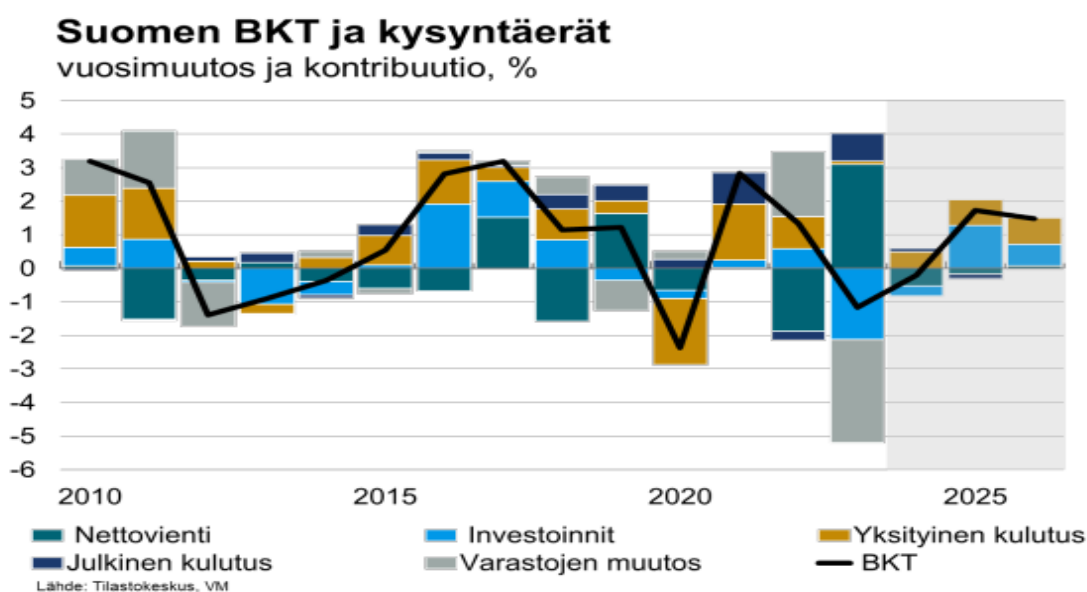
Valtionhallinto

Julkisen talouden alijäämä on muodostunut syväksi heikon suhdanteen, nopean inflaation, korkomenojen kasvun sekä varautumismenojen kasvun takia. Alijäämä kuitenkin alkaa parantua hitaasti myöhemmin, kun talous toipuu ja sopeutustoimet alkavat vaikuttaa täysipainoisesti. Tänä vuonna julkisen talouden alijäämä syvenee edelleen, yltäen 3,7 prosenttiin BKT:hen suhteutettuna. Alijäämä syvenee, kun heikko suhdannetilanne jatkuu, verotulojen kasvu on vaimeaa ja sosiaaliturvamaksujen tuotot supistuvat. Syyskuun alussa voimaan tullut arvonnäköveron korotus kasvattaa verotuloja, mutta menoja lisäävät kulutusmenojen sekä korko- ja eläkemenojen kasvu. Hallituksen päättämät sopeutustoimet alkavat parantaa julkisen talouden tilannetta, mutta eivät vielä käännekehityksen suuntaa. Työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen heikentää entisestään julkisen talouden rahoitusasemaa.

Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä pienenee 3,2 prosenttiin. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen ja asettuu 2,1 prosenttiin vuonna 2028.

Valtionhallinnon alijäämä pysyy vuonna 2024 edellisvuoden tasolla 3,2 prosentissa. Vuonna 2025 alijäämä heikkenee 3,7 prosenttiin. Sopeutustoimista huolimatta menot kasvavat edelleen nopeasti. Menojen kasvulle on monia syitä: hävittäjähankinnan menot alkavat rasittaa kansantalouden tilinpidon mukaista alijäämää, kun koneiden toimitukset alkavat. Lisäksi vuonna 2025 korkomenojen kasvu jatkuu ja hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa yli 2 mrd. euroa ja on kokonaisuudessaan jo lähes 29 mrd. euroa.

Maailmankaupan ennustetaan toipuvan vauhdikkaammin kuin maailmantalouden, mikä hyödyttää Suomen tavaravientiä. Suomen kustannuskilpailukyky on säilynyt kohtuullisen hyvänä ja tukee vientiä, kun kysyntä vientimarkkinoilla elpyy.

Kuntahallinto

Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden kuntien saamien verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntien saamat tulonsiirrot valtiolta laskevat sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtiosuukseen tehtävän indeksisäästön vuoksi. Kuntahallinnon alijäämä syvenee 0,6-0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2028. Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa. Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia, sillä kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Palvelutarpeen laskua onkin totuttuun tapaan hieman loivennettu painelaskelmassa.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027 mm. sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastaa myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen.

Taloudellisen katsauksen mukaan verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, vaikka niiden taso puolittuikin sote-uudistuksen yhteydessä. Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–2028 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevana vuosina. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina

Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi 2023 oli taloudellisesti vaikea ja rahoitusasema selvästi alijäämäinen, -1,7 miljardia euroa. Vuonna 2025 alueiden tulot kasvavat valtionrahoituksen jälkikäteis-tarkistuksen takia ja rahoitusasema paranee -0,2 prosenttiin. Alueiden omat tilinpäätösennusteet viittaavat siihen, että taloudellinen tasapaino heikkenee yhä. Menojen kasvua ajaa ennustekaudella erityisesti korkeat palkkojen sopimuskorotukset ja palvelujen ostojen kasvu. Vuonna 2025 rahoitusasema kohenee, kun valtion rahoituksessa huomioidaan v. 2023 toteutuneiden kustannusten ero rahoitukseen. Kevään 2024 julkisen talouden suunnitelman riihessä alueiden menoja vähentäviä tai maksutuloja lisääviä toimia tehtiin 0,4 mrd. euron edestä v. 2028 tasolla. Lisäksi jo hallitusohjelmassa päätettiin toimista, jotka pienentävät alueiden menoja 0,5 mrd. euroa. Toimet vähentävät saman verran myös valtion rahoitusta. Alueiden omia sopeutustoimia on ennusteessa huomioitu tänä vuonna noin 0,4 mrd. euron sekä 0,15 mrd. euron verran vuonna 2025 ja 2026. Alueiden tulot koostuvat pääosin valtionrahoituksesta ja asiakkaiden maksutuloista. Valtionrahoitus kasvaa reippaasti vuonna 2025, kun siinä huomioidaan vuonna 2023 kertynyt alueiden alijäämä, joka kasvattaa valtionrahoitusta n. 1,4 miljardilla eurolla.

Alueet ovat aloittaneet sopeutustoimet, mutta niiden kokoluokasta ei ole vielä olemassa kattavaa arviota. Alueiden toimintaa vaikeuttaa myös henkilöstöpula, joka voi yhtäältä johtaa palveluostojen ja kulujen kasvuun, ja toisaalta hidastaa henkilöstömenojen kasvua ja heikentää palvelujen saatavuutta

Lähde: Taloudellinen katsaus, Syksy 2024 Valtiovarainministeriön kansantalousosasto, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:43

Etelä-Pohjanmaa

Viime vuosien toimintaympäristön turbulenssi on vaikuttanut maakunnan näkymiin monella tavalla ja aiheuttanut suhdannenäkymiin voimakasta epävarmuutta. Investointien osittaiseksi tulpaksi, epävarmuuden ja riittämättömän kysynnän lisäksi, on muodostunut rahoituksen kiristyneet ehdot. Kokonaisuutena tarkasteltuna maakunnan sietokyky erityyppisiä kriisejä vastaan on kuitenkin ollut kohtuullinen, ja yritysten tahtotila pitää kiinni osaavasta työvoimasta on ollut korkealla tasolla. Elinkeinoelämän näkökulmasta selkeimpänä huolenaiheena on ollut rakennusalan tilanne. Kootusti voidaan todeta, että näkymä tulevaan on varovaisen toiveikas, mutta hitaaseen kasvuun varautuva.

Etelä-Pohjanmaan erityishaasteita ovat epäsuotuisa demografinen kehitys, työvoiman saatavuus, heikko kansainvälistymisaste ja korkea-asteen koulutuspaikkojen vähäisyys. Veto- ja pitovoimatekijöiden parantaminen on tulevaisuushaaste, johon vastaaminen edellyttää panostuksia myös maakunnan edunvalvontaan, imagon

kehittämiseen ja maahanmuuttajien kotouttamiseen. Strategista kehittämisloikkaa tarvitaan myös elinkeinorakenteen ja koulutustarjonnan uudistamisessa ja monipuolistamisessa, jotta maakunta pystyisi paremmin vastaamaan alati kasvavaan muutosvauhtiin ja kilpailemaan koulutetusta työvoimasta. Tulevaisuutta on tässä suhteessa otettu omiin käsiin, sillä Seinäjoen ammattikorkeakoulun aloituspaikkoja on pyritty lisäämään myös alueloimijoiden rahoitukseen turvautuen.

Etelä-Pohjanmaa on jo tällä hetkellä merkittävä tuulisähkön tuotantoalue, sillä maakunnan osuus koko maan tuulisähkön tuotannosta on noin 10 prosenttia. Suomen uusiutuvat -yhdistyksen arvion mukaan Etelä-Pohjanmaalle on suunnitteilla noin 30 maatuulivoimapuistoa. Tuulivoiman rinnalle ja sitä täydentämään ovat tulleet teollisen mittakaavan aurinkovoimapuistot. Vedyn hyödyntäminen on noussut keskusteluun uutena aaltona, mutta vedyn soveltamismahdollisuuksissa riittää vielä järkeiltävää.

Saavutettavuuteen ja tieverkon kuntoon liittyvät kysymykset herättävät maakunnassa huolta. Asutus- ja elinkeinotoiminta on Etelä-Pohjanmaalla varsin hajasijoittunutta ja korkean profiilin teollisuuskeskittymiä on myös seutukeskuksissa ja reuna-alueilla. Merkittävä haaste saavutettavuuden kannalta on valtatiellä 19 Kivisaari–Atria -väli, jonka liikennemäärä vastaa monien eteläisen Suomen vilkkaimpien kaksikaistaisten teiden liikennemääriä. Valtatie 19 Seinäjoen ja Lapuan välillä on koko tien kuormitetuin osuus. Akuuttia huolta aiheuttaa rai-deliikenteen keskeyttäminen Suupohjan radalla, mikä siirtää raakapuukuljetuksia kantatielle 67 ja maantielle 672.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Etelä-Pohjanmaalla asui viime vuoden lopussa 190 543 henkilöä. Elokuun lopulla 2024 maakunnan väkiluku on vähentynyt noin 400 henkilöllä, joka on ennustettua vähemmän. Väestökehityksen osalta juopa keskuseudun triangelin (Seinäjoki-Ilmajoki-Lapua) ja muun maakunnan välillä on kasvava. Suurimmat muuttotappiot syntyvät nuorista, jotka muuttavat opintojen perässä esimerkiksi yliopistokaupunkeihin. Etelä-Pohjanmaalla on selkeästi vähiten korkeakoulutuksen aloituspaikkoja suhteessa 15–24-vuotiaiden ikäryhmään, mikä on kärjistänyt muuttotappioita. Maahanmuuton merkitys on maakunnassa kasvava. Ulkomaalaisten osuus väestöstä on edelleen valtakunnan alhaisin, mutta ulkomaalaisten määrä on kasvanut nopeasti. Viime vuonna Etelä-Pohjanmaalla kotikuntapäätöksen sai noin 1 200 ukrainalaista. Maahanmuutto lisääntyy myös työperäisesti sekä ulkomaisten opiskelijoiden myötä, sillä kansainvälisten tutkintojen tarjontaa on määrätietoisesti ja tuloksellisesti lisätty maakunnassa.

Etelä-Pohjanmaa tunnetaan yrittäjyydestä, vahvasta elintarvikesektorista sekä monipuolisesta kulttuuri-tarjonasta. Vahvimpia toimialoja ovat teknologiateollisuus (pääpaino kone- ja metalliteollisuudessa), elintarviketuotanto, sekä rakennustuote- ja huonekaluteollisuus. Maakunnan pk-yritysten suhdanneodotukset ovat olleet jo pitkään maan keskimääräistä heikompia. Elintarviketuotannon osalta lähivuosien kriisit ovat olleet merkittävä haaste, ja alan sisällä yritysten tilanteissa on ollut merkittäviä eroja. Isossa kuvassa kulutuskysynnän kehittyminen on edelleen kysymysmerkki. Myönteisiä signaalejakin on, sillä elintarviketuotannossa on syntynyt ja syntymässä uusia innovaatioita ja tuotantokapasiteettia. Elonen -konserni rakentaa korppu- ja keksitehtaan uudestaan, investoinnin kustannusarvio on noin 12 miljoonaa. Valio investoi Seinäjoen tehtaan uudistus- ja perusrannushankkeisiin noin 70 miljoonaa euroa. Atria on ottanut käyttöön historiansa suurimman investoinnin: 155 miljoonan euron siipikarjatehtaan laajennus Nurmon tuotantolaitoksen yhteyteen. Myös pitkään suunniteltu biokaasulaitos on varmistunut, kun Suomen Lantakaasu Oy ja Atria Suomi Oy investoivat Nurmon Bioenergian biokaasulaitokseen yli 60 miljoonaa euroa. Teknologiateollisuudessa, josta kone- ja metallituoteteollisuus muodostaa leijonanosan, tilanne on monisyinen ja erot yritysten välillä ovat huomattavia. Puu- ja rakennustuoteteollisuuden tilanteessa on ollut merkittäviä haasteita.

Matkailun osalta aluetason ikkuna tulevaan on sumuinen ja varovaisuutta on ilmassa. Suurimpana kysymysmerkkinä on Ähtärin eläinpuiston tilanne. Edessä on velkasaneeraukseen hakeutuminen, jolla pyritään turvaamaan toiminnan jatkuvuus. Myönteistä on, että mennyt tapahtumakesä oli vilkas ja maakunnan suur tapahtumat saavuttivat tai ylittivät kävijätavoitteensa. Tapahtumiin liittyvän matkailun ohella huvipuisto-, virkistys- ja

luontomatkailu ovat teemoja, joiden mahdollisuuksiin on luottamusta jatkossakin ja ne tarjoavat konkreettisia kehittämismahdollisuuksia erityisesti maakunnan reuna-alueilla. Esimerkiksi Lappajärven (Kraatterijärvi Geopark) status maakunnan toisena Geopark-kehittämiskokonaisuutena varmistui maaliskuussa. Tilannetta tosin varjostaa hotelli Kivitipun ajautuminen konkurssiin, mikä hankaloittaa jatkokehittämissuunnitelmien toteuttamista.

Kehityssuuntia koskevat arviot Taulukoiden arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi’

Taulukko Etelä-Pohjanmaa

Kehityssuunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	–	+	+
Työttömyyden määrä	–	0	+
Työvoiman saatavuus	+	0	0

Taulukko Järviseu Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini, Vimpeli

Kehityssuunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	–	+	+
Työttömyyden määrä	–	0	+
Työvoiman saatavuus	+	0	0

Lähde: Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2024, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2024:44

2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

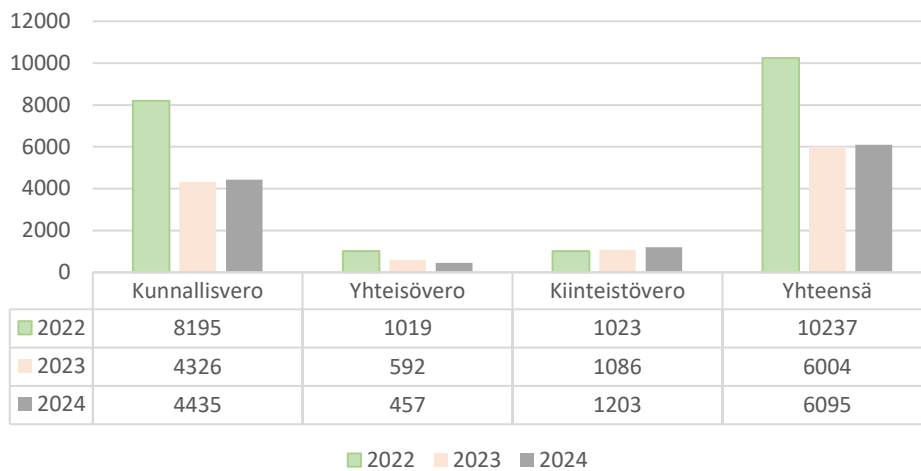
Yleistietoa Lappajärven kunnasta

Pinta-ala	523,23 neliökilometriä
Asukkaita 31.12.2024	2747
Veroprosentti	9,40 %
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,05 %
Vakituisten asuntojen veroprosentti	0,60 %
Muut asuinrakennukset	1,20 %
Voimalaitokset	3,10 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %

Verotulot vuosina 2022 - 2024

	TP 2024	TP 2023	TP 2022
Kunnallisvero	4.434.754,95	4.326.436,99	8.194.540,84
Osuus yhteisöverosta	456.558,85	591.895,60	1.019.061,25
Kiinteistövero	1.203.806,19	1.086.266,22	1.023.039,66
Yhteensä	6.095.119,99	6.004.598,81	10.236.641,75

Verotulot 2022-2024

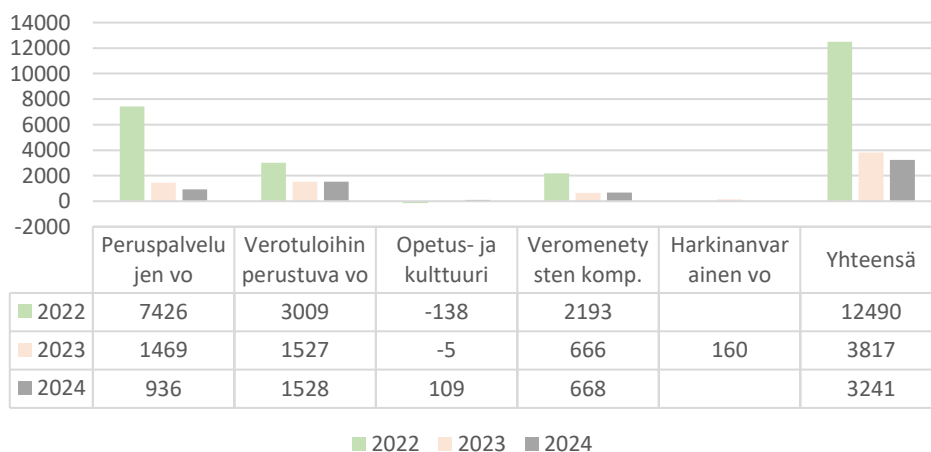

Valtionosuudet vuosina 2022 – 2024

	TP 2024	TP 2023	TP 2022
Peruspalvelujen vo	935433	1469192	7426227
Verotuloihin perustuva vo	1528251	1526725	3008640
Opetus- ja kulttuuri	109141	-4622	-138231
Veromenetysten komp.	668175	666116	2192926
Harkinanvarainen vo		160000	
Yhteensä	3241000	3817411	12489562

Valtionosuudet vuosina 2022-2024

Valtionosuudet 2022 - 2024

Lappajärven kunnan väestön ja eräiden keskeisten palvelujen käyttäjien määrälliset muutokset (Lähde: Tilastokeskus)

Lappajärvi ▲	0 - 14 v	15 - 64 v	65 -	Yhteensä
2020	406	1472	1047	2925
2021	400	1419	1047	2866
2022	382	1380	1058	2820
2023	374	1351	1064	2789
2024	355	1313	1075	2743
2025	348	1280	1066	2694

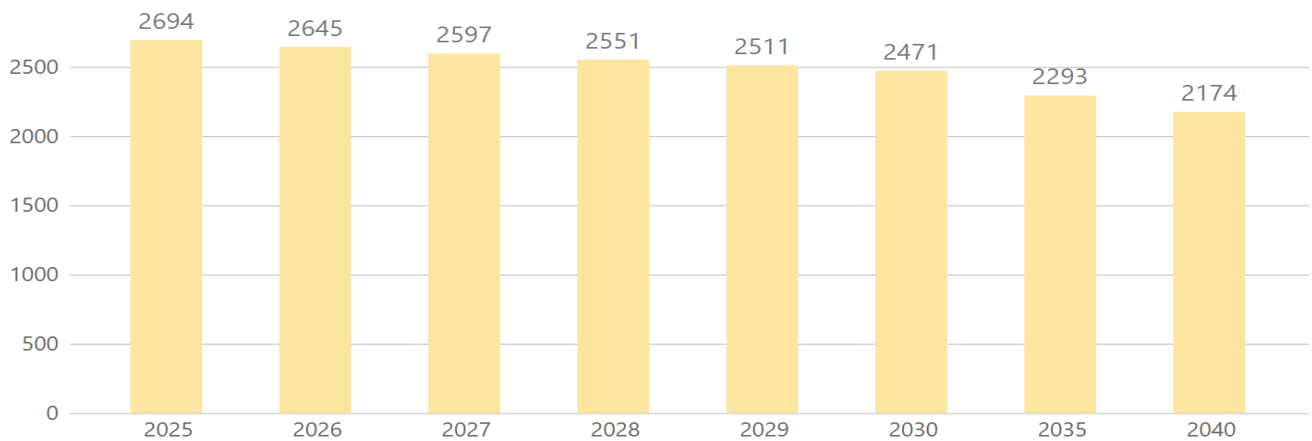
Keskeiset väestöä kuvaavat tunnusluvut (Lähde: Tilastokeskus)

Nimi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Väkiluku	2 925,0	2 866,0	2 820,0	2 789,0		
Väkiluvun kokonaismuutos, henkilöä	-71,0	-59,0	-46,0	-31,0	-31,0	-11,0
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-2,4	-2,0	-1,6	-1,1		
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	13,9	14,0	13,5	13,4		
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	50,3	49,5	48,9	48,4		
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	35,8	36,5	37,5	38,1		
Väestöllinen huoltosuhde	98,7	102,0	104,3	106,4		
Taloudellinen huoltosuhde	196,1	195,2	189,8	198,6		
Keski-ikä, molemmat sukupuolet	50,6	50,9	51,4	51,4		

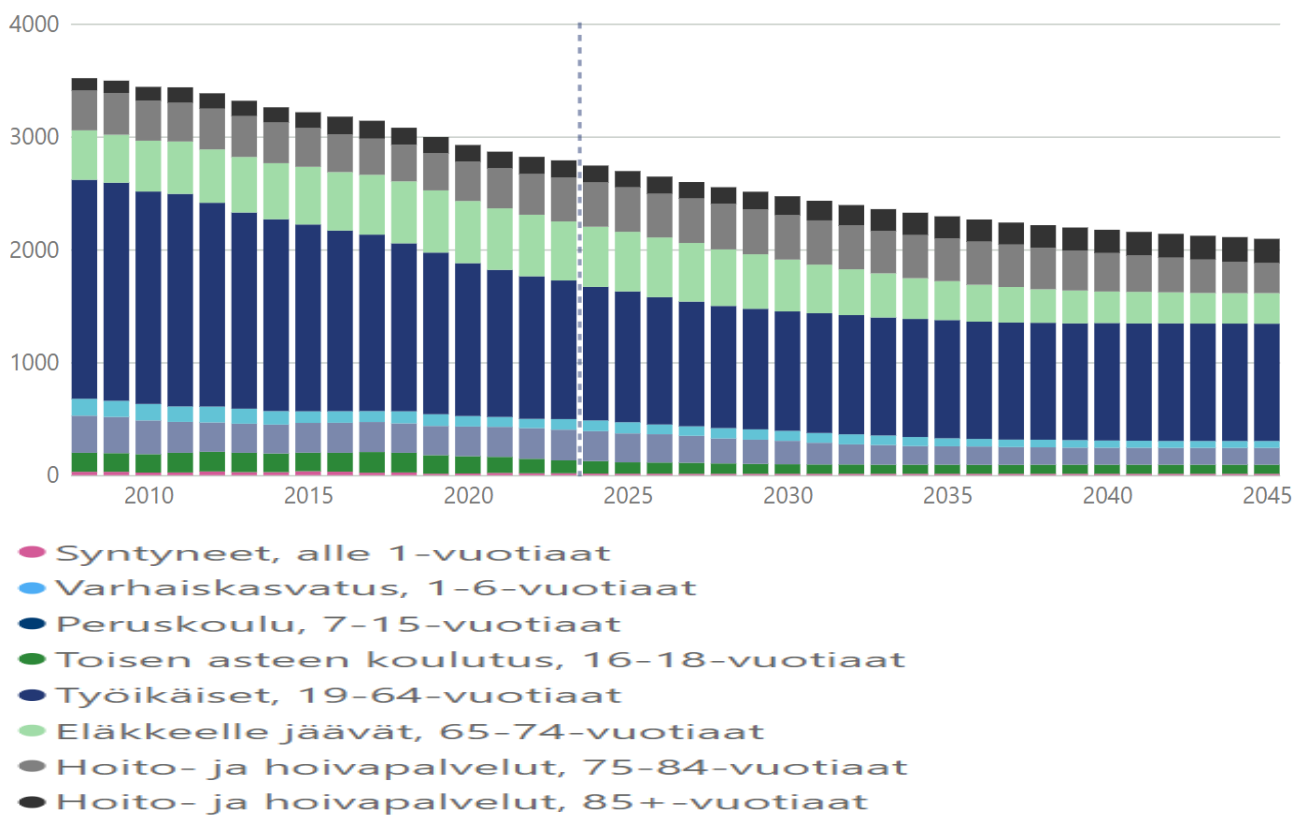
Väkiluvun muutos vuosittain (Lähde: Tilastokeskus)

Vuosi ▲	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto Suomeen	Maastamuutto Suomesta	Nettomaahan- muutto	Kokonais- muutos	Väkiluku
2020	15	39	-24	95	-68	25	5	20	-71	2 925
2021	20	55	-35	88	-46	28	5	23	-59	2 866
2022	17	57	-40	82	-38	34	2	32	-46	2 820
2023	16	44	-28	84	-49	47	0	47	-31	2 789
2024	18	50	-32	90	-39	45	5	40	-31	2 758
2025	2	3	-1	5	-13	3	0	3	-11	2 747

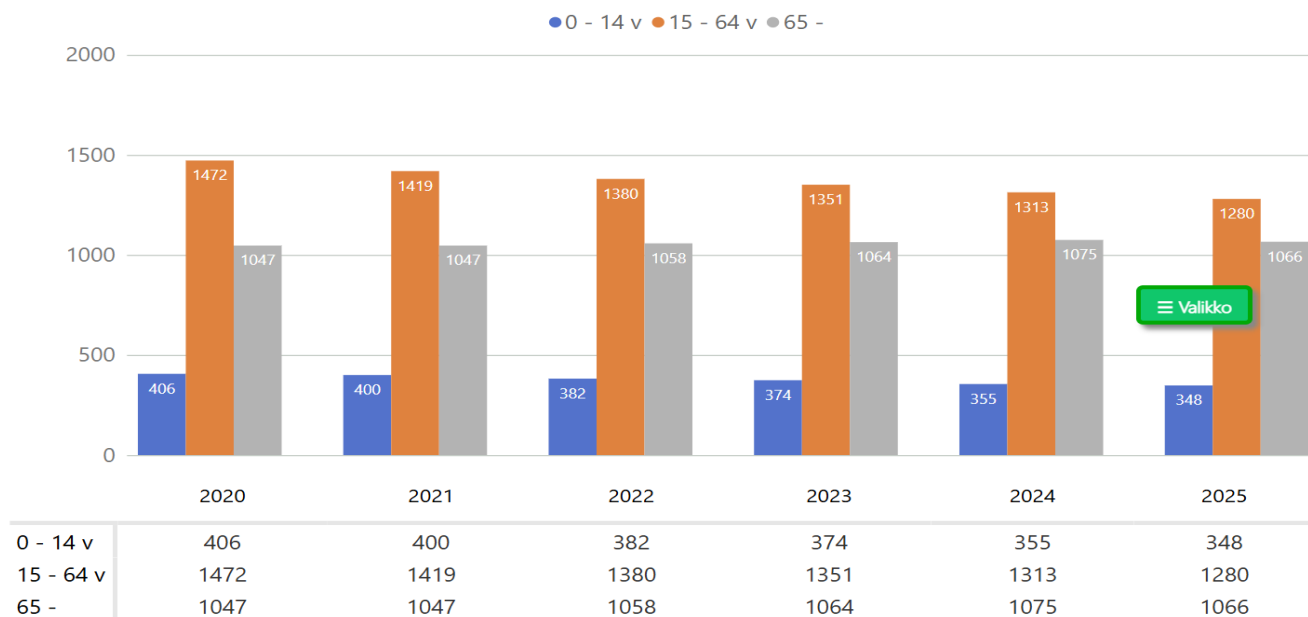
Väestöennuste 2025 - 2040 (Lähde: Tilastokeskus)

Väestö 2008-2023, väestöennuste 2024-2045 (Tilastokeskus 2024)

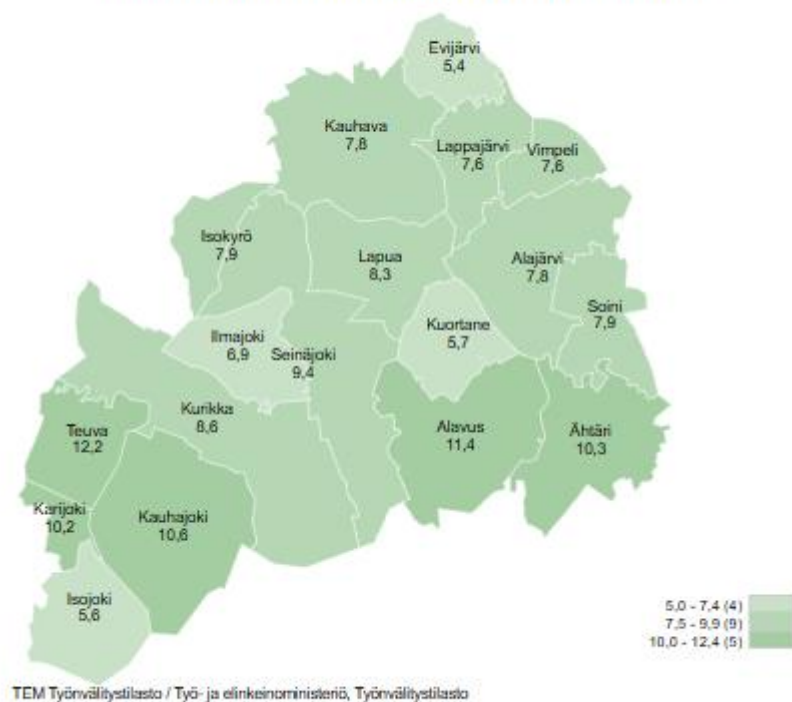

Ikäjakauma (Lähde: Tilastokeskus)

Työllisyyskatsaus, Muutokset työllisyydessä

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

Etelä-Pohjanmaan alueella oli joulukuun 2024 lopussa 7660 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 324 työnhakijalla (4,4 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla 8,1 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaan alueella nousi edellisestä kuukaudesta 1027 henkilöllä.

Lomautettujen lukumäärä joulukuun lopussa oli 1390, jossa laskua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 339 henkilöä eli -19,6 %. Viime kuukaudesta lomautettujen lukumäärä nousi 479 henkilöllä.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 8,9 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,0 prosenttia.

Lappajärvi, työttömät työnhakijat:

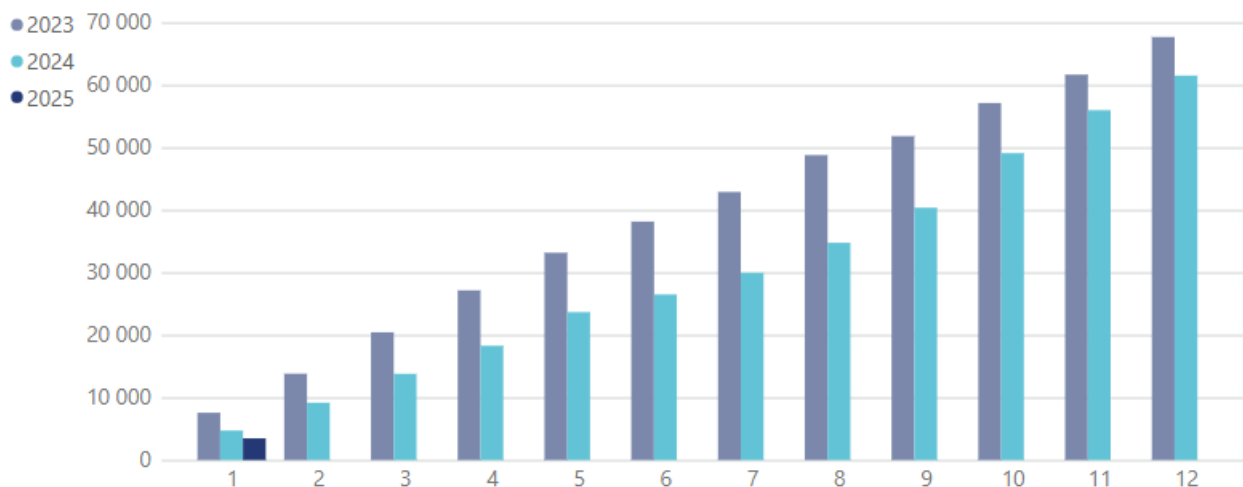
	Työttömät työnhakijat kuukauden lopussa	Työvoima	Työttömien osuus työvoimasta
31.12.2020	110	1190	9,2 %
31.12.2021	83	1160	7,2 %
31.12.2022	80	1103	7,3 %
31.12.2023	75	1055	7,1 %
31.12.2024	80	1058	7,6 %

Lappajärvi	Joulukuu 2024	Joulukuu 2023	Joulukuu 2022
Kunnan työvoima	1058	1055	1103
Työttömät (ml lom.)	80	75	80
Työttömät miehet (ml lom)	46	44	49
Työttömät naiset (ml lom)	34	31	31
Työttömät alle 20-vuotiaat	-	0	0
Työttömät alle 25-vuotiaat	5	8	5
Työttömät yli 50-vuotiaat	36	36	43
Pitkäaikaistyöttömät	-	12	17
Vamm. ja pitkäaik.sairaat	16	12	18
Avoimet työpaikat	-	8	8

Työmarkkinatuen kuntaosuus, €

Kuukausittain

Kumulatiivinen

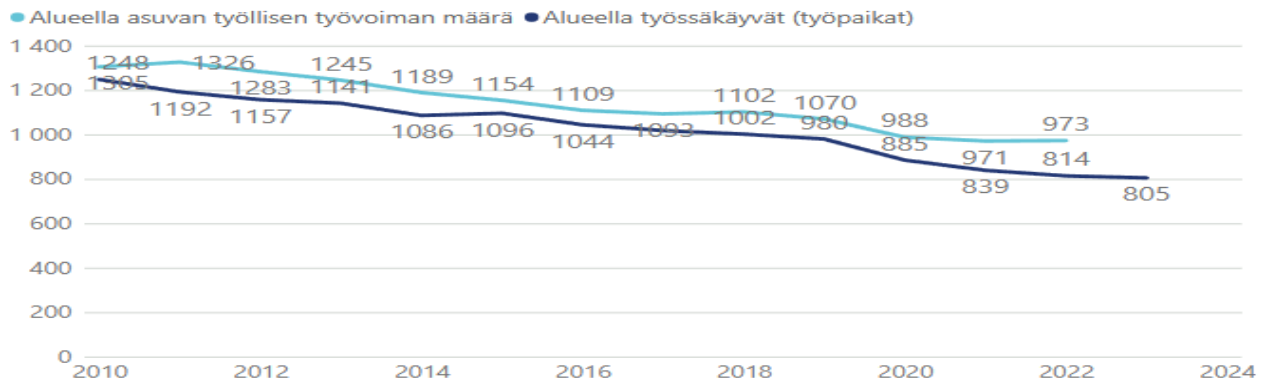

Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan (Tilastokeskus)

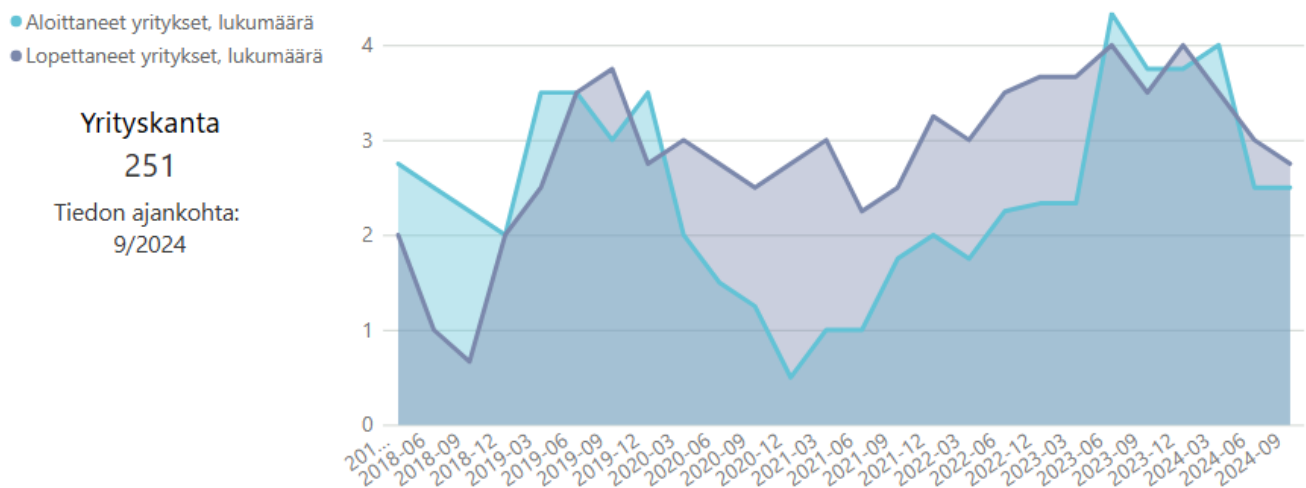
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0- 14 -vuotiaat	426	413	406	400	382	374
Eläkeläiset	1 189	1 183	1 179	1 177	1 162	1 172
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	81	66	59	63	62	76
Opiskelijat, koululaiset	189	171	173	167	154	160
Työlliset	1 102	1 070	988	971	973	934
Työttömät	88	90	115	84	85	72
Työvoima	1 190	1 160	1 103	1 055	1 058	1 006
Työvoiman ulkopuolella olevat	1 888	1 836	1 822	1 811	1 762	1 783
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	3	3	5	4	2	1

Lähde: Tilastokeskus. Uudempaa tilastoa ei ole julkaistu 8.3.2025 mennessä

Työpaikkojen lukumäärä

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset, liukuva keskiarvo (Tilastokeskus)

Verotettava tulo

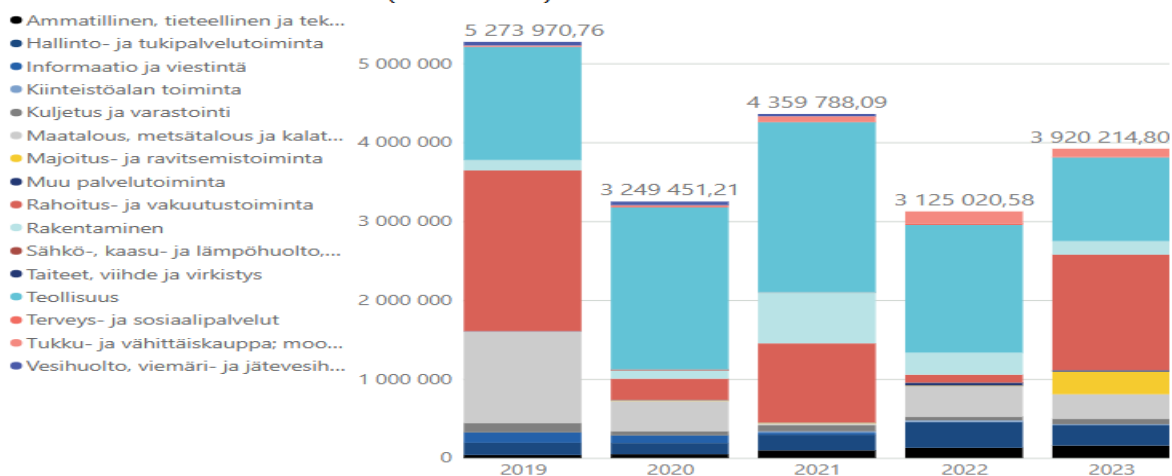
0,00

1 243 450,69

Vuosi

Kaikki

Verotettava tulo toimialoittain (Verohallinto)

2.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstöä koskevia tietoja esitetään tarkemmin henkilöstöraportissa.

Lappajärven kunnan palveluksessa oleva henkilöstö toimialoittain 31.12.2024:

Osasto	2024	2023	2022
Yleishallinto	3	3	4
Sivistystoimi	59	57	56
Muut palvelut	6	3	3
Tekninen toimi	23	25	29
Elinvoimapaalvelut	1	2	1
Yhteensä	92	90	93

Koko henkilöstön määrään sisältyvät kunnan palveluksessa olleet koko- ja osa-aikaiset henkilöt 31.12.2024.

Osa-aikaisia ei ole laskennallisesti muutettu kokoaikaisiksi. Lukuun sisältyvät vakituisten lisäksi määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt. Luvuissa näkyvät myös henkilöt, jotka ovat palkattomalla virka-/työvapaalla.

Palkkojen ja palkkioiden sekä sivukulujen kokonaissumma:

	2024	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-3.829.849,54	-3.841.431,49	-3.686.085,09
Eläkekulut	-821.988,31	-813.947,76	-803.278,38
Muut henkilösivukulut	-83.470,62	-106.479,01	-98.475,62
Henk.menojen korjauserät	38.888,86	28.675,51	50.892,43
Yhteensä	-4.696.419,61	-4.733.182,75	-4.536.946,66

Henkilökunnan tapaturma- ja ammattitautivakuutus on tällä hetkellä Fenniassa. Ryhmähenkivakuutus on OP Pohjolassa. Kunnassa on työsuojelutoimikunta, jossa on 1 työnantajan edustaja sekä 3 toimihenkilöiden ja työntekijöiden edustajaa. Erikseen on yhteistoimintaelin, jossa niin ikään on sekä työnantajan että työntekijöi-

den edustajia. Lisäksi toimii sisäilmatyöryhmä. Henkilökunnalle on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä työturvallisuuteen liittyviä ohjeistuksia. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Työterveyshuolto-palvelut ostetaan TT Botnia Oy:ltä.

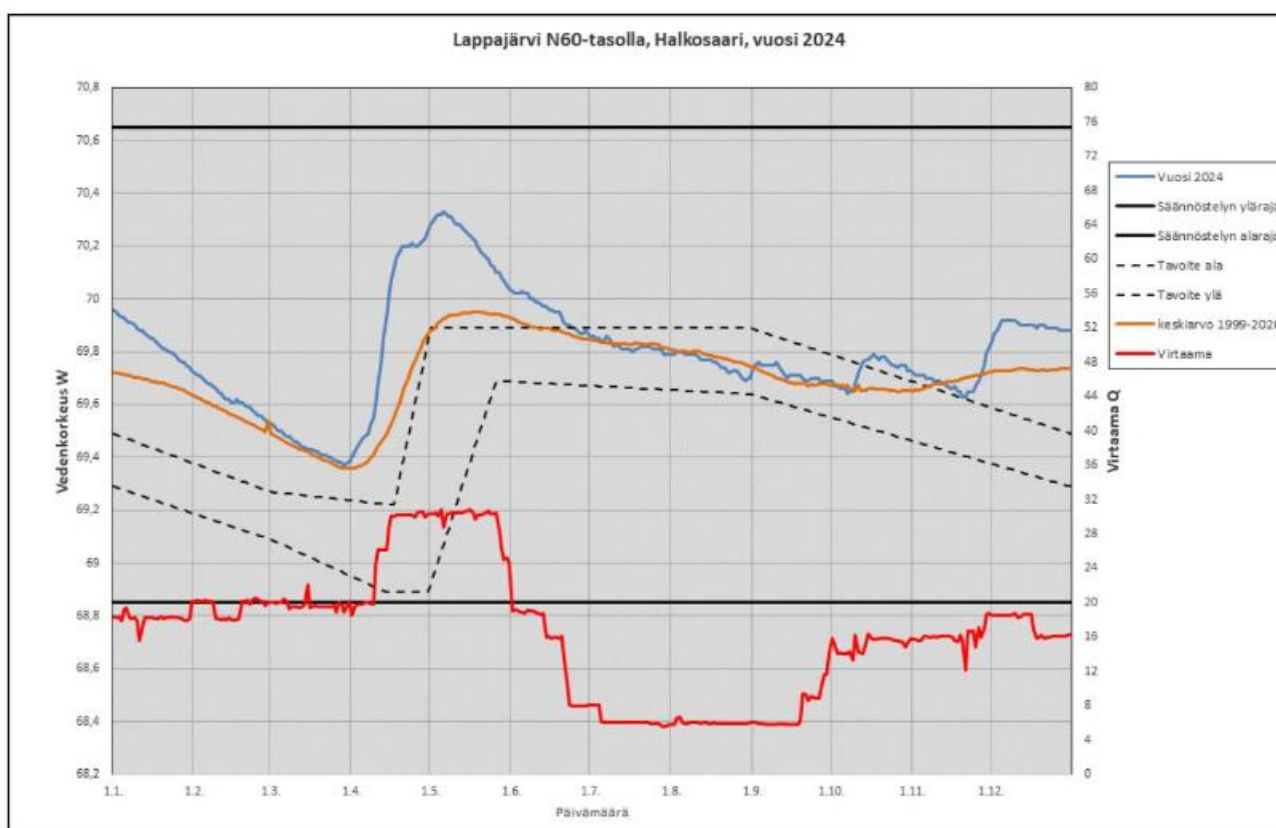
2.1.6 Ympäristöasiat

Ympäristökatsaus 2024

Vesitilannekatsaus 2024

Lappajärven säännöstely ja vedenkorkeus

Etelä-Pohjanmaan ELY- keskus valvoo Lappajärven säännöstelyä. Säännöstelyyn liittyviä tietoja saa osoitteesta Vesitilanne | Vesi.fi . Ähtävänjoen säännöstelytyöryhmä kokoontuu vuosittain keskustelemaan säännöstelystä ja juoksutuksista. Lappajärven kunnalla on edustaja säännöstelytyöryhmässä.

Kuva. Lappajärven vedenkorkeus ja virtaama vuonna 2024

Lappajärven vedenkorkeus oli vuoden 2024 alkupuolella jonkin verran korkeammalla verrattuna pitkäaikaiseen keskiarvoon, mutta maaliskuun lopulla keskimääräisellä tasolla kevätkuopassaan. Talvella 2023-2024 oli lunta keskimääräistä enemmän, joten kevättulvakin oli keskimääräistä voimakkaampi. Huhtikuun aikana Lappajärven pinta nousi n. 80 cm. Toukokuun alkupuolella järven vedenkorkeus oli korkeimmillaan ollen huipussaan 6.5.2024 N60-tasolla +70,33. Vedenpinta laski tasaisesti niin, että kesäkuun lopulla oltiin jo samalla tasolla kuin

pitkäaikainen keskiarvo, jota vesipinta noudatteli aina lokakuun alkuun saakka. Loppuvuoden sateet ja erityisesti marraskuun loppupuolelle osunut sulamisjakso nostivat jälleen Lappajärven vedenpintaa tavoitevyöhykkeen yläpuolelle ja pitkän ajan keskimääräistä arvoa ylemmäksi.

Vuonna 2024 jäät lähtivät Lappajärvestä toukokuun alussa 4.5.2024 (10.5.2023). Loppuvuonna järvi jäätynä marras-joulukuun vaihteen tienoilla.

Levätilanne

Lappajärven Kivitipun ranta ja Vimpelin kuuluvat valtakunnalliseen leväseurantaan, jota tehdään vuosittain viikoittain kesäkuusta syyskuulle. Leväseuranta on aloitettu vuonna 1998. Vuonna 2024 sinilevähavainnointia tehtiin vain Vimpelin havaintopaikalla. Levätilannetta pystytään kuitenkin seuraamaan nykyään varsin kattavasti satelliittikuvien avulla (<https://tarkka.syke.fi/eo-tarkka/?ver=0&lang=fi>). Leväkukintojen erottaminen siitepölyesiintymistä tai muista samentumista voi toisinaan kuitenkin olla hankalaa.

Levätilanne Lappajärvessä kesällä 2024 jäi hyvin maltilliseksi keskimääräistä korkeammista järviveden lämpötiloista huolimatta. Levää havaittiin vain hetkellisesti ja massaesiintymiä ei havaittu lainkaan. Leväkukintojen esiintymiseen vaikuttavat sääolosuhteiden ja käytettävissä olevien ravinteiden lisäksi mm. järven sisäiset ekologiset tekijät mm. kalasto ja eläinplanktonin esiintyminen. Leväesiintymät hajoavat nopeasti tuulisilla säillä. Järven vesi oli hieman tummempaa kuin parina aikaisempaa vuotena, muuten vedenlaatu ei poikennut järvelle tyypillisistä arvoista.

Ympäristöhankkeet

Vuonna 2024 Lappajärven kunnan toimesta ei niitetty vesikasveja, koska hankkeelle ei saatu myönteistä rahoituspäätöstä.

Vuonna 2024 suoritettiin 26 kpl ympäristön luvanvaraista tarkastusta

2.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntalain 84 §:n mukaisesti luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tulee tehdä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Sidonnaisuusrekisteriin tehdään tarkistuksia tilanteiden muuttuessa. Sidonnaisuusrekisteri on kunnan kotisivuilla.

Kunnanhallitus hyväksyi 1.4.2019 Tietosuoja-, tietoturva- ja salassapitosopimuksen, jonka jokaisen henkilöstöön kuuluvan tulee allekirjoittaa. Sopimus koskee soveltuvien osin myös luottamushenkilöitä. Henkilökunnalle järjestettiin aiheesta koulutusta vuonna 2019.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, joka päivitettiin vuonna 2023. Suunnitelma päivitetään kahden vuoden välein.

2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lappajärven kunnan asukasluku on vähentynyt vuosittain. Vuonna 2024 asukasluku oli jo reilusti alle 3000. Väestö rakenne on huolestuttava, koska työikäisen väestön määrä vähenee ja vanhusväestön määrä ja osuus kasvavat. Kouluikäisten määrän arvioidaan hieman pienenevän.

Väestökehitys vaikuttaa niin valtionosuuksiin kuin myös verotuloihin sekä palveluverkkoon ja -tarpeeseen.

Lappajärvellä työllisyystilanne on ollut pitkään varsin hyvä. Vuonna 2024 työttömien työnhakijoiden määrä oli 7,6 %, joten tilanne edelliseen vuoteen verrattuna on hieman huonontunut (7,1 % vuonna 2023). Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 8,9 % ja edellisenä vuonna 8,6 %. Etelä-Pohjanmaan työttömyysprosentti oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,0 %, ja edellisenä vuonna 11,2 %.

Lappajärven kunnalla on kiinteistöstrategia, jota toteutetaan tavoitteellisesti. Länsirannan ja Rantakankaan kouluilla opetustoiminta on päättynyt. Länsirannan koululla jatkaa vielä ryhmäperhepäivähoito. Uusi Yhteiskoulu valmistui vuoden 2020 lopussa ja koulu aloitti toimintansa tammikuussa 2021. Kunnan ongelmana ovat kiinteistöt, joissa ei ole enää aktiivista toimintaa. Toimintakeskus on myyty vuovuonna 2024. Sivukouluilla sen sijaan on edelleen vähäisissä määrin harrastustoimintaa.

Viimeisin merkittävä rakennushanke on liikuntahalli, joka valmistui elokuussa 2022. Liikuntahalli on aktiivisessa käytössä ja käyttövuoroja on varattu runsaasti. Kyrösaaren esteetön luontoreitti on saatu valmiiksi, kuten myös vierasvenesatama. Välijoen Kanavapuiston esteettömälle luontoreitille on saatu jatkohanke, jonka rakentaminen aloitetaan keväällä 2025. Alueelle rakennettiin yksityisten toimesta frisbeegolf-rata ja myös sen edelleen kehittäminen jatkuu.

Studio Puisto Arkkitehdit Oy suunnitteli Nykälänniemen aluetta, jonne on tulossa mm. saunamaailma. Myös Halkosaaren suunnitellaan rakentamista. Kyrösaareen suunniteltiin sillat, jolloin Nykälänniemestä tulisi olemaan suora yhteys Halkosaareen. Siltojen rakentamiseen haettiin ulkopuolista rahoitusta, mutta hakemukseen ei saatu myönteistä päätöstä. Lappajärven kunta osti Kivitippu Spa Oy:n konkurssipesästä hotellirakennuksen sekä Rantakirpun ja lämpölaitoksen tontteineen. Kunta on tehnyt sopimukset alueelle tulevien toimijoiden kanssa ja tavoitteena on, että toiminta alkaa keväällä 2025.

Mikäli merkittäviä investointeja tehdään, lisäävät ne kunnan lainakantaa, jolloin myös korkomenot ja poistot tulevat kasvamaan.

Kuntastrategian päivittäminen aloitettiin vuonna 2022 ja sitä käsiteltiin valtuuston iltakouluissa, seminaarissa, valiokunnissa ja valtuusto hyväksyi sen 13.3.2023. Kuntastrategia ohjaa talousarvion tavoitteiden asettelua ja määrärahoja mahdollisuuksien puitteissa. Kuntastrategian päivittäminen aloitetaan keväällä 2025 ja sitä jatketaan uuden valtuuston kanssa syksyllä.

Lappajärvi on satsannut matkailun kehittämiseen muutamien hankkeiden kautta. Yhtenä hankkeena oli Kraatterijärven Geopark UNESCO:n statukselle jatkohanke, joka alkoi 1.1.2022 ja päättyi 31.5.2023. ELY-keskuksen rahoittamassa hankkeessa olivat mukana seuraavat kunnat: Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini, Vimpeli ja Ähtäri. Hankeaikana Soini ja Ähtäri jättäytyivät pois geopark-yhteistyöstä. Lappajärven kunta/Kraatterijärven geopark oli mukana Geopuistot kestävän matkailun vetovoimatekijöiksi –hankkeessa. Hankkeen toteutusaika oli 1.11.2022 – 30.9.2024. Kraatterijärven Geopark sai UNESCO:n Geopark -statuksen keväällä 2024 ja sertifikaatti vastaanotettiin lokukuussa Islannissa.

Lappajärven kunta jatkaa kansainvälisen matkailun kehittämistä vuonna 2025 yhteistyössä Visit Arctic Coastin kanssa. Vuonna 2024 aloitettu brändiyhteistyö ja matkailuyritysten sparraus on luonut pohjan tulevalle kehitystyölle, jossa keskeistä on alueen matkailupalveluiden tuotteistaminen kansainvälisille markkinoille. Pilottivaiheen myötä yrityksillä on havaittu olevan potentiaalia laajentaa tarjontaansa, mutta kansainvälistymisen edellytyksiä on vahvistettava myös alueellisesti lisäämällä tietoa ja osaamista.

Visit Arctic Coast -yhteistyön pohjalta Lappajärvi Invest Oy on hakenut ja saanut rahoituksen Järviseudun matkailun järjestäytymishankkeelle, jonka tavoitteena on vahvistaa kansainvälistymistä koko Järviseudun alueella. ELY:n maaseuturahaston rahoittama 280.224 euron hanke alkoi 1.3.2025 ja keskittyy erityisesti tiedon lisäämi-

seen, matkailutoimijoiden tukemiseen sekä alueellisen yhteistyön vahvistamiseen. Tavoitteena on luoda pitkäjänteinen kehitysstrategia, joka tukee matkailuyritysten kasvua ja Arctic Crater Lake Lappajärvi Geoparkin vetovoimaisuutta kansainvälisillä markkinoilla.

Valtuusto aloitti toimikautensa 1.8.2022. Valtuustossa on 19 jäsentä. Uuden hallintosäännön myötä on siirrytty valiokuntamalliin, mikä näkyy lähinnä siinä, että esim. kunnanhallitukseen on valittu vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös valiokunnan jäsenet ovat joko valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lautakunnat muuttuivat valiokunniksi ja myös niiden kokoa muutettiin. Tekniseen valiokuntaan yhdistettiin entinen ympäristölautakunta.

Sote-uudistustyö saatiin päätöksen ja uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Lappajärven kunta ei omista sote-kiinteistöjä, mutta oli osana niiden vuokrausketjussa; vuonna 2023 ainoastaan terveysaseman vuokrausketjussa. Paloasema on ainoa kunnan omistuksessa oleva kiinteistö, jota sote-uudistus koski. Yhteiskoululla olevista koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan käytössä olevista tiloista tehtiin vuokrasopimus hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialueen kanssa käytiin keskusteluja kiinteistöjen siirtymä-kauden jälkeisistä vuokrasopimuksista.

TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelua tehtiin koko vuosi 2023 ja 2024. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. TE-palvelujen kunnille siirtämisen tavoitteena on tuoda palvelut lähemmäksi asiakkaita, nopeuttaa työllistymisen tavoitetta sekä lisätä työllisyysastetta. Uudistuksessa huomioidaan palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Myös kielellisten oikeuksien toteutuminen ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien palvelut turvataan.

Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen kymmenen kuntaa päättivät muodostaa kuntayhtymän tuottamaan TE-palveluja. Mukana ovat seuraavat kunnat: Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri. Kuntayhtymälle on hyväksytty hallintomalli sekä jäsenet hallitukseen ja yhtiökokousedustajat. Työstä on vastannut valmistelutyöryhmä, jota vetämään palkattiin valmistelujohtaja. valmistelussa on ollut mukana myös projektijohtaja. TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyi kuntayhtymälle 1.1.2025. Lappajärvellä tarjotaan lähipalvelua kunnantalolta vuokratussa toimistotilassa. Henkilö on paikalla sovittaessa.

2.1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Lappajärven kunnalla on riskien hallinnan perusteet ja ohje. Myös hallintosäännössä on säännökset riskien hallinnasta ja vastuista.

Riskien kartoituksesta on laadittu erillinen asiakirja, ”Riskien kartoitus”, jossa on kuvattu ja arvioitu kunnan riskin tunnistaminen ja kuvaaminen, riskin toteutumisen vaikutusarviointi ja toteutumisen todennäköisyyden arviointi, kehittämisehdotus riskin ennakoidmiseksi ja hallitsemiseksi sekä vastuutaho. Mukana on myös riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi.

Riskien arviointi osoittaa, että kunnan toimintaan vaikuttavia riskejä on useita. Riskien toteutumisen todennäköisyyttä pystytään omalla toiminnalla pienentämään sääntöjen, ohjeiden ja menettelytapojen noudattamisella, koulutuksella ja tiedottamisella lisäämällä. Merkittävin osa tämänhetkisistä riskeistä liittyy ulkopuolisiin tekijöihin, joihin ei omin toimin voi vaikuttaa muuta kuin varautumisen vahvistamisella.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Panostuksista huolimatta tehdyt toimenpiteet eivät aina tuota toivottua tulosta, ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Kunnan asukasmäärän väheneminen on riskitekijä. Kunnassa tulisi olla houkuttelevia työpaikkoja ja monipuolisia asumismahdollisuuksia. Yhtenä tekijänä voi vaikuttaa myös kunnan määräämät veroprocentit. Lisäksi erilaiset turvallisuus- ja viihtyvyystekijät sekä palvelut lisäävät kunnan vetovoimaa ja pitovoimaa. Pelkona on, että esim. sosiaali- ja terveystalvet katoavat kunnasta tai niitä on harvemmin saatavissa lähipalveluna.

Lappajärven kuntastrategian pääpaino on matkailun kehittäminen. Yksi merkittävä matkailutoimija, Kivitippu Spa Oy, ajautui konkurssiin. Lappajärven kunta oli antanut pääomallainan yhtiölle ja tämä on huomioitu tilinpäätöksessä, samoin kuin yhtiöön sijoitettu pääoma. Pesähoitaja asetti Kivitipun myyntiin huutokaupalla. Tarjouksia tuli, mutta eniten tarjonnut ei maksanut määräaikaan mennessä käsirahaa. Toiseksi korkeimman tarjouksen tehneen kanssa ei myöskään syntynyt kauppaa. Tämän jälkeen Lappajärven kunnanvaltuusto teki päätöksen ostaa kiinteistö. Pitkien neuvottelujen jälkeen kunta teki määräaikaist sopimukset kolmen yrittäjän kanssa, jotta kesän 2025 toiminta voidaan turvata. Kunta haki projektipäällikköä etsimään operaattoreita ja kiinteistösijoittajia. Henkilö palkataan määräajaksi. Kivitipulla on iso merkitys kunnalle ja koko järviseludulle, sillä alueelta ei löydy toista vastaavankokoista majoitustoimintaa tarjoavaa yritystä.

Epävarmuutta luovat myös monet ulkopuoliset tekijät, joihin yksittäiset kunnat eivät voi vaikuttaa.

Kuten aiemmin kappaleessa 2.1.3 on todettu maailman tilanteesta, (Ukrainan ja Gazan sodat sekä puolustusmenojen kasvu), vaikuttavat ne myös yksittäisiin kuntiin jossain määrin. Sodat ovat suurin uhka kansantalouden vakaudelle ei vain Suomessa vaan koko Euroopassa.

Toiminnalliset riskit

Henkilöstön osaaminen ja saatavuus

Lappajärven kunnan henkilöstörakenne on pysynyt useiden vuosien ajan samana ja vaihtuvuutta on ollut vain vähäisissä määrin. Tämä osoittanee henkilöstön sitoutumista ja tyytyväisyyttä työhön ja työpaikkaan. Vuonna 2024 kunnan vakituisesta palvelussuhteesta erosi kaksi henkilöä ja neljä siirtyi eläkkeelle. Alkaneita vakituisia palvelussuhteita oli 8. Uudet henkilöt on pyritty perehdyttämään mahdollisimman hyvin. Kunnanhallitukselta pyydetään lupa viran ja toimen täyttämiseen. Henkilöstörakenne on ohut ja siksi haavoittuvainen. Tavoitteena on ollut perehdyttää henkilöille varahenkilöitä, mutta tässä on edelleen kehittämistä. Rekrytointi tehdään aina tarkan tarve- ja tehtäväharkinnan jälkeen. Pääsääntöisesti rekrytoinnissa ei toistaiseksi ole ollut ongelmia vaan vapaana oleviin tehtäviin on ollut riittävästi päteviä hakijoita. Vapaista tehtävistä ilmoitetaan Kuntarekryssä, TE-toimiston sivuilla, kunnan kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa sekä tapauskohtaisesti lehdissä. Kunnan keskeisimmissä viroissa ja työsuhteissa on pätevä henkilöstö.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä ICT-palvelut tuottaa Järvinet Oy, joka omalta osaltaan huolehtii varahenkilöjärjestelmästä. Varhaiskasvatuksen palvelut ostetaan Alajärven kaupungilta. Kauhavan kaupungilta ostetaan musiikkiopiston ja maaseutuhallinnon palvelut. Elinvoimapaalvelut ostetaan Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä. Yhtiön koko henkilöstö on jäsenkuntien käytettävissä.

Henkilöstön työhyvinvointia pyritään ylläpitämään mm. siten, että henkilökunnalle tarjotaan ePassi, jolla voi ostaa hyvinvointiin ja kulttuuriin liittyviä palveluita tai vaihtoehtoisesti voi ottaa kuntosalikortin. Lisäksi tarjottiin golf-peliosake, polkupyöräetu sekä salivuoro uudella liikuntahallilla. Myös muu ns. tyky-toiminta järjestetään henkilökunnan esittämien toivomusten mukaisesti. Vuonna 2024 henkilökunnalla oli mahdollisuus valita joko teatteriesitys, ruokailu Daniel's Grillbarissa tai ostoskortti S-Market Lappajärveen. Eniten haluttiin ostokortteja. Henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua ammattitaitoaan kehittäviin ja ylläpitäviin koulutuksiin ja

kursseihin. Henkilökunnan kanssa käydään kehityskeskustelut tarpeen mukaan. Työterveyspalvelut ostetaan TT Botnia Oy:ltä.

Henkilökunta on voinut tehdä etätöitä niissä tehtävissä, joissa se on ollut mahdollista. Lisäksi on käytössä työajanseurantajärjestelmä, joka mahdollistaa joustavan työajankäytön niillä aloilla, joilla se työn puolesta on mahdollista

Päivittäinen toiminta ja prosessit

Tehtävät on järjestetty siten, ettei vaarallisia työyhdistelmiä synny. Laskujen asiattarkastaja ja hyväksyjä ovat kaikilla toimialoilla eri henkilö.

Talousarvion toteutumista seurataan jatkuvasti ja osavuosisiraportti laaditaan neljän kuukauden välein. Osavuosisiraportti on luettavissa Kuntamaiseman ohjelmassa johdon työpöytä.

Tietoturvaan liittyen esimies myöntää työtehtävien edellyttämät toimisto- ja erityisohjelmien käyttöoikeudet. Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöoikeuden myöntää hallintojohtaja. Myönnetyt käyttöoikeudet puretaan henkilön jäädessä pois työnantajan palveluksesta. Myös muita käyttöoikeuksia seurataan ja käyttöoikeudet poistetaan, kun henkilö poistuu kunnan palveluksesta.

Huolehditaan siitä, ettei esteelliset henkilöt osallistu asioiden valmisteluun eikä päätöksentekoon.

Tietojärjestelmien toimivuus

Tietojärjestelmien ylläpito, hankinta, suunnittelu- ja kehittämispalvelut ostetaan Järvinet Oy:ltä, jolla on alan erityisosaamista. Kunnalle on hankittu Office365 palvelut (Sähköposti, OneDrive, Sharepoint, Teams) sekä Office 365 varmuuskopiointipalvelu. Lisäksi käytössä on MFA-tunnistautuminen (Multi Factor Authentication) salasanasuojauksen lisäksi.

Vuonna 2020 uusittiin mm. kirjanpito- ja pankkiohjelma ja vuonna 2021 uusittiin palkkahallinto-ohjelma ja otettiin käyttöön työajanseuranajärjestelmä. Asiakirjahallinto-ohjelma uusittiin vuonna 2022. Seuraava päivitys tehdään keväällä 2025. Kertomusvuonna ei esiintynyt ongelmia tietoliikenneyhteyksissä.

Suhdannevaihtelut

Lappajärven yrityksistä useat ovat perheyriksii. Alueella on useita turkistarhoja, jotka ovat merkittäviä työllistäjiä ja veronmaksajia. Alaa kohtasi katastrofi, kun turkistarhoilla Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla todettiin lintuinfluenssatapauksia. Lappajärvenkään turkistarhat eivät välttyneet lintuinfluenssalta. Tämä tarkoitti turkiseläinten lopettamista ja jotkut tarhaajat lienevät lopettaneet koko tarhaustoiminnan. Tällä on merkittäviä vaikutuksia kotitalouksiin, mutta myös kunnan talouteen. Kivippu Spa Oy ajautui konkurssiin, mikä merkitsi työpaikkojen menettämistä, palvelujen vähenemistä ja hankaloitti matkailutoiminnan kehittämistä.

Määräaikaaisilla vuokrasopimuksilla voidaan kesällä 2025 tarjota majoitustoimintaa, ravintolapalveluita sekä tapahtumia.

Lainsäädännön muutokset

Päätöksenteossa noudatetaan lainsäädäntöä, hallintosäätöä ja muuta ohjeistusta. Toimielinten ja viranhaltijoiden pöytäkirjat on asetettu yleisesti nähtäville. Päätökset on annettu tiedoksi asianosaisille muutoksenhakuoheineen sekä tiedoksi otto-oikeuden omaavalle toimielimelle.

EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) siirtymäaika päättyi 25.5.2018. Tietosuoja-asetus toi mukanaan merkittäviä uudistuksia henkilötietoja koskevan datan hallintaan. Henkilökunta teki tietosuoja-asetuksen edellyttämät kartoitukset ja selosteet. Tietosuojavastaavan palvelut ostetaan Järvinet Oy:ltä. Digiturvamallia on tehty ja sitä pyritään pitämään ajan tasalla. Palvelutietovarannon käytöstä järjestettiin koulutus alkuvuodesta 2025 ja PTV sisältö tarkistetaan vastaamaan tätä päivää.

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytännönpanosta. Järvinet Oy on tehnyt ohjelman tähän tarkoitukseen.

Taloudelliset riskit

Talouden tasapaino ja investoinnit

Lappajärven kunnan tilinpäätös on useana vuonna ollut positiivinen, lukuun ottamatta vuotta 2019. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Merkittäviä investointeja on tehty useana vuonna peräkkäin ja myös tuleville vuosille on merkittäviä investointisuunnitelmia: Nykälänniemen saunamaailma-suunnitelmat, Kyrönsaaren sillat, Halkosaari ym. Tulevien investointien myötä lainakanta tulee kasvamaan.

Kriisikuntia koskevia tunnuslukuja tarkastellaan kuntakonsernin tietojen perusteella. Vuonna 2023 Lappajärven kuntakonsernin osalta raja-arvoista vain suhteellinen velkaantuminen ylittyi. Muut raja-arvot eivät ylittyneet. Jatkossa talouden tasapainoon on syytä kiinnittää huomiota entistä tarkemmin.

Tulorahoituksen riittävyys

Kunnallisveroprosentti oli 9,40 prosenttia vuonna 2024. Verotulot olivat 6,1 milj. euroa vuonna 2024, kun ne vuonna 2023 olivat 6,0 milj. euroa. Valtionosuudet olivat n. 3,2 milj. euroa, kun ne vuonna 2023 olivat n. 3,8 milj. euroa.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen käynnistyi syksyllä 2023. Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Tarkoitus oli, että valmisteltu uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026. VM tiedotti, että kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodelle eteenpäin. Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen mukaan "tarvitsemme lisää tietoa esimerkiksi erilaisten demografisten muuttujien vaikutuksesta palveluiden kustannuksiin kunnissa."

Kuntaliito tukee rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän laaja-alaista uudistamista ja aikoo osallistaa laajasti kuntakenttää valmistelussa.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamistyön eteneminen:

- Uuden rahoitusjärjestelmä oli määrä tulla voimaan 1.1.2026 -> lykkäyspäätöksen seurauksen voimaantulo aikaisintaan 1.1.2027
- Poliittinen käsittely tapahtuu valtiosihteeriryhmässä ja yhteiskunnan uudistamisen ministerityöryhmässä.
- Uudistus on tarkoitus toteuttaa kustannusneutraalisti ts. olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen kuntien kesken.
- Hankkeelle asetetussa valmistelutyöryhmässä ovat edustettuna valtionosuusjärjestelmän sektoriministeriöt sekä Suomen Kuntaliitto.
- Hankkeeseen nimettiin kaksi selvityshenkilöä: Arto Sulonen ja Eero Laesterä.

Rahoitusriskit:

Korkoriski

Korkoriskiä on pyritty tasaamaan sillä, että osa lainoista oli pitkäaikaisia ja osa lyhytaikaisia. Lainakannasta merkittävä osa oli pitkään lyhytaikaista lainaa, koska niissä korko oli miinus-merkkistä. Vuoden 2022 keväällä korkokanta lähti nousuun, joten lyhytaikaista lainaa muutettiin pitkäaikaiseksi lainaksi. Pitkäaikaista lainaa oli vuoden lopussa 7.475.000 euroa ja lyhytaikaista lainaa 4.700.000 euroa, yhteensä 12.175.000 euroa. Lappajärven kunta omistaa Chalets-asuntoja ja taloyhtiössä oli lainaa, joka kohdistui pääasiassa vain kunnan omistamiin asuntoihin. Lainan myöntänyt rahoituslaitos ilmoitti irtisanovansa lainat, joten kunta päätti maksaa oman

osuutensa lainoista pois ja otti suoraan kunnalle tarvittavan määrän lainaa (400.000 euroa). Tuo laina on lyhytaikaista lainaa.

Vanhus- ja palveluasuntojen ja kehitysvammaisten palveluasuntojen rakentamiseen ARA myönsi avustusta sekä korkotukilainaa, jonka takaisin maksuaika on 41 vuotta. Nämä lainat siirtyivät kiinteistöjen uudelle omistajalle, kun Valtionkonttori hyväksyi lainojen siirron. Valtuusto on myöntänyt lainoille kunnan omavelkaisen takauksen.

Kunnalla on Danske Bank Oyj:n, Kuntarahoitus Oyj:n, Nordean ja Op Yrityspankin kanssa sopimukset kuntatodistus-ohjelmista, joilla pystyttiin turvaamaan maksuvalmius. Danske Bank Oyj ei enää ole myöntänyt lyhytaikaisia lainoja kuntatodistusohjelmaa vastaan. Lyhytaikaiset lainat kilpailutettiin siinä vaiheessa, kun ne erääntyivät. Lainakannan suuruuden vuoksi korkokuluihin liittyy huomattava riski. Korkomenojen kasvu vaikuttaa heikentävästi kunnan tulokseen. Kassatilanteeseen vaikuttaa myös pitkäaikaisten lainojen vuosittaiset lyhennykset. Budjettiin oli varattu otettavaksi uutta lainaa 1.571.308 euroa. Uutta lainaa otettiin Chalets-asuntojen entisen lainan poismaksua varten 400.000 euroa.

Valuuttariski

Valuuttariskiä kunnalla ei ole, koska kaikki lainat ovat eurovaluutassa.

Likviditeettiriski

Kunnan talous on ollut tasapainossa vuoden 2024 aikana ja maksuvalmius on pystytty turvaamaan.

Tosin korkotason nousu ja lainojen lyhennykset saattavat aiheuttaa likviditeettiriskin. Myös tytäryhtiöiden maksuvalmius on ollut kohtuullinen.

Luottoriski

Vuoden 2020 alussa otettiin pitkäaikaista lainaa 5,0 milj. euroa lähinnä uuden koulun rakentamiseen ja muihin investointeihin. Vuonna 2022 otettiin pitkäaikaista lainaa 4,0 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa oli vuoden 2024 lopussa 7.475.000 euroa ja lyhytaikaista lainaa 4.700.000 euroa eli yhteensä 12.175.000 euroa. Kunnalla on sopimus kuntatodistusohjelmasta Kuntarahoitus Oyj:n, Danske Bank Oyj:n, Nordean ja Op Yrityspankin kanssa. Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kunta on myöntänyt pääomalainaa 1,8 milj. euroa kunnan tytäryhtiölle. Tytäryhtiön pääomalainan luottoehtoja on muutettu valtuuston päätöksellä 5.6.2023 siten, että pääomalaina on koroton ja eräpäivätön. Pääomalainaan liittyy merkittävä riski, ettei kunta saa sijoitustaan pois. Intressiyhtiölle myönnetystä lainasta, 160.000 euroa, tehtiin pakollinen varaus vuoden 2023 tilinpäätökseen ja vuonna 2024 varaus on purettu. Vuonna 2024 tehtiin varaus intressiyhtiöön sijoitetusta osakepääomasta, (34.423 euroa).

Lappajärven kunta on myöntänyt Avain Palvelukodit Oy:lle kunnan omavelkaisen takauksen Joelinkodin ja Lintukodin kauppojen yhteydessä Avain Palvelukodit Oy:lle siirtyneiden lainojen vakuudeksi, yhteensä 4.314.455,00 euroa (31.12.2024).

Kunnanhallitus on tehnyt vuonna 2013 periaatepäätöksen korottoman lainan myöntämisestä kyläyhdistysten hankkeille, jotka ovat Aisaparin rahoittamia, yleishyödyllisluontoisia ja kuntalaisia riittävän laaja-alaisesti koskevia. Vuoden lopussa kahdella toimijalla oli kunnan myöntämää tilapäistä lainaa, yhteensä n. 24.000 euroa.

Vahinkoriskit

Vakuutusmeklariliike Ahjo Oy toimii Lappajärven kunnan vakuutusasioita hoitavana vakuutusmeklarina.

Vakuutusmeklariliike Ahjo Oy kilpailuttaa tarvittaessa Lappajärven kunnan vakuutukset.

Ahjo on laatinut Vakuutuskäsikirjan, johon on koottu tämän hetkinen vakuutustilanne ja toimintaohjeita vahinkotilanteisiin. Vakuutusten tarkka sisältö selviää vakuutuskirjoista ja -ehdoista.

Lappajärven kunnalla on julkisyhteisövakuutus, toiminnan vakuutus, metsävakuutus, ajoneuvo- ja liikennevakuutukset, työtapaturma- ja ammattitautivakuutus ja ryhmätapaturmavakuutus. Vakuutukset ovat useammasta eri vakuutusyhtiöstä. Ammatti- ja tapaturmavakuutukset ovat Fenniassa, Omaisuus- ja toimintavakuutus Pohjolassa, liikennevakuutukset IF:ssä ja venevakuutus Lähi-Tapiolassa.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit

Hallintotehtävien hoidon laadussa ja ajantasaisuudessa ei ole esiintynyt merkittäviä puutteita.

Vireillä on ollut kantelu käräjäoikeuteen. Hankintajuristeilta pyydettiin oikeudellista apua asian hoitamiseen.

Käräjäoikeus ratkaisi asian tammikuussa 2025, ja kunta voitti asian. Tosin kantaja veloitettiin korvaamaan kunnalle oikeudenkäyntikuluista vain 50 %.

Riskejä ympäristö-, ihmisoikeusasioihin, korruptioon tai lahjontaan ei ole ilmennyt.

2.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

2.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistapa ja havainnot

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2023 Lappajärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet ja Lappajärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen. Hallintokunnat antoivat omalta osaltaan selonteon sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä vuonna 2024. Ao. valiokunnat ovat käsitelleet ne kokouksissaan ja antaneet tiedoksi kunnanhallitukselle. Selontekoja ei ole liitetty tämän tilinpäätösasiakirjan liitteeksi.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hallinnon järjestämiseksi valtuusto on hyväksynyt v. 2023 uuden hallintosäännön, joka sisältää myös entisen kunnanvaltuuston työjärjestyksen ja palkkiosäännön. Hallintosääntö sisältää organisaatorakenteen, toimivalat ja vastuut. Hallintosäännössä valtuusto on siirtänyt toimivaltaansa toimielimille, luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Samalla valtuusto on antanut viranomaiselle oikeuden siirtää eli delegoida sille siirrettyä toimivaltaa edelleen. Toimielin tai viranhaltija, jolle toimivaltaa on siirretty, on sekä oikeutettu että veloitettu teke-mään päätöksen asiasta. Se, jolle on siirretty toimivaltaa, on vastuussa tehdystä päätöksestä. Asian esittelijällä on, mikäli päätös poikkeaa hänen päätösehdotuksestaan, oikeus ilmoittaa eriävä mielipide. Eriävä mielipide kirjataan pöytäkirjaan. Jos esittelijä ei ilmoita eriävää mielipidettä, myös hän on vastuussa esittelystään poikkeavasta päätöksestä.

Kunnanhallitus on antanut ohjeita ja määräyksiä, kuten talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, pienhankintaohjeen, sosiaalisen median ohjeen, tietoturvaohjeen, viestintäohjeen, matkustusohjeen sekä muita henkilöstöhallintoon liittyviä ohjeistuksia.

Päätöksentekoprosessiin sisältyvät asian vireilletulo, valmistelu, päätöksenteko, tiedottaminen, toimeenpano sekä toimeenpanon valvonta. Päätöksenteon tulee perustua oikeisiin ja riittäviin tietoihin. Päätöstekstin on oltava yksiselitteinen ja täsmällinen. Päätökset on perusteltava. Tiedon on säilyttävä muuttumattomana asian kaikissa käsittelyvaiheissa. Päätöksenteossa ja -valmistelussa sekä täytäntöönpanossa on noudatettava lainsäädäntöä sekä sääntöjä ja ohjeita. Lainvastaiset ja virheellisesti tehdyt päätökset voidaan valitusteitse oikeudessa kumota. Päätöksenteossa on muistettava, ettei esteellinen henkilö osallistu asian käsittelyyn, mikä tarkoittaa asian käsittelyn kaikkia vaiheita valmistelusta täytäntöönpanoon saakka. Jokainen päätöksentekijä on ensisijaisesti itse vastuussa siitä, ettei osallistu esteellisenä asian käsittelyyn. Esteellisyyden peruste merkitään pöytäkirjaan. Toimielimien jäsenten ja esihenkilöiden tulee valvoa alaistensa päätöksentekoa tarvittaessa otto-oikeutta käyttämällä. Otto-oikeus on ylemmän viranomaisen keino valvoa alemman viranomaisen päätöksenteon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Hallinnossa on noudatettu hyvän hallinnon periaatteita. Toimielimet ovat kokoontuneet säännöllisesti, käsitelleet niille määrättyt asiat, tehneet tarvittavat päätökset vaihtoehtojen arvioinnin jälkeen ja seuranneet päätösten toimeenpanoa. Päätöksistä on tiedotettu asianosaisille ja pöytäkirjat ovat olleet yleisesti nähtävillä. Valiokuntien esityslistat lähetetään kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Henkilöstön tehtäväkuvaukset ja vastuut tarkistetaan kehityskeskustelujen yhteydessä.

Toimielinten ja viranhaltijoiden tekemistä päätöksistä ei ole tehty oikaisuvaatimuksia tai valituksia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Toiminnan ja talouden seurantaan varten valtuusto hyväksyy toimielimelle tehtäväkohtaiset ja hankekohtaiset toimintatavoitteet, määrärahat ja tuloarviot. Toimintaa on ohjattu valtuuston hyväksymällä talousarviolalla, jossa on määritelty tavoitteet ja myönnetty määrärahat tavoitteiden toteuttamiseksi. Kunnanvaltuusto määrittelee tilivelvolliset vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Lappajärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaan sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntakonsernin tasolla vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Kunnan ylin johto on tilivelvollisina ja esihenkilöinä vastuussa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä tehtävämäärittelyjen mukaisesti. He vastaavat siitä, että organisaation kullekin toiminnolle on määritelty vastuutaho. Heidän tehtävänä on luoda toimiva ja kattava ohjaus- ja seurantajärjestelmä.

Vastuualueiden ja toimintayksiköiden vastuuhenkilöt/esihenkilöt vastaavat siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuut on asianmukaisesti määritelty. Esihenkilö varmistaa, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan ja että edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ovat olemassa. Tarvittaessa järjestetään työtehtävien edellyttämää koulutusta.

Johto ja esihenkilöt varmistavat, että toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan. Esihenkilöt seuraavat jatkuvasti vastuullaan olevia toimintoja ja ryhtyvät tarpeellisiin toimenpiteisiin välittömästi, kun lainsäädännön, hallintosäännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista tai muutoin virheellistä, tehotonta tai epätaloudellista toimintaa havaitaan.

Toimielimet nimeävät vastuuviranhaltijat, jotka toimivat laskujen hyväksyjinä ja heille on nimetty varahenkilöt.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa kunnanhallitus antaa toimielimille ohjeet talousarvion käyttösunnitelmien laatimisesta, hankintojen suorittamisesta, avustusten jakamisesta, henkilöstön käyttöön liittyvistä asioista, uusien toimintojen aloittamisesta ja määrittelee hankintarajat ja sisäisestä valvonnasta vastaavat henkilöt. Valtuustolle on esitetty talousarvion määrärahamuutos, mikäli toiminnan muutos on edellyttänyt määrärahamuutosta.

Noin neljän kuukauden välein laaditaan toiminnan ja talouden osavuosisikatsaus Kuntamaiseman Johdon työpöytä-ohjelmalla. Toimialajohtajat ovat olleet kunnanhallituksen kokouksissa kutsuttuina asiantuntijoina tilanteen mukaan.

Kunnanhallitus nimeää keskuudestaan sisäisen valvonnan järjestämiseksi kaksi (2) rahavarojen, vakuuksien ja muun taloudellisen toiminnan valvojaa toimikaudekseen.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toimialajohtajat ovat laatineet erillisen riskienkartoitusraportin, joka on tämän tilinpäätösasiakirjan liitteenä. Riskeihin on otettu kantaa myös sisäisen valvonnan selonteoissa, jotka on valiokuntakäsittelyjen jälkeen toimitettu kunnanhallitukselle.

Korkoriskien minimoimiseksi talousarviolainojen korot pyrittiin pitämään sekä kiinteä- että vaihtuva-korkoisina.

Kaikki kunnan maksuliikenne hoidetaan pankkitilien kautta. Kunnanhallitus on nimennyt henkilöt, joilla on kunnan pankkitilien käyttöoikeus. Myös konekielisesti pankkiin lähtevät maksatuslistat vahvistettiin allekirjoituksin. Ennen laskun maksatusta se on hallintokunnan puolesta varustettava vastaanotto-, tili- ja muilla merkinnöillä sekä tarkastettava ja hyväksyttävä. Laskun hyväksyjänä ja maksumääräyksen antajana tuli olla eri henkilö.

Kunnan ylin johto sekä toimialojen vastuuhenkilöt ovat lähes kaikessa yksi ja sama henkilö. Jokaisella esimiesasemassa tai vastuullisessa asemassa olevalla työntekijällä/viranhaltijalla on useampi tehtävä, josta hän vastaa. Jos yksi edellä mainituista henkilöistä on estynyt hoitamasta tehtäviään, tehtävät kasaantuvat niille, joilla on jo muutenkin useampi tehtävä. Näissä tilanteissa riskit lisääntyvät niin toiminnan toteutumisessa kuin talouden hoitamisessakin.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankinnat suoritettiin julkisista hankinnoista annettujen lakien mukaisesti silloin kun ko. lainsäädäntö sitä edellytti. Pienhankinnoissa on noudatettu pienhankintaohjetta.

Sopimustoiminta

Kunnan puolesta tehtävät sopimukset hyväksyi kunnanhallitus, valiokunta tai näiden alainen viranhaltija toimivaltansa puitteissa. Sopimusten valvontaan kuuluu sopimusten täytäntöönpano sekä sopimuksista johtuvat toiminnallisten ja taloudellisten toimenpiteiden hoitaminen määräaikana.

Vakuutukset tarkistetaan vuosittain yhdessä Vakuutusmeklariliike Ahjo Oy/ Teppo Ruottisen kanssa.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakateen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Esitettävä tuloslaskelma sisältää ulkoiset tulot ja kulut.

Talousarviossa vuosikatteeksi oli arvioitu 1.082.192 euroa, joka talousarviomuutoksen jälkeen oli 819.192 euroa. Tilinpäätöksessä vuosikate oli 1.841.000,22 euroa. Ylijäämää syntyi poistojen sekä varausten ja rahastojen muutosten jälkeen 767.640,07 euroa. Kunnalla ei ole taseessa katettavia alijäämiä aikaisemmilta vuosilta.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
ulkoiset toimintatuotot ja -kulut	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2564	2330
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-9669	-10121
Toimintakate	-7105	-7791
Verotulot	6095	6005
Valtionosuudet	3241	3817
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	22	24
Muut rahoitustuotot	32	12
Korkokulut	-443	-284
Muut rahoituskulut	-1	-162
Vuosikate	1841	1621
Poistot ja arvonalentumiset	-1100	-1105
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	741	516
Varausten ja rahastojen muutokset	27	27
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	768	543
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	26,52	23,02
Vuosikate/Poistot, %	167,36	146,70
Vuosikate, euroa/asukas	670	581
Asukasmäärä	2747	2789

2.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan rahavirta	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	1841	1621
Satunnaiset erät, netto	-34	
Tulo-rahoituksen korjauserät	-119	290
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1287	-912
Rahoitusosuudet investointeihin	-4	123
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	340	200
luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	737	1 322
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	160	0
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450	-450
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-100	-400
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-872	241
Rahoituksen rahavirta	-1262	-609
Rahavarojen muutos	-525	713
Rahavarat 31.12.	1271	1796
Rahavarat 1.1.	1796	1083
Rahavarojen muutos	-525	713
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	3049	5707
Investointien tulo-rahoitus, %	142,6 %	205,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,16	1,02
Lainanhoitokate	2,55	2,60
Kassan riittävyys, pv	39	56
Asukasmäärä	2747	2789

2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

	2024	2023		2024	2023
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	29 404	29 686	A OMA PÄÄOMA	17 646	16 878
I Aineettomat hyödykkeet	277	318	I Peruspääoma	14540	14540
Aineettomat oikeudet	114	120	II Muut omat rahastot	0	0
Tietokoneohjelmat	0	34	III Ed.tilikauden yli-/alijäämä	2339	1795
Muut pitkävaik. menot	163	164	IV Tilikauden yli-/alijäämä	767	543
II Aineelliset hyödykkeet	20 815	20 903	B POISTOERO JA VAPAAEHT.		
Maa- ja vesialueet	2838	2778	VARAUKSET	211	238
Rakennukset	11952	12470	Poistoero	211	238
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5588	4857	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Koneet ja kalusto	189	230			
Muut aineelliset hyödykkeet	63	38	C PAKOLLISET VARAUKSET	35	160
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankin-	185	530			
nat					
			D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	97	112
III Sijoitukset	8 312	8 465			
Osakkeet ja osuudet	6501	6494	Valtion toimeksiannot	0	0
Muut lainasaamiset	1811	1971	Lahjoitusrahastojen pääomat	94	109
			Muut toimeksiantojen pääomat	3	3
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0			
Valtion toimeksiannot			E VIERAS PÄÄOMA	13 772	14 983
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	36	36			
Muut toimeksiantojen varat			I Pitkäaikainen	7 358	8 201
			Lainat rahoitus- ja va.laitoksilta	7025	7475
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 321	2 649	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
I Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	0	0
Vaihto-omaisuus	0	0	Muut velat	333	726
II Saamiset	1050	853	II Lyhytaikainen	6 414	6 782
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalai-	1000	1000
			nat		
Lyhytaikaiset saamiset	1050	853	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok-	4150	4250
			silta		
Myyntisaamiset	561	308	Saadut ennakot	2	0
Lainasaamiset	357	311	Ostovelat	629	793
Muut saamiset	104	222	Muut velat	92	86
Siirtosaamiset	28	12	Siirtovelat	541	653
IV Rahat ja pankkisaamiset	1271	1796			
VASTAAVAA	31 761	32 371	VASTATTAVAA	31 761	32 371

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	56,23	52,87
Suhteellinen velkaantuneisuus %	115,73	123,30
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3107	2338
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1131	838
Lainakanta 31.12. 1000 €	12 175	12 725
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 432	4 563
Lainasaamiset, 1000 €	1 811	1 971
Asukasmäärä	2 747	2 789
Lainat ja vuokravastuut 31.12.2024	12 175	12 728
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4,43	4,56

2.5. Kokonaistulot ja –menot

Ulkoiset	2024			2024	
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	2565	20,61	Toimintakulut	9669	79,9
Verotulot	6095	48,96	Korkokulut	443	3,66
Valtionosuudet	3241	26,04	Muut rahoituskulut	1	0,01
Korkotuotot	22	0,18	Satunnaiset kulut	34	0,28
Muut rahoitustuotot	32	0,26	Tulorahoituksen korj.erät	0	0
Satunnaiset tuotot		0	-Pakollinen varaus	126	1,04
Tulorahoituksen korj.erät		0	- Muut oikaisut	-9	-0,07
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	-3	-0,02	Investoinnit		0
- Pakollinen varaus		0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	1287	10,64
Investoinnit		0	Rahoitustoiminta		0
Rahoitusosuudet investointeihin	-4	-0,03	Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	340	2,73	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	450	3,72
Rahoitustoiminta		0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	100	0,83
Antolainasaamisten vähennykset	160	0,67	Oman pääoman vähennykset		0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	Kokonaismenot yhteensä	12101	100
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0			
Oman pääoman lisäys	0	0			
Kokonaistulot yhteensä	12448	99,38			

Käyttöomaisuuden myynti/tappio ilmoitetaan - miinusmerkkisenä, koska ko summa sisältyy jo toimintatuottoihin ja -kuluihin.

Täsmäytys: Kokonaistulot – Kokonaismenot: 12448 – 12101,

Muut maksuvalmiuden muutokset – Rahavarojen muutos = -872-(-525)

Kokonaistulot – kokonaismenot: 347

Muut maksuvalmiuden muutokset -347

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistetty (kpl)	Ei yhdistetty (kpl)
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	
Muut yhtiöt	1	
Osuuskunnat	0	
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	0	
Muut omistusyhteisyydet	0	
Yhteensä	8	

Uutena yhtiönä on aloittanut Lappajärvi Invest Oy ja Kivitippu Spa Oy on ajautunut konkurssiin, joten se on poistunut konsernista.

2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestyks-määräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Lappajärven kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2024 § 49 omistajaohjauksen periaatteet ja konserni-ohjeen sekä samalla kumonnut 18.6.2018 hyväksytyn konserniohje. Konserniohje sisältää ohjeistusta konsernin toiminnan puitteille. Hallintosääntö määrittelee konsernijohtoon, sen tehtävät ja toimivallan jaon. Konserneja on ohjeistettu talousarviossa asetetuilla tavoitteilla.

Kunnanhallitus on käsitellyt mahdollisuuksien mukaan kuntaan saapuneet kokouskutsut ja esityslistat sekä antanut hallintoelimissä kuntaa edustaville henkilöille ohjeita kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Konsernijohtoon päätökset eivät oikeudellisesti sido tytäryhteisöjen toimielimiä. Konsernijohto voi kuitenkin ohjata kunnan valitsemien edustajien kannanottoja ilmaisemalla kunnan kannan käsiteltävään asiaan. Konserniin kuuluville yksiköille on lähetetty viesti, jossa on pyydetty toimittamaan yhtiökokouskutsut kunnalle. Konserniohjeistusta on tarkoitus kehittää jatkossa.

Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- KOY Lappajärven Vuokratalot (omistusosuus 100,0 %)
- Lappajärven Virastotalo Oy (omistusosuus 62,84 %)
- Lappajärven LomaGolf Oy (omistusosuus 26,9 %, äänistä 74,8 %)

- Lappajärven Lämpö Oy	(omistusosuus 100,0 %)
- Lappajärvi Invest Oy	(omistusosuus 100,0 %)

Muut konserniyhtiöt:

- Etelä-Pohjanmaan liitto Ky	(omistusosuus 1,78 %)
- Järvisseudun Koulutuskuntayhtymä	(omistusosuus 28,98 %)
- JärviS-Energia Oy	(omistusosuus 33,3 %)
- Kuntayhtymä Kymppi	(omistusosuus 3,81 %).

2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöt:

KIINTEISTÖ OY LAPPAJÄRVEN VUOKRATALOT

Vuokratalojen asuntojen käyttöaste oli tilikauden 2024 lopussa n. 68 %.Mynkelinmäen alueella jatkettiin pienten 45 m2 asuntojen ja talojen julkisivujen korjauksia. Tässä työssä taloyhtiö käyttää Lappajärven kunnan teknisen toimen työntekijöitä sekä mahdollisuuksien mukaan JAMI Lappajärven yksikön rakennuspuolen opiskelijoita.

LAPPAJÄRVI INVEST OY

Yhtiön toimiala on matkailun palvelu-, edistämis- ja kehittämistoiminta. Yhtiön toimialana on Lappajärven elinkeinotoiminnan ja sen edellytysten kehittäminen. Yhtiö voi toimintaansa varten ostaa, myydä, rakentaa tai rakennuttaa, omistaa ja hallita osakkeita, arvopapereita, asunto-osakkeita, osuuksia, tontteja, kiinteistöjä sekä vuokrata niitä. Yhtiö voi tehdä yhteistyötä yritysten, Lappajärven kunnan ja muiden toimijoiden kanssa sekä tarjota niille mm. koulutusta, asiantuntija-, elinkeino- tai muita palveluja.

Yhtiö on voittoa tavoittelematon yleishyödyllinen yhtiö, yhtiö ei jaa osinkoa eikä varoja vapaan oman pääoman rahastosta vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Osakeyhtiön osakepääomaa voidaan alentaa yhtiökokouksen päätöksellä.

Osakeyhtiö voi omistaa ja lunastaa omia osakkeitaan. Yhtiön Osakepääomaa alennettaessa, omien osakkeita hankkimisessa ja lunastamisessa, yhtiön purkamisessa ja rekisteristä poisto tilanteessa yhtiön varat käytetään siten, että yhtiön nettovaroista jaetaan osakkaille yhtiöön sijoittamaansa pääomaa vastaava määrä. Muilta osin yhtiöön yhtiön varat luovutetaan sen toiminta-alaa toteuttavalle säätiölle, yleishyödylliselle osakeyhtiölle, tai muulle yleishyödylliselle yhteisölle osakeyhtiölain määräysten mukaisesti.

Mikäli yhtiön omaa vapaata pääomaa lisätään sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston avulla (SVOP-rahasto) ja mikäli SVOP-rahasto myöhemmin puretaan tai pääomia palautetaan, niin sijoitettu pääoma palautetaan sijoituksen tehneille tahoille SVOP-rahastoon tehtyjen sijoitusten suhteessa.

Lisäksi yhtiön toimialaan kuuluu kaikki laillinen liiketoiminta.

Yhtiö hanki hankerahoitusta matkailun kehittämiseksi ja sai siihen noin kolmen vuoden mittaisen 100 %:n rahoituksen. Hanke alkaa 1.3.2025.

LAPPAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Toimitusjohtaja on Juha-Matti Näykki ja hallituksen jäsen, pj, Ville Väkeväinen.

Lappajärven Lämpö Oy:n päätarkoitus on tuottaa lämpöä sopimusasiakkailleen. Arvioitu tuotantomäärä vuonna 2023 on n. 12 000 MWh. Polttoaineina käytetään palaturvetta, puuhaketta ja öljyä, joiden osuus ja-kaantuu 5000/8000/2000 MWh. Laitoksien hyötysuhteeksi on arvioitu 0,8. Öljyä käytetään tasaamaan kulu-tushuippuja.

Talvikaudelle 2024 oli energiapuuta varastossa vanhojen kauppojen myötä. Vanhan varaston koko oli noin 2000 k-m3. Vuoden 2024 aikana hankittiin energiapuuta Hakeurakointi Palojärvi Oy:n kautta. Vuoden 2024 aikana tehtiin myös palaturpeen kilpailutus vuodelle 2025. Sopimuskumppaniksi valikoitui Vapo Oy.

Vuoden 2024 alussa nostettiin kaukolämmön energiataksaa. Nykyinen voimassa oleva taksa on 70,0 €/MWh alv 0 %.

Pro Economica Taloudenohjausohjelmiston käyttöä jatketaan.

Tavoitteeksi asetettiin kuntarahoituksen yritystodistustalainan lyhentäminen 40.000,00 eurolla, mutta yhtiön hallitus päätti maksaa vain korot ja näin ollen vakauttaa yhtiön taloudellisen tilanteen. Normaalisti yhtiö on lyhentänyt lainaa 80.000,00 € vuodessa.

Kankaantien laitoksen vuosihuolto tehtiin heinäkuussa, jolloin Värjäämö ei käytä höyryä. Hyytisentien laitok-sen vuosihuolto tehdään syksyllä ennen lämmityskauden alkua.

KIINTEISTÖ OY LAPPAJÄRVEN VIRASTOTALO

Lappajärven kunta omistaa osakekannasta 62,84 % ja yhtiökokousedustajia on kaksi. Lappajärven kunnan edustaja on hallituksen puheenjohtaja. Päävastuullinen isännöitsijä on Lasse Mällinen.

Kiinteistöllä on tehty vähäisiä huolto- ja korjaustöitä. Yhtiön haasteena on matala käyttöaste, jota tulisi saada nostettua, etenkin kun käyttökulut ovat kasvaneet vuosittain. Tilikauden tulos oli tappiollinen.

LAPPAJÄRVEN LOMA-GOLF OY

Lappajärven Loma-Golf Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 27.3.2024 Hotelli Kivitipussa, jolloin käsiteltiin yhtiöjärjestyksessä määrätyt asiat. Ylimääräinen yhtiökokous, jossa hyväksyttiin uusi yhtiöjärjestys ja ohje-sääntö, järjestettiin 13.10.2024 ja uusi ylimääräinen yhtiökokous 4.12.2024, jossa hyväksyttiin uuteen yhtiöjär-jestykseen PRH:n kehotuksesta tehdyt korjaukset. Lappajärven Loma-Golf Oy:n uusi yhtiöjärjestys astui voi-maan 9.12.2024. Tärkeimpänä muutoksena tuotiin omien osakkeiden vastaanottaminen. Samalla koko yhtiö-järjestystä päivitettiin ja sitä tukemaan kirjattiin Lappajärven Loma-Golf Oy:n ohjesääntö. Uuden yhtiöjärjes-tyksen mukainen omien osakkeiden vastaanottaminen käynnistettiin 19.12.2024, kun Lappajärven Loma-Golf Oy:n hallitus päätti, että omia osakkeita vastaanotetaan enintään 100 kappaletta.

Loma-Golf Oy: n toimintaan vaikutti osaltaan Hotelli Kivitipun konkurssi ja sen seurannaisvaikutukset alueen matkailulle. Keliolosuhteilta haastava kevät viivästytti kentän avausta. Nykälä avattiin 9.5.2024 ja Kaskenmäki 18.5.2024. Kentänhoidon toimenpiteillä kenttä saatiin erinomaiseen ja viheriöt tyydyttävään kuntoon jo kau-den alussa ja taso säilytettiin koko kauden läpi. Lämmin syksy houkutteli vielä pelaajia ja kenttä suljettiin vasta lokakuun lopussa.

Nykälän leikkuun automatisointi (pois lukien viheriöt) oli ensimmäistä kertaa käytössä koko kauden 2024. Automatisoitu leikkuu on todistanut käyttöarvonsa, vaikka mekaaniset ja ohjelmalliset ongelmat vaivasivat edelleen robottileikkureita.

Kirjattuja pelikierroksia kertyi noin 14 600. Järviseudun Golfseuran jäsenten kierrosmäärät ovat lisääntyneet ja vieraspelaajien kierroksetkin saatiin pidettyä edellisen vuoden tasolla. Suurin pudotus tapahtui vieraspelaajien kierroksissa vilkkaimman sesongin aikana.

Pro Am-tapahtuma oli onnistunut ja laajennettu yhteistyö The 59 Fundin kanssa sai runsaasti positiivista palautetta. Klubitalon ravintolatoiminnoista vastasi Daniel's GrillBar.

2.6.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntakonsernin tuleva kehitys myötäilee pääosin kunnan kehitystä. Kunnan asukasluku vähenee vuosittain, mikä jossain määrin vaikuttaa mm. asuntojen kysyntään. Siihen vaikuttaa myös kunnan työllisyystilanne, mikä viime vuosina on ollut varsin hyvä.

Lappajärven Lämpö Oy on perustettu vuonna 2014. Yhtiössä on kaksi lämpölaitosta, Kankaantiellä ja Hyytisen- tiellä. Hyytisentien laitos tulee lähivuosina korvata uudella biolaitoksella. Uuden biolaitoksen hankintaa varten on kysytty kattilalaitosten toimittajilta alustavia hintoja uuden kattilalaitoksen kokonaiskustannuksista, mitkä sisältävät myös polttoainevaraston sekä perustusten ja maarakennustöiden kustannukset. Uuden 2,0 MW bio- lämpölaitoksen kustannusarvio on noin 2,0 milj. euroa.

KOY Lappajärven Vuokrataloille on tehty kiinteistöstrategia, jonka mukaan kiinteistöille pitäisi tehdä merkittäviä peruskorjauksia. Niiden toteuttaminen on haastavaa vuokratalojen taloustilanteen vuoksi. Tilannetta helpotti jonkin verran kunnan sijoitus yhtiöön vuonna 2018. Kunnanvaltuusto on 19.4.2021 § 18 päättänyt yksimielisesti hyväksyä, että Lappajärven Vuokrataloille myönnetään 300.000,00 euron laina 12 vuoden ajaksi Myrskylän yhden luhtitalon ja alueen saneeraukseen sekä käytössä olevien vuokratalojen asuntojen vesijohtojen korjaamiseen. Saneerausta toteutettiin vuonna 2024. KOY Lappajärven Vuokratalot on tehnyt merkittäviä poistoja, mikä on heikentänyt yhtiön tulosta.

Virastotalon haasteena on matala käyttöaste, jota tulisi saada nostettua talouden vakauden parantamiseksi.

Lappajärven Loma-Golf Oy on investoinut alueiden hoidon automatiikkaan, mikä on todettu hyväksi valinnaksi. Yhtiö muutti yhtiöjärjestystä vuonna 2024. Kivitippu Spa Oy:n konkurssilla oli vaikutusta myös golfin toimintaan, mutta merkittävin Pro Am –kisa pystyttiin järjestämään erityisjärjestelyin.

Järviseudun Sähkövoiman kuntayhtymä on muutettu osakeyhtiöksi, jossa osakkaina ovat Alajärven kaupunki sekä Vimpelin ja Lappajärven kunnat tasaomistuksilla.

2.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonta tarkoittaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnassa on erityisesti seurattava valtuuston tytäryhteisöille asettamien tavoitteiden toteutumista. Konsernivalvonnassa seurataan myös riskienhallintajärjestelmien toimivuutta tytäryhteisöissä.

KuntaL 25 a §:n nojalla konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnan konsernijohtoon kuuluu kunnanjohtajan ohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäminen.

Kunnanhallitus on käsitellyt myös konserniin kuuluvien yhteisöjen kokouskutsut ja esityslistat aina kun ne on kuntaan saatu. Tiedonkulku on toiminut kohtuullisesti.

Lappajärven kunnan konserniohje hyväksyttiin vuonna 2024. Siinä määritellään mm. asiat, joista tytäryhtiöillä on velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa. Konserniohjeen ajanmukaisuus tullaan tarkastelemaan.

Tytäryhtiöiden kunnan yhtiökokousedustajat ovat pääosin luottamushenkilöitä, samoin kuin hallitusten edustajat. Kuntakonserniin kuuluvia pyydettiin toimittamaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämät tilinpäätöstiedot.

2.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	TP 2024	TP 2023
Toimintatuotot	4771	6483
Toimintakulut	-13585	-13889
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	91	54
Toimintakate	-8 723	-7 352
Verotulot	6095	6005
Valtionosuudet	5208	3817
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	43	41
Muut rahoitustuotot	47	23
Korkokulut	-530	-357
Muut rahoituskulut	-2	-162
Rahoitustuotot ja -kulut	-442	-455
Vuosikate	2 138	2 015
Poistot ja arvonalentamiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1523	-1696
Arvonalentumiset	-34	
Poistot ja arvonalentamiset	-1557	-1696
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	581	319
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-8	-7
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	11	31
Tilikauden yli/alijäämä	584	343
Konsernituloslaskelman tunnusluvut:		
	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut %	-35,1	-46,7
Vuosikate/Poistot %	-140,4	-118,8
Vuosikate €/as	778	722
Asukasmäärä	2 747	2 789

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	TP 2024	TP 2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 138	2 015
Satunnaiset erät	-34	
Tilikauden verot	-8	-7
Tulorahoituksen korjauserät	-220	235
Toiminnan rahavirta	1 876	2 243
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 391	-1 081
Rahoitusosuudet investointeihin	-4	123
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	357	238
Investointien rahavirta	-1 038	-720
Toiminnan ja investointien rahavirta	838	1 523
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainsaamisten vähennys	160	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	160	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	46	95
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-541	-615
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-397	-687
Lainakannan muutokset yhteensä	-892	-1 207
Oman pääoman muutokset	79	-4
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-14	-47
Vaihto-omaisuuden muutos	15	22
Saamisten muutos	177	729
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	-758	-234
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-581	470
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-1 234	-741
Kassavarojen muutos	-396	782
Kassavarat 31.12.	3 552	3 948
Kassavarat 1.1.	3 948	3 166
Kassavarojen muutos	-396	782
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-1787	-5223
Investointien tulorahoitus%	-153,3	-210,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,61	1,61
Kassan riittävyys (pv)	81	89

Konsernitase	TP 2024	TP 2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	543	596
Muut pitkävaikutteiset menot	151	154
Aineettomat hyödykkeet	694	750
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 195	4 128
Rakennukset	18 065	18 859
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 692	4 924
Koneet ja kalusto	1 125	1 229
Muut aineelliset hyödykkeet	68	43
Ennakkomaksut	74	124
Keskeneräisen hankinnat	163	508
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	237	632
Aineelliset hyödykkeet	29 382	29 815
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	2 833	2 792
Osakkeet ja osuudet	2 833	2 792
Muut lainasaamiset ja saamiset	0	160
Sijoitukset	2 833	2 952
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 909	33 517
ARVOSTUSERÄT		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	26	45
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	53	53
Muut toimeksiannot	62	22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	141	120
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	170	185
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	865	596
Lainasaamiset	24	23
Muut saamiset	214	299
Lyhytaikaiset saamiset	1 103	918
Siirtosaamiset	41	26
Saamiset	1 144	944
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	31	22
Rahoitusarvopaperit	31	22
Rahat ja pankkisaamiset	3 521	3 926
Vaihtuvat vastaavat	4 866	5 077
VASTAAVAA	37 916	38 714

Konsernitase	TP2024	TP2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	14 540	14 540
Muut omat rahastot	0	0
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 983	2 640
Tilikauden yli/alijäämä	583	343
Oma pääoma	18 106	17 523
Vähemmistöosuudet	3 105	3 095
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	34	160
Pakolliset varaukset	34	160
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	26	44
Lahjoitusrahaston pääomat	97	112
Muut toimeksiantojen pääomat	79	39
Toimeksiantojen pääomat	202	195
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras po	7 687	8 228
Pitkäaikainen koroton viera po	368	795
Muut velat	243	240
Laskennalliset verovelat	0	0
Pitkäaikainen	8 298	9 263
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	1 000	1 000
Lyhytaikainen korollinen vieras po	5 268	5 332
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lyhytaikainen koroton vieras po	1 903	2 146
Lyhytaikainen	8 171	8 478
VIERAS PÄÄOMA	16 469	17 741
VASTATTAVAA	37 916	38 714
Konsernin tunnusluvut	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	55,94	53,26
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	101,0	108,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 566	2 983
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1298	1070
Konsernin lainat, €/asukas	5080	5220
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	13 955	14 560
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	160	160
Kunnan asukasmäärä	2747	2789
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	13 959	14 563

2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen 740.852,94 euroa käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan poistoeroa lukion rakennuksesta 26.787,13 euroa
- tilikauden 2024 näin muodostuva ylijäämä on 767.640,07 euroa, joka siirretään tilikauden yli-/alijäämättilille.

2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 2.338.705,59 euroa. Vuoden 2024 tilinpäätös kasvattaa tilikauden ylijäämän (767.640,07 euroa) verran taseeseen kertynyttä ylijäämää, joten vuoden 2024 lopussa taseeseen kertynyt ylijäämä on yhteensä 3.106.345,66 euroa.

Kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuuden harkinnanvaraista korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

3 Talousarvion toteutuminen

3.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Konserniohjauksen kannalta kunnanvaltuusto edellytti, että kunnan määräämisvallassa olevat ulkopuoliset toimijat laativat oman talousarvionsa siten, ettei se ole ristiriidassa kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman kanssa. Kunnanvaltuusto edellytti, että niissä yhtiöissä, joissa kunta on vähemmistöosakas, kunnan edustajat pyrkivät toimimaan kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt

KOY Lappajärven Vuokratalot	100 %
Lappajärven Virastotalo Oy	62,8 %
Lappajärven Lämpö Oy	100 %
Lappajärven Loma-Golf Oy	74,8 %
Lappajärvi Invest Oy	100,0 %

KOY LAPPAJÄRVEN VUOKRATALOT

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Tilojen käyttöaste	n. 60 %	toteutui
Talouden tervehdyttämissuunnitelma	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	Asuntoja on kunnostettu suunnitelman mukaisesti. Tilikauden tulos oli alijäämäinen.

LAPPAJÄRVEN VIRASTOTALO OY

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Tilojen käyttöaste	70 %	Ei tietoa
Taloussuunnitelma	suunnitelman toteutus	Kiinteistössä on suoritettu normaaleja huoltotoimenpiteitä.
Tilikauden tulos	>0	Tilikauden tulos oli alijäämäinen.

LAPPAJÄRVI INVEST OY

Lappajärvi Invest Oy on uusi yhtiö, jonka toiminta alkoi vasta vuonna 2024. Invest Oy haki hankerahoitusta matkailun kehittämiseksi ja sai hankkeelle 100 %:n rahoituksen. Hanke on noin kolmivuotinen. Hankkeen toteuttaminen käynnistyi 1.3.2025.

LAPPAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Taloudellinen kannattavuus	lainan lyhennys suunnitelman mukaan	Lainaa ei lyhennetty v. 2024
Tilikauden tulos	>0	Tilikauden tulos oli alijäämäinen.

LAPPAJÄRVEN LOMA-GOLF OY

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Talous- ja toimintasuunnitelma	tehty	Yhtiö hyväksyi uuden yhtiöjärjestyksen ja ohjesäännön sekä toimintasuunnitelman.
Tilikauden tulos	>0	Tilikauden tulos oli positiivinen.

Kuntayhtymät

Järviseudun koulutuskuntayhtymä	28,98 %
Järviseudun Sähkövoima ky/JärviS-Energia Oy	33,33 %
Etelä-Pohjanmaan liitto	1,78 %
Kuntayhtymä Kymppi	3,81 %

3.2 Käyttötalouden toteutuminen

3.2.1 Yleishallinto

Yleishallinto huolehtii kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja muille yleishallintoon sijoitetuille toimielimille kuuluvista asioista ja vastaa kunnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä huolehtii omalta osaltaan siitä, että tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuja laadukkaita kuntapalveluja on saatavissa vähintään siinä määrin, mitä laki edellyttää. Niin ikään yleishallinto koordinoi muita hallintokuntia toimimaan yhteisten periaatteiden mukaisesti kuntastrategian viitoittamaan suuntaan ja vastaa kunnan toimintojen ja talouden ohjauksesta. Yleishallinto tuottaa tukipalveluja kunnan muille hallintokunnille.

3.2.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Toiminnan kuvaus

Kunnassa siirryttiin ns. hiljaiseen valiokuntamalliin 2021 ja toimielinorganisaatio uudistettiin. Nykyiset toimielimet ovat: kunnanhallitus, hyvinvointivaliokunta, tekninen valiokunta ja kehitysvaliokunta. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen tai varavaltuutettujen keskuudesta. Puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi valitaan vain valtuutettuja. Kunnanhallitus ja valtuuston puheenjohtajisto valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Valiokuntien varsinaisiksi jäseniksi valitaan vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja, jollei valtuusto ennen valio-kunnan nimeämistä toisin päättä. Puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi valitaan vain valtuutettuja.

Luottamushenkilöhallinnon tulosalueeseen kuuluvat vaalit, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto ja muut toimikunnat. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, kunnan tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Keskusvaalilautakunta vastaa lakisääteisten vaalien sekä mahdollisten kansanäänestysten järjestämisestä kunnassa.

Kunnanvaltuusto määrittä kunnan kehittämistavoitteet ja antoi hyväksymällään talousarviolla taloudelliset voimavarat palveluiden ja toimintojen järjestämiselle. Kunnanvaltuusto piti 5 kokousta ja käsitteli 62 asiaa. Lisäksi pidettiin valtuuston iltakoulu ja yleisötilaisuus Hotelli Kivitipun jatkosuunnitelmista.

Kunnanvaltuusto hyväksyi hallintosäännön 24.4.2023 ja sitä päivitettiin syksyllä kirjastotoimen osalta. Kunnanvaltuusto päätti, että vuoden 2025 vaaleissa on vain yksi äänestysalue, Kirkonkylä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi Kraatterijärvi Geopark UNESCO Global Geoparkin hallinnoinnin palvelusopimuksen sekä liitteen maksuosuuksista. Myös muut geoparkin kunnat hyväksyivät sopimuksen. Geoparkille on palkattu toiminnanjohtaja, joka aloitti tehtävässä syksyllä 2024.

Valtuusto hyväksyi talouden tasapainottamissuunnitelman. Kunnanhallitus haki harkinnanvaraista valtionosuiden korotusta, mutta sitä ei saatu.

Valtuusto hyväksyi Lappajärven kunnan varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet. Lisäksi hyväksyttiin omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje.

Kivitippu Spa Oy ajautui konkurssiin keväällä 2024. Lappajärven kunta oli sijoittunut yhtiöön pääomalainan ja osakkeita. Koska yhtiölle ei löytynyt ostajaa, päätti kunnanvaltuusto ostaa yhtiön. Päätos sai lainvoiman joulukuussa 2024. Hotelli Kivitipun jatkoa varten perustettiin ohjausryhmä, jossa oli sekä viranhaltijoita että luottamushenkilöitä. Alkuvuodesta 2025 yhtiön toiminnan jatkamisesta ja sopimuksista neuvoteltiin paikallisten yrittäjien kanssa. Tavoite on, että Hotelli Kivitipussa on toimintaa kesällä 2025.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallituksen muut tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Kunnanhallitus kokoontui 20 kertaa ja käsitteli 218 asiaa. Päätöksistä ei ole tehty oikaisuvaatimuksia vuonna 2024.

Kunnanhallitus hyväksyi Lappajärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin -ohjeen, sekä viestintä- ja markkinointistrategian. Kunnanhallitus hyväksyi kotoutumisohjelman ja sopimuksen kuntaan ohjaamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.

Kuntien välistä yhteistyötä tehdään mm. yhteisten vanhus- ja vammaisneuvostojen kautta. Kunnilla yhteisiä virkoja ja naapurikunnilta ostetaan viranomaispalveluita.

Visit Arctic Costin kanssa tehtiin markkinointiyhteistyösopimus matkailun edistämiseksi. Lappajärven kunta päätti liittyä Merenkurkun neuvoston jäseneksi vuoden 2025 alusta lukien. Lisäksi hyväksyttiin palvelusopimus Visit Seinäjoki Region Oy:n kanssa ja liityttiin Kraatterijärven Geopark ry:n jäseneksi.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari	Toteutuma
Asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus	Kotisivutiedoilla varmistetaan kunnan keskeisten paikkojen, käyntikohteiden ja palveluiden helppo löytäminen	Toteutunut kyllä/ei	Toteutui
Asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus	Hankkeilla edistetään asukkaiden tarpeita	Hankkeiden määrä	3 kunnan hallinnoimaa hanketta, kunta oli mukana 19 eri hankkeessa
Vakaa talous	Talous tasapainossa.	Alijäämä taseessa <0 €/as	Taseessa ylijäämää 3,1 milj. euroa

	Kunta suosii toiminnassaan taloudellisesti kestäviä ratkaisuja.		
--	---	--	--

Luottamushenkilöhallinto	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5.364,00	17.280		17.280	17.888,53	-608,53
Toimintamenot	-189.185,63	-246.620		-246.620	-225.361,65	-21.258,35
Toimintakate	-183.821,63	-229.340		-229.340	-207.473,12	-21.866,88

3.2.1.2 Yleiset toimistopalvelut

Toiminnan kuvaus

Yleisten toimistopalvelujen tulosalueeseen sisältyvät hallintotoimisto, työterveys, työsuojelu ja muut henkilöstömenot.

Toiminta

Tiedotettiin kunnan valmisteilla olevista asioista ja päätöksistä. Päätökset pantiin täytäntöön niiden saatua lainvoiman. Lappajärven kunnassa on käytössä ilmoituskanava, joka mahdollistaa työ- ja virkasuhteessa työskenteleville henkilöille mahdollisuuden tehdä ilmoitus, jos henkilö havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla. Vuoden aikana ei tullut yhtään ilmoitusta. Hyväksyttiin henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuodelle 2025 ja Työterveyshuollon toimintasuunnitelma vuodelle 2024.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari	Toteutuma
Henkilöstöstrategian päivittäminen	Strategia hyväksytty valtuustossa v. 2024.	Toteutunut kyllä /ei	Strategian pohjaksi tehtiin työyhteisökysely syksyllä 2024, sen jälkeen aloitettiin strategian suunnittelu. Kunnanhallitus hyväksyi henkilöstöstrategian ja työyhteisön kehittämissuunnitelman maaliskuussa 2025
Henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolot alle keskiarvon. Henkilöstön viihtyvyys työssä. Tarjotaan työhyvinvointia tukevia palveluita henkilöstöä kuunnellen.	Sairauspoissaolot ja henkilöstön vaihtuvuus	Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä. Eläkkeelle jäi 4 henkilöä ja 2 siirtyi toisen työnantajan palvelukseen. Sairauspoissaolot olivat keskimäärin 9,8 pv/henkilö, kun vuonna 2023 ne olivat 11,6 pv/henkilö. Tyky-palveluita lisättiin ottamalla käyttöön golf-etu ja polkupyörä-etu.
Ammattitaitoinen henkilöstö	Tavoitteena ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö. Kouluttautumista suositellaan.	Koulutuspäivät ja kurssit/hlö	Koulutuspäiviä oli yhteensä 38. Lisäksi kunnanviraston henkilökunta osallistui työnohjauspäivään ja johtoryhmä kevään kestävään valmennukseen.

Yleiset toimistopalvelut	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Bud-jetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3.924,29	20.000		20.000	26.724,96	-6.724,96
Toimintamenot	-306.146,45	-370.870		-370.870	-359.849,24	-11.020,76
Toimintakate	-302.222,16	-350.870		-350.870	-333.124,28	-17.745,72

3.2.1.3 Muu yleishallinto

Toiminnan kuvaus

Muu yleishallinto pitää sisällään mm. Etelä-Pohjanmaan liitto ry:n, Suomen kuntaliitto ry:n ja Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat ry:n yhteistoimintaosuudet sekä yhteisöjen jäsenmaksut, Teosto- ja Gramex-maksut sekä verotuskustannusten maksuosuuden.

Kunta on jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä: Suomen kotiseutuliitto ry, Menkijärven lentokenttä osk, ProAgria Etelä-Pohjanmaa ry, Pohjanmaan pelastusalan liitto ry, Aisapari ry, Eteläpohjalaiset kylät ry, Suomen Yrityskummit ry, Kraatterijärven toimijat ry, Etelä-Pohjanmaan kauppakamari ry, Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry, Sauna from Finland ry, Kraatterijärven Geopark ry ja vuoden 2025 alusta lukien Merenkurkun neuvosto. Lappajärven kunnalla on sopimus Visti Seinäjoki Region Oy:n kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari	Toteutuma
Yhteistyötahojen kontaktointi	Yhteistyön parantaminen eri tahojen kanssa.	Kontaktien määrä	Tehtiin yhteistyösopimus Kalajoen Hiekkasärkkien kanssa, liitettiin Merenkurkun neuvoston jäseneksi ja Kraatterijärven Geopark ry:n jäseneksi. Vuonna 2024 on tehty runsaasti yhteistyötä VAC:n kanssa.

Muu yleishallinto	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-mu	Bu+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	103.092,96	10.000		10.000	93.436,76	-83.436,76
Toimintamenot	-176.999,86	-110.500		-110.500	-142.994,01	32.494,01
Toimintakate	-73.906,90	-100.500		-100.500	-49.557,25	-50.942,75

Yleishallinto yht.	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-mu	Bu+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	112.381,25	47.280		47.280	138.050,25	-90.770,25
Toimintamenot	-672.331,94	-727.990		-727.990	-728.204,90	214,90
Toimintakate	-559.950,69	-680.710		-680.710	-590.154,65	-90.555,35

3.2.2 Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen peruspalvelut tuotti aikaisemmin Alajärven kaupunki ja erikoissairaanhoidon palvelut tuotti Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. Palvelut ovat siirtyneet Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuottamiksi. Oli selvää, että muutosvaiheen jälkeen tulee vielä perusturvaan liittyviä tuloja ja menoja, niin tästä syystä tehtiin sopimus kustannusten/tulojen jakamisen perusteista perusturvan toiminnan päättymisen jälkeen. Kustannuksia on tullut edelleen vuonna 2024 ja ne on jaettu sopimuksen mukaisesti.

Projektit	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-15.602,75	-11.250		-11.250	-29.928,27	18.678,27
Toimintakate	-15.602,75	-11.250		-11.250	-29.928,27	18.678,27

Terveyspalvelut	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-83.262,80	-80.000		-80.000	-82.593,00	2.593,00
Toimintakate	-83.262,80	-80.000		-80.000	-82.593,00	2.593,00

3.2.3 Sivistystoimi

Kunta järjestää esi-, perus- ja lukiokoulutuksen; muusta toisen asteen koulutuksesta vastaa Järvisen koulutuskuntayhtymä eli Jami, jolla on toimipiste Lappajärvellä. Jamin tiloissa vuokralaisena lähihoitaja-opetusta järjestää myös Sedu. Kouluverkko on supistunut vuoden 2024 aikana, kun kunnan viimeinen kyläkoulu, 2-opetajainen Länsirannan koulu, siirtyi osaksi Lappajärven yhteiskoulua syyslukukauden 2024 alusta. Lappajärvellä on vain yksi oppilaaksiottoalue ja kunta on yhden perusopetusta antavan koulun kunta.

Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialaan kuuluvat koulutuksen lisäksi kirjastopalvelut sekä vapaa-aika-palvelut. Eri-ikäisten vapaa-ajan ohjattua toimintaa sekä taiteiden perusopetusta järjestävät Järvisen kansalaisopisto ja Härmänmaan musiikkiopisto, joille kunta maksaa kannatusmaksua tai kuntaosuudet opetuksesta. Vuonna 2022 aloitettiin järjestelmällinen työskentely hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa eli HYTE-kertoimien toimintaa kuvaaviin prosessi-indikaattorien mittareista. Työtä hyvinvointikehittämisen eteen on jatkettu myös vuonna 2024. Hyvinvoinnin vuosiraportti toteutettiin uudella mallilla sivistystoimen johtamana ja samaa mallia tullaan käyttämään tulevana vuosina.

Lappajärven kunta on saanut valtionosuuslaskelmassa hyvän palautuksen vuonna 2024. Vuoden 2024 HYTE-kerroin valtionosuuspalautus oli 56 701 € ja HYTE-kerroin lukema 0,71 (väestöllä painotettu 1,04). Ennakolliset valtionosuuslaskentatiedot vuodelle 2025 näyttää pientä negatiivista kehittymistä. Vuoden 2025 arvio Lappajärven kunnan HYTE-kertoimen valtionosuuspalautus on 50 023 € ja HYTE-kerroin lukema 0,58 (väestöllä painotettu 0,90). Lappajärven kunnan lisäosien ennakkoiva yhteispalautus on 259 902 € ja HYTE-osuus Lappajärven kunnan valtionosuudesta 19,25 %. (Valtiovarainministeriö valtionosuuslaskelmia 2025). HYTE-kertoimen negatiivinen kehitys johtuu suurelta osin siitä, että tulosindikaattorit ovat olleet laskussa vuodesta 2021 vuoteen 2023 (viimeisin indikoitu tulos).

Investoinnit toteutuivat aiotulla tavalla: Vuoden aikana Prosentti taiteeseen –hanke eteni ja taidehankinta tehtiin vuoden 2024 aikana. Taideteoksen julkistus on keväällä 2025. Koulupuolella lukiorakennuksen lattioiden uusiminen eteni neljän opetustilan remontoimisella, samalla uudistettiin Kielistudion kalustus nykyistä pedagogiikkaa vastaavaksi.

Henkilöstömenojen toteumaprosentti oli 98,2 %. Palvelujen ostojen toteumaprosentti on kuten edellisenäkin vuonna ylittynyt, 113 %. Suurimmat ylitykset ovat tulleet varhaiskasvatuksessa ja musiikkiopistossa; selkeitä prosentuaalisia mutta ei kovin merkittäviä määrärahallisia ylityksiä oli matkustus- ja kuljetuspalveluissa sekä ICT-palveluissa. Sisäiset vuokramenot ovat jälleen suuremmat kuin on budjetoitu. Lappajärven yhteiskoulun toteuma on 112 %, mikä on hyvä tulos siihen nähden, että Länsirannan koulu siirtyi elokuussa yhteiskoululle ja viiden kuukauden kulut kohdistuivat yhteiskouluun. Toimintatuotot ovat toteutuneet 142 %:sesti.

3.2.3.1 Sivistystoimen hallinto

Hallinto keskittyi normaalin toiminnan ylläpitämiseen sekä hankkeiden hallintaan. Vuonna 2024 sivistystoimessa olivat taulukossa esitetyt hankkeet sekä muutama hanke, joka haettiin vuoden 2024 puolella ja jonka toteutus on vuoden 2025 puolella. Taulukossa on myös hankkeiden budjetointi. Uusina hankkeina ovat niin perusopetuksen kuin lukiokoulutuksenkin kansainvälisyshankkeet Nordplus ja Erasmus. Suurin osa hankkeiden rahoituksesta on käytetty henkilöstön palkkaukseen. Sivistystoimessa täytettiin kolme toimea, joihin saatiin pätevät tekijät.

HANKE	kokonaisbudjetti	avustus	omarahoitus	käyttöaika
NordPlus (perusopetus)	34820.00	34820	0	1.8.2025-31.12.2025
Kerho 2024	8571.43	6000	2571.43	17.6.2024-31.12.2025
Harrastus Suomen malli 2023-24	23293.33	17470	5823.33	1.8.2023-30.11.2024
Opiskeluhoitohanke 2024*	28571	20000	8571	1.1.2024-31.7.2025
Koronalisä 23-24	41052.63	39000	2052.63	26.10.2022-31.7.2024
Erasmus	15000	15000	0	
Koulunuorisotyöntekijä	38888.89	35000	3888.89	1.1.2023-31.12.2024
Koulunuorisotyöntekijä 2025	33333.33	30000	3333.33	2.12.2024-30.11.2026
Osaajan kuntaosuus			2000	2024

Hyvinvointivaliokunta hyväksyi toimikautensa aikana mm. aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä esikoululaisten hoidon sekä kerhojen muutokset, lukiokoulutuksen laatustrategian ja sen pohjalta tehdyn laatuarvioinnin. Valiokunnassa käsiteltiin mm. kouluterveyskyselyn 2023 tuloksia, kirjaston Eepos-asiakaskyselyä sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakaskyselyä. Valiokunnassa käsiteltiin useita TEAvisiiriin ja hyte-kertoimiin kuuluvia tuloksia tai raportteja.

Vuoden merkittävin esitys kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle oli Länsirannan koulun lakkauttaminen ja siirtäminen yhteiskoululle syyslukukauden 2024 eli elokuun alusta. Päätöksen tueksi tehtiin ennakkovaikutusten arviointi kunnan uuden toimintamallin mukaan. Kunnanvaltuusto teki päätöksen siirtymisestä 15.4.2024 §16. Lisämäärärahaa haettiin perusopetuksen valmistavaan opetukseen, musiikkiopiston toimintaan sekä erityisesti varhaiskasvatukseen.

Tavoitteiden toteutuminen

Sivistystoimi/ Tavoite	Mittari	Ta 2024	Toteutuma
Opetusvirkojen riittävyys ja oikeanlainen virkarakenne; jatkuu v.2023	Virkarakenne on ajantasaisesti	Luokanopettajien virkarakenne on ajantasainen.	Oppilasennusteen mukaan tehty opettajatarveanalyysi. Virkarakenne pysyy vielä samanlaisena. Opettajavirkojen vähentyminen alkaa lv 2026-2027.
Sähköinen hyvinvointisuunnitelma	Vuosiraportti	Vuosiraportista tulee vuosittainen käytänte.	Toteutunut. Vuosiraportti 2023 hyväksytty kv 4/2024; vuosiraportti 2024 aloitettu loppuvuodesta 2024

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+ muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	121.291,14				106.997,62	-106.997,62
Toimintakulut	-121.369,31	-123.050		-123.050	-106.997,62	-16.052,38
Toimintakate	-78,07	-123.050		-123.050	0	-123.050,00

3.2.3.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärvellä perusopetusta annettiin kaikille luokka-asteille Lappajärven yhteiskoulussa ja alaluokkaikäisille (0. – 6. –luokat) Länsirannan koululla kevätlukukausi 2024. Länsirannan koulun oppilaat ja henkilöstö siirtyivät yhteiskoululle syyslukukauden 2024 alusta. Rantakankaan koulun oppilaat olivat siirtyneet yhteiskoulun oppilaiksi syyslukukauden 2023 alusta. Yhteiskoulun tilat saatiin riittämään, kun kahdesta opetustilasta siirrettiin yläluokkien opetus lukion puolelle.

Yhteiskoululla opetustilat ovat kattavasti käytössä ja luokkien 7-9 osalta perusopetus käyttää huomattavan paljon lukion opetustiloja. Opetustilojen käyttö ei mene täysin uuden koulun tilasuunnittelun mukaisesti ja tilojen käytössä olisi tarvetta pienryhmätilojen käytölle nykyisiä mahdollisuuksia enemmän. Kouluun tulevien ikäluokkien pienentyessä tilojen optimaalinen käyttö mahdollistuu paremmin.

Vuoden 2024 opettajien tiimityöskentely on jatkunut edellisen vuoden tapaan 0.-2.- ja 3.-6. sekä -7.-9.-luokkien ja erityisopetuksen tiimeinä. Digitutor-toiminnassa työskennelleissä opettajissa on muutoksia uusien aloittaessa syyslukukauden 2024 alusta. Digitutorit ovat tarjonneet opettajille koulutusta ja tukea oppitunneille uusien laitteiden ja opetustapojen opetteluun.

Oppilashuollon tiimi on päivittänyt opiskeluhoollon käsikirjaan koulupoissaolojen toimintamallin, jonka käyttö aloitetaan kevätlukukaudella 2025. Opiskeluhoollon käsikirjassa kuvataan kunta- ja oppilaitostason toimintatavat opiskeluhoollon. Syyslukukauden alussa 2024 koulussa linjattiin järjestyssääntöihin, että kännyköiden käyttö on lähtökohtaisesti kielletty oppitunneilla ja niitä voidaan käyttää opettajan luvalla.

Yhteiskoulun yläluokilta on oltu mukana kansainvälisessä Nordplus-hankkeessa hankkeen vetäjän roolissa. Hankkeen avulla on saatu oppilaille lisättyä opintoihin kontakteja sekä yhteisiä opiskeluprojekteja vierailuineen liettualaisten sekä färsaarelaisten kanssa. Hanke jatkuu myös kevätlukukaudella 2025.

Tiedottamisessa on pyritty selkeyttämään viestintäkanavia. Sähköpostia ja yhteisiä tallennustiloja käytetään viralliseen tiedonjakoon ja viestintään. Kaikille yhteisiä ja usein tarvittavia tiedostoja sekä ohjeita on kerätty Pedanetin "perehdytyspankkiin" helposti saataville. Oppilaiden, vanhempien ja koulun välisessä tiedonvaihossa ensisijainen viestintäkanava on Wilma-sovellus. WhatsApp-sovellusta käytetään ryhmätoimintojen kautta arkipäivän tilanteiden hoitamiseen. Sovellusta ei käytetä oppilasasioiden eikä muidenkaan virallisten asioiden hoitamisessa. Koko koulukeskuksen viikkotiedotteella (perusopetus ja lukio) pyritään muistuttamaan seuraavan viikon/lähiaikojen tapahtumia koko koulukeskuksen henkilöstölle.

Lisämäärärahaa haettiin syksyllä 2024 perusopetuksen valmistavaan opetukseen. Kevään 2024 tietojen mukaan valmistava eli valo-opetus suunniteltiin 3-4 oppilaalle, niin että valo-opettaja oli Lappajärvellä 2 pv/vk ja loput Alajärvellä. Syksyllä Lappajärven perusopetuksessa olikin 10 valo-oppilasta. Lisämäärärahaa haettiin yhden opettajan lisäpalkkaukseen, niin että hänen työpanoksestaan 60 % osoitettiin valo-opetukseen ja 40 % erityisopetukseen. Valo-oppilaiden määrä vaihtelee lukuvuosittain ja lukuvuoden keskenkin. Valo-opetuksen määrää on vaikea ennakoida. Kuntastrategian mukaisesti lukuvuoteen 2025-2026 valmistaudutaan yhden 100 % valo-opettajan resurssilla.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Ta 2024	Toteutuma
Varhaisen puuttumisen malli	Uusi opiskeluhoito-suunnitelma ja lomakkeet	Puututaan poissaolokierteisiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa; osana opiskeluhoitosuunnitelmaa poissaoloihin puuttumisen malli	Poissaoloihin puuttumisen malli päivitetty sisältäen myös eri osapuolten toimintatavat
Tiedottamisen selkeyttäminen	Tiedottamista varten tietyt kanavat	Henkilöstö tietää, mitä kanavaa eri tarkoitukseen	Käytössä Wilma, viikkotiedote, sähköposti sekä kohdennetut WA-ryhmät

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	171.103,56	193.650		193.650	172.727,61	20.922,39
Toimintamenot	-2.990.834,09	-2.897.695	-4.200	-2.901.895	-2.952.921,52	51.026,52
Toimintakate	-2.819.730,53	-2.704.045	-4.200	-2.708.245	-2.780.193,91	71.948,91

3.2.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Perusopetuksen erityisopetuksessa on kolme virkaa: yksi erityisluokanopettaja, yksi alaluokkien erityisopettaja sekä yksi yläluokkien erityisopettaja. Näiden lisäksi kunnassa on ollut muutaman lukuvuoden valtion korona-avustuksilla palkattuna yksi erityisopettaja, jonka työpanosta on jaettu kaikille luokka-asteille. Korona-avustukset loppuivat vuoden 2024 aikana ja viimeisin loppuselvitys tehtiin syksyllä 2024. Lukuvuoden 2024-2025 yksi erityisopettaja toimii osa-aikaisena; perusopetukseen palkattiin osa-aikaisuutta paikkaamaan sekä lisäresursseiksi yksi erityisopettaja 80 %. Kokonaishenkilöstötyömäärä on tällä hetkellä 3,4. Tällä resurssoinnilla mennään vielä lukuvuosi 2025-2026, sen jälkeen eläköitymiset ja oppilasmäärän väheneminen tulevat tiputtamaan henkilöstötyömääräksi 3,0.

Kunta on ollut mukana yhteisöllisen opiskeluhoillon hankkeessa vuodesta 2022, hanke sai jatkohankkeen vuodelle 2023 ja 2024-2025. Vuoden 2024 hankerahalla jatkoi kevätlukukauden opiskeluhoillon asiantuntija, joka jatkoi tiivistä yhteistyötä erityisesti kuraattorin, opinto-ohjaajan ja opettajien kanssa. Asiantuntijan työpanos on jakaantunut perusopetukseen ja lukiokoulutukseen 60 % sekä Jamin ja Sedun toisen asteen koulutukseen 40 %. Työparikseen ja muutenkin perusopetuksen sekä toisen asteen oppilaiden hyvinvoinnin tueksi kunta sai vuodelle 2024 koulunuorisotyöhankkeen, jolla oli palkattu koulunuorisotyöntekijä koko vuodeksi 2024. Jatko-hanke hyväksyttiin vuodeksi 2025. Koulunuoristyö on uusi työmuoto Lappajärvellä ja se on otettu ilolla vastaan. Koulunuorisotyöntekijä on ollut mukana koulujen ryhmäytämistoiminnassa, oppilaiden aktivoinnissa sekä tunnetaitojen ja yhteisöllisyyden tukemisessa. KNT oli mukana myös käynnistämässä uudelleen nuorisofoorumitoimintaa, joka uhkasi kunnassa hiipua hyvien toimintavuosien jälkeen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma päivitettiin vuoden 2023 aikana ja uudelleen vuonna 2024, koska toimintaa muutettiin esikoululaisten osalta. Syyslukukauden 2024 alusta esikoululaisten huoltajat hakevat tarvittaessa joko koululla järjestettävään esikoululaisten aamu- ja iltapäiväkerhoon tai täydentävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuksen toimipaikkoihin. Muutoksen aiheutti AVIn kanta esikoululaisten hoidon toteuttamiseen ja sen muotoja koululla jouduttiin muuttamaan. Muutoksen myötä esikoululaisten kerhomaksut verrattuna aiempiin hoitomaksuihin nousivat huomattavasti ja ovat samat kuin koululaisten hoitomaksut.

Hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta ja kunnan palveluksesta sen palkkalistoille siirtyi koulu-kuraattori. Koulupsykologipalvelut ja psykiatrinen sairaanhoitaja eli psyykkari ovat toimineet välillä koululla minimiresurssien ja välillä palveluja ei ole ollut saatavilla. Hyvinvointialueella on ollut vaikeuksia henkilöstön rekrytoinnissa ja esimerkiksi psykologipalveluissa on turvauduttu ostopalveluihin. Lappajärvellä ei ole muodostunut pitkää jonoa psykologipalveluihin.

Tavoitteiden toteutuminen

Yhteinen toiminta/ Tavoite	Mittari	Ta 2024	Toteutuma
Opiskeluhuollon henkilöstöä hankkeiden avulla	Kaksi työntekijää: opiskeluhuollon asiantuntija ja koulunuorisotyöntekijä	Sivistystoimen talousarvioon on varattu omarahoitussuudet ja hankehaut tehdään ajallaan	Hankkeet haettu ja saatu. Opiskeluhuollon asiantuntija saatiin palkattua kevätlukukaudeksi 2024 hankerahoituksen turvin. Koulunuoriso-hanke saatiin vuodelle 2024 ja jatkohanke saatiin vuodelle 2025.

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	101.173,01	44.850		44.850	79.821,59	-34.971,59
Toimintamenot	-598.010,67	-515.790	-10.000	-526.590	-567.404,27	40.814,27
Toimintakate	-496.837,66	-470.940	-10.800	-481.740	-487.582,68	5.842,68

3.2.3.4 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Geolukion tehtävänä oli tarjota laadukasta toisen asteen yleissivistävää koulutusta, joka antaa opiskelijoille hyvät jatko-opintomahdollisuudet. Syksyllä 2021 aloittivat ensimmäiset laajennetun oppivelvollisuuden opiskelijat ja syksyllä 2022 tuli seuraava ikäryhmä.

Kansainvälinen toiminta on palautunut koronaa edeltävälle tasolle. Leirikoulut on toteutettu keväisin ja Erasmus +-hanke saatiin vuoden 2024 aikana. From the bottom to surface- hanke on kahdenvälinen roomalaisen Liceo Classico Statale F. Vivona lukion kanssa. Italialaiset vierailivat Lappajärvellä lokakuussa 2024 ja vastavierailu on toukokuussa 2025. Myös vaihto-opiskelijatoiminnan kautta on tulossa opiskelija Uudesta-Seelannista kevätlukukaudeksi 2025. Luonnontieteellisen linjan Japani-yhteistyö on jatkunut yhteisten tutkimusprojektien merkeissä.

Geolukio oli aktiivisesti mukana kuuden lukion (Alajärvi, Vimpeli, Kauhava, Härmä ja Evijärvi) yhteisessä 4L-hankkeessa, joka on vuonna 2023 alkanut Kauhavan kaupungin hallinnoima lukiokoulutuksen laatustrategiahanke vuosille 2023-2024. Syyslukukausi 2023 valmisteltiin kuuden lukion yhteistä laatustrategiaa; lukiokohtaiset arvioinnit tehtiin kevätlukukaudella 2024. Lukiokoulutuksen laadunhallinnan tavoitteena on taata lukiokoulutuksen laatu ja tasalaatuisuus sekä vahvistaa jatkuva koulutuksen arviointi ja kehittäminen. Lukiokoulutuksen järjestäjän on arvioitava omaa toimintaansa säännöllisesti. Laatustrategia on tukena laadunhallinnan kehittämisessä.

Laatustrategia rakentuu neljälle laatutekijälle: laadukas oppiminen, hyvinvointi ja osallisuus, kehittyvä toimintakulttuuri ja lukiokoulutuksen saavutettavuus ja digitalisaatio. Opettajat miettivät laatutekijöiden pohjalta hyviä käytänteitä, kriteereitä ja toimenpiteitä kahden vesoillan aikana. Lukion arviointia varten tehtiin webropol-kysely opettajille, opiskelijoille ja huoltajille. Lisäksi lukiot pystyivät käyttämään arvioinnissaan ulkopuolista

kouluterveyskyselyä ja TEAvisaria tai omia kyselyitä. Laatuarvioinnissa Lappajärven geolukion useiden laatutekijöiden ja niiden kriteerit ovat kunnossa, suurin osa kriteereistä oli tasolla edistynyt. Laatustrategian pohjalta valikoidut kehittämiskohteet Lappajärven geolukiossa seuraavan kahden lukuvuoden ajaksi ovat:

- 1) erityisopetuksen kehittäminen; erityisopetuksen lisääminen
- 2) opetuksen tukitoimien kehittäminen
- 3) ohjeistuksen tekeminen tekoälyn käytöstä niin opettajille kuin opiskelijoillekin.

Laatustrategia tulee olemaan lukiokoulutuksen arvioinnin pohjana tulevina lukuvuosina.

Tavoitteiden toteutuminen

Lukio/Tavoite	Mittari	Ta 2024	Toteutuma
Kansainvälisen toiminnan elvyttäminen (jatkuu vuodelta 2023)	Kv-toimintaa on 2-3 eri toiminta-muodolla; kv-hanke pyritään saamaan käyntiin tai vähintään haettua	Lukion kv-toiminta palautuu koronaa edeltävälle tasolle	Toteutunut hyvin. Erasmus +-hanke haettu ja saatu; toteutus lv 2024-2025. Japani-yhteistyö jatkunut. Leirikoulu toteutuu kuten ennen koronaa. Lisäksi vaihto-opiskelijatoimintaa.
4L-hankkeen toimenpiteet 1) lukiokoulutuksen laatustrategia	Valmis lukiokoulutuksen laatustrategia	Strategiassa on yhteiset osat alueen lukioille sekä huomioitu Lappajärven geolukion erityispiirteet	Toteutunut. Laatustrategia pohjana tuleville arvioinnille.
2) laadun arviointi strategian mukaisesti	Tehty laatuarviointi	Lukiokoulutuksen ensimmäinen laatustrategia-arviointi tehtynä; mukana opiskelijat ja huoltajat	Tehty. Arviointiin osallistuneet henkilökunnan lisäksi opiskelijat ja huoltajat.

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	56.949,88	23.000		23.000	50.409,96	-27.409,96
Toimintamenot	-852.573,10	-784.768		-784.768	-819.287,74	34.519,74
Toimintakate	-795.623,22	-761.768		-761.768	-768.877,78	7.109,78

KOKO KOULUTOIMEN TILASTO

Oppilaiden ja opettajien määrä; mukana esikoululaiset ja esikoulunopettajat. Määrissä myös rehtorit.

Koulu	2023-2024 kevätlukukausi		2024-2025	
	oppilaat	opettajat	oppilaat	opettajat
Länsirannan koulu	27	2	0	0
Rantakankaan koulu	0	0	0	0
Yhteiskoulu				
Alaluokat + esi- ja erityisopetus	175	14+1 korona-avustuksella	206	16,4
Yläluokkalaiset + erityisope	81	10	86	11
Valo (valmistava opetus)	4-7	1	9-5	1

Lukio**	51	7	50	6
Yhteensä		31,5 + 1		31,5 + 1

Muuta henkilöstöä oli yhteensä 15 – , ravitsemistyöntekijöitä, koulunkäynninohjaajia ja koulusihteeri.

* Lappajärvi ja Alajärvi käyttivät yhteistä valo-opettajaa.

** Evijärvi ostaa yhden Lappajärven lukion opettajan työpanoksesta noin puolet.

3.2.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Härmänmaan musiikkiopisto on tuntiperusteista valtionosuutta saava kunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa ensisijaisesti lasten ja nuorten sekä aikuisten vapaa-ajalla taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta sekä siihen liittyvien taidemuotojen opetusta. Härmänmaan musiikkiopisto tarjoaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja tuottaa kuntalaisille elämyksiä, konsertteja ja tapahtumia, jotka tuovat kuntalaisille kulttuurin hyvinvointivaikutuksia ja ovat osana kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Lisäksi musiikkiopisto järjestää soitinesittelyjä ja koulukonsertteja alakoululaisille koulupäivän aikana.

Toiminnalliset tavoitteet:

Härmänmaan musiikkiopiston opetusta annetaan viidessä opetuspisteessä eli kaikissa Kauhavan kaupungin osissa ja Lappajärven kunnassa. Härmänmaan musiikkiopiston kokonaisopetustuntimäärä vuonna 2024 joulukuun tilaston mukaan oli 11.349,11 tuntia, josta Lappajärven tuntien osuus on 1665,02 tuntia.

Opiskelijoita oli perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa sekä varhaisiän musiikkivarhaiskasvatuksessa syksyllä 2024 yhteensä 426, joista Lappajärveläisiä 56. Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Lappajärvellä oli 23 oppilasta. Perusopinnoissa 30 oppilasta ja syventävissä 3 opiskelijaa. Kevään 2024 haussa eikä syksyn 2024 aikana otettu musiikkiopiston perusopintoihin lainkaan uusia oppilaita Lappajärvelle taloudellisista syistä ja sopimuksen päivittämisen takia. Lukuvuosi huipentuu vuosittain päätöskonsertteihin, jossa keväällä 2024 jaettiin koko Härmänmaan alueella 13 perusopintojen todistusta ja kaksi syventävien opintojen päättötodistusta. Lappajärvellä todistuksen sai 4 perusopetuksen oppilasta.

Musiikkiopiston kuntaosuus on vuosittain tarkasteltavana määrärahana budjetissa ja tähän määrärahaan vaikuttaa kuntaosuuksien lisäksi valtionosuuden vuosittain määritelty yksikkötuntihinta, opetustuntien määrä, kustannustaso ja muut tulot. Sopimuksen mukaan Lappajärveltä laskutetaan ennakkolasku kahdessa erässä: kuluvan vuoden kesäkuun aikana sekä vuoden lopussa. Tasaus suoritetaan aina tilinpäätöksen valmistuttua seuraavan vuoden ennakkolaskun yhteydessä. Musiikkiopiston laskutus ylittyi reippaasti vuonna 2024 kuten vuonna 2023. Ylitysten syyt ovat lähinnä Kauhavan kaupungin sisäisten vyörytysten muutos sekä laskutustapa; valtionosuustuntien määrä oli lähellä sopimuksessa määriteltyä tuntimäärää. Näistä muutoksista ei oltu informoitu Lappajärven kuntaa. Lisämäärärahan tarve neuvoteltiin Kauhavan kaupungin kanssa ja sopimus uusittiin vastaamaan nykytilannetta loppuvuodesta 2024.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Järvilakeuden kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää koulutusta ja ohjattua harrastustoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille koulutustaustasta riippumatta. Valtaosa tarjonnasta on suunnattu alueen aikuisväestölle, mutta muun muassa teatteritaiteen perusopetusta järjestetään lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaan. Opisto on myös aktiivinen hanketoimija lukuisten kehittämishankkeidensa myötä. Opiston ylläpitäjä on kannatusyhdistys, jonka jäseniä ovat Lappajärvi, Evijärvi ja Kauhava.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuonna 2024 Järvilakeuden kansalaisopisto kehitti edelleen kumppanuuksia ja kuntayhteistyötä. Harrastaminen Suomen mallin puitteissa järjestettiin koululaisille sirkus- ja temppukerhoja yhteistyössä kunnan kanssa. Aijjoos-toiminta oli puolestaan kumppanina järjestettäessä ikäihmisille etänä luentoja, jotka keräsivät suuren osanottajajoukon. Yhteistyötä tehtiin myös aikuisten perinteisen kuvataideleirin, koulun loma-aikaan toteutetun lasten taideleirin, ponileirin ja touhupäivien järjestelyissä.

Osa ikäihmisten ja erityisryhmien kurssimaksuista voitiin myös vuonna 2024 alentaa Opetushallituksen myöntämän opintotukilain turvin. Kurssisuunnittelussa huomioitiin edelleen paikkakuntakohtaiset tarpeet ja toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Osallistujia kursseille oli Lappajärvellä kaikkineen 1263. Kursseja toteutui yhteensä 106. Osallistujista valtaosa eli 75 % oli naisia ja tyttöjä ja 25 % miehiä ja poikia. Viikoittain kokoontuneista kursseista suosituimpia olivat joogat, toiminnallinen treeni ja tanssi.

Lappajärvellä pidetyistä opetustunneista 34 % kului liikuntaan ja tanssiin. Musiikkituntien prosentuaalinen osuus oli 28 %, kuvataiteen 10 %, teatterin 11 % ja kädentaitojen 5 %. Opetusta annettiin myös muissa aineissa kuten kielissä. Erillisen valtionosuuden turvin voitiin järjestää maksutonta kielenopetusta alueen maahanmuuttajille, mukaan lukien ukrainalaiset pakolaiset.

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-95.880,72	-74.500		-74.500	-74.309,29	-190,71
Toimintakate	-95.880,72	-74.500		-74.500	-74.309,29	-190,71

3.2.3.6 Kirjasto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti tietoa, virkistystä, elämyksiä, ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut sekä tilat opiskeluun ja tapahtumien järjestämiseen.

Kirjastopalveluja tarjotaan keskustassa, koulun vieressä sijaitsevassa kirjastorakennuksessa. Kirjasto on auki viitenä arkipäivänä viikossa; omatoimikirjasto on käytettävissä ma - su 7–21.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kirjaston tavoitteena on olla kulttuuri- ja tietokeskus. Se tarjoaa monipuolisen, ajantasaisen ja kysyntää vastaavan aineistokokoelman lisäksi pääsyn monipuolisiin tietoyhteiskunnassa tarvittaviin tietopalveluihin tarjoamalla tietokoneita ja Internet-yhteydet verkossa asiointia varten. E-lehdet ovat kuuluneet jo usean vuoden kirjaston palveluihin.

Hyvinvointivaliokunta käynnisti kirjaston henkilöstörakenteen muutoksen syksyllä 2023. Kirjaston henkilöstörakenteeksi kunnanhallitus vahvisti 1 htv kirjastovirkailijan ja 1 htv kirjastonjohtajan. Molemmat rekrytoinnit sijoituivat loppuvuoteen 2023 ja vuoden 2024 alkuun; molempiin työtehtäviin saatiin kelpoiset työntekijät.

Vuoden 2024 tavoitteissa oli uuden henkilöstön perehdytys työtehtäviin. Vakinaiseksi kirjastovirkailijaksi valittu henkilö oli jo aiemmin kirjastossa pitkään työskennellyt, joten hänelle ei lisäperehdytyksiä tarvinnut toteuttaa. Uudelle kirjastonjohtajalle toteutettiin perehdytys, jossa sivistysjohtaja perehdytti kunnan toimintamalleihin ja suunnitelmiin ja kirjastovirkailija perehdytti kirjastojärjestelmä Axiell Auroran käyttöön. Näiltä osin

perehdytys oli onnistunut. Perehdytys koettiin puutteelliseksi kirjastotoimintojen osalta: Esimerkiksi Eepos-kimpan yleiset toimintaperiaatteet, tilastointi ja kirjastoon liittyvien palveluiden ja järjestelmien syvällisempi käyttö.

Palvelutilan käytöstä on vuoden 2024 aikana kerätty tietoa tilan varausajoista ja -määristä, joiden on tarkoitus toimia tilastopohjana vuodelle 2025, kun tavoitteena on saada tilan käyttöä suositummaksi. Asiakaskyselyjä on tehty yhteisen Eepos-kimpan kyselyinä vuonna 2023 ja 2024. Niiden tulokset on käsitelty hyvinvointivaliokunnassa. Palveluihin ja asiakaspalveluun on oltu molemmissa kyselyissä tyytyväisiä; kehitysideoita ja kritiikkiä tuli lähinnä kirjaston kiinteistöstä. Lasten ja nuorten osaston käyttäjien tyytyväisyyskysely on ollut suunnitelmassa vuodesta 2023 lähtien mutta sitä ei ole tehty, koska Eepos-kyselyt ovat olleet käynnissä. Vuoden 2024 Eepos-kysely oli viimeinen, joten vuonna 2025 on ajankohtaista tehdä kohdistettu kysely.

Kirjasto/Tavoite	Mittari	Tp 2021	Tp 2022	Tp 2023	Tp 2024
Kaikilla kuntalaisilla samanlaiset mahdollisuudet kirjastopalveluihin	Lainaajien määrä	926	943	965	
	Lainat/vuosi	43 851	44 240	44 523	44 775
	Kävijät/vuosi	22 404	23 826	27 582	31 001
Lainaukset	Kokonaislainaus/asukas	Kokonaislainaus/ asukas/	Kokonaislainaus/ asukas/	Kokonaislainaus/ asukas/	Kokonaislainaus/ asukas/
	Lappajärvi	15,03	15,41	15,79	16,05
	Etelä-Pohjanmaa	18,72	18,85	19,65	-
	Koko Suomi	13,82	14,58	15,00	*) (ei tietoa, ei julk. vielä)
	Kirjasto-poliittinen suositus 18,00				*) Kirjastotilastot tarkistaa AVI ja vahvistaa ja julkaisee virallisesti 1.4.2025

Tavoitteet	Mittari	Ta 2024	Toteutuma
Henkilöstön perehdytys	Perehdyttäminen tehty sekä kunnan toimintamallit ja suunnitelmat henkilöstön tiedossa	Henkilöstö pääsee nopeasti tehtäviensä tasalle ja kirjaston kehittäminen voi jatkua	Perehdytys toteutettu. Uusi kirjastonjohtaja perehdytetty kunnallisiin toimintamalleihin ja suunnitelmiin ja kirjastojärjestelmän peruskäyttöön. Lisää perehdytystä olisi tarvittu kirjastojärjestelmien ja – tilastointien tekoon.

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3.654,92	2.000		2.000	2.434,74	-434,74
Toimintamenot	-199.989,70	-220.989		-220.989	-201.808,90	-19.180,10
Toimintakate	-196.334,78	-218.989		-218.989	-199.374,16	-19.614,84

3.2.3.7 Vapaa-aika

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävä on valvoa kuntalaisten oikeutta yhdenvertaiseen osallistumismahdollisuuteen ja turvata asiakkaiden lakisääteisten palveluiden toteutuminen ja tuottaminen huomioiden liikunta-, nuoriso- ja kulttuurilait. Vapaa- aikatoimen tavoite on asukkaiden kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kehittäminen ja arviointi. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluilla vaikutetaan yksilön ja yhteisön terveyteen ja hyvinvointiin. Vapaa-aikapalvelut tekevät aktiivisesti henkistä ja fyysistä olosuhdetyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi kehittämällä palveluinfrastruktuuria sekä avustamalla yhdistyksiä ja järjestöjä kuntalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua edistävään toimintaan.

Vapaa-aikapalvelut tunnistavat toiminnassaan kaksi eri asiakasrajapintatasoa: omaehtoiseen osallistumisen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen kannustava taso sekä omaehtoista osallistumista ja hyvinvointia ylläpitävä taso. Kannustavan tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka eivät ole aktiivisesti hyvinvointipalvelujen parissa – kohderyhmän viestiminen, palveluiden järjestäminen ja fyysinen ja sosiaalinen aktivointi. Ylläpitävän tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka ovat aktiivisia palvelunkäyttäjiä tai tätä toimintaa ylläpitäviä yhteisöjä tai järjestöjä – avustukset ja palkitsemiset, fyysisen ja henkisen palveluinfrastruktuurin ylläpitäminen ja kehittäminen (liikuntapaikat, harrastetilat tai sidosryhmäyhteistoiminta).

Toiminnalliset tavoitteet:

Vapaa-aikapalveluiden kaikki toimialat kulttuuri-, nuoriso- sekä liikuntapalvelut tähtäävät siihen, että yhteisöllisen ja yksilöllisen hyvinvoinnin merkitys ja tietoisuus kasvavat kunnassamme. Vapaa-aikapalvelujen tavoitteena on järjestää osallistavaa toimintaa tukien fyysistä ja sosiaalista aktiivisuutta sekä osallisuutta kaikenikäisillä sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on huomioida eri asiakas-segmenttien tarpeita ja vastata näiden tarpeisiin riittävällä tasolla.

Vapaa-aikatoimen keskeisin tavoite oli, aloittaa vapaa-aikatoimen strategiatyö vuoden 2024 aikana. Vapaa-aikastrategiatyön suunnittelu aloitettiin vuonna 2024 ja työ konkretisoituu kesään 2025 mennessä. Vapaa-aikatoimen talousarvion tavoitteena vuodelle 2024 oli, että Lappajärven kunnan www-sivuilla tuodaan näkyviin ”palvelukuvausnäkymänä” HYTE-prosessi-indikaattoreista mm. Kaikukortti, Kulttuuri kaveri –toiminta, yhdistys- ja seurafoorumi sekä harrastamisen kynnyistä madaltava harrastetakuu –toiminta. Lisäksi vuoden 2024 aikana Lappajärven kunnan www-sivuilla päivitettiin myös ehkäisevän päihdetyön ”palvelukuvaus”.

Liikuntapalvelut:

Liikuntapalveluiden tavoitteena oli liikuntahallin ja kuntosalitoiminnan osalta kasvattaa maltillisesti käyttäjämääriä ja käyttöastetta, jotta palveluiden myynti säilyisi tilikauden 2023 tasolla. Tunnusluvut näyttävät, että käyttäjämäärät kuntosalilla sekä liikuntahallilla ovat kasvaneet, mikä näyttäytyy positiivisena kehityksenä myös yksiköiden myyntiluvuissa. Liikuntahallin käyttö- ja varausaste on noussut hiukan vuosivaroitusten sekä yksittäisvuorojen osalta. Kuntosalin vuosikäyttö sekä päiväkäyttö asiakkuudet kasvanut selvästi. Kuntosalipalveluiden keskimääräinen kävijämäärä kuukaudessa oli noin 550 hlö vuonna 2024, kun vastaava luku vuonna 2023 oli noin 450 hlö. Kuntosalin käyttäjäpalautteen ja toiminnallisuuden jatkokehittämisen arvioinnin pohjalta vuonna 2024 esitettiin vuoden 2025 talousarvion investointeihin kuntosalin kehittämisrahaa. Yhdyspintatyön osalta tavoitteena oli elintapaohjaukseen ohjautuvien asiakasmäärän kasvattaminen. Vapaa-aikatoimi käynnisti elintapaohjausryhmätoiminnan syksyn 2024 aikana ja ryhmätoiminnassa on ollut mukana 17 yli 63-vuotia-

asta asiakasta. Ryhmämuotoisen elintapaohjauksen aloittaminen on lisännyt palvelun asiakasmäärää huomattavasti, sillä vuosien 2021–2023 palveluun oli ohjautunut yhteensä 8 asiakasta. Vuoden 2025 aikana elintapaohjauksen ryhmätoimintaa jatketaan hyvän palautteen vuoksi ja se laajennetaan avoimeksi myös työikäisille sekä nuorille palvelusta kiinnostuneille.

Nuorisopalvelut:

Nuorisopalveluiden tavoitteena oli lisätä nuoria osallistavaa toimintaa ja lisätä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Lappajärven kunnan nuorisofoorumitoiminta aktivoitui vuoden 2024 aikana ja nuorisofoorumi valitsi uudet jäsenet Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen alaisuudessa toimivaan alueelliseen nuorisovaltuustoon sekä Lappajärven kunnan hyvinvointivaliokuntaan. Nuorisopalveluiden tavoitteena oli jatkaa perintörahan käyttöä osallistavasti käyttösuunnitelman mukaan. Hankintoja on tehty maltillisesti ja osa suunnitelman mukaisista hankinnoista on ohjattu käytettäväksi vuodelle 2025. Perintörahan on suunniteltu käytettävän myös nuorisotila-ajan lisäämiseen ja vuoden 2024 lopulla nuorisotilat ovat avoinna kolme kertaa viikossa jokaviikkoinen. Koulunuorisotyöhanke toteutui hyvin vuoden 2024 aikana ja hankkeelle asetetut tavoitteet täyttyivät.

Kulttuuripalvelut:

Kulttuuripalveluiden tavoitteena oli uudistaa museo- ja näyttelytoimintaa Onnintuvan ja Taavintuvan kiinteistöissä. Onnintuvan yhteyteen toteutettiin uudistus, jossa aiemmin Lappajärven kunnan omistukseen hankittu kivikokoelma on aseteltu lasivitriineihin Onnintuvan kiinteistön vanhempaan osaan. Osa kivikokoelmasta on sijoitettu kunnantalolle sekä lukiolle. Onnintuvalla järjestettiin kuvataidenäyttely ”Taidematkoilla Aarne Anolalan kanssa” heinäkuussa 2024. Lappajärvi-seura haki Aisaparin hankerahoitusta kalastusmuseolle Taavintuvan kiinteistöön vuoden 2024 aikana. Aisapari suhtautui hankkeeseen positiivisesti, mutta eivät antaneet rahoitusta hankkeen suunnitteluun vaan rahoitus mahdollistuu pelkästään hankintaan. Tämä hanke on tavoitteena toteuttaa Lappajärvi-seuran toimesta vuoden 2025 aikana, mikäli uusia yllätyksiä ei ilmene. Kulttuurihyvinvointisuunnitelmatyö aloitettiin vuoden 2024 aikana ja suunnitelma on erittäin pitkällä. Kulttuurihyvinvointisuunnitelma julkaistaan viimeistään osana laajempaa vapaa-aikatoimenstrategiaa kesäkuussa 2025.

Tavoitteiden toteutuminen

Yhteinen toiminta/ Tavoite	Mittari	Ta 2024	Tp 2024
Liikuntahalli- ja kuntosalipalveluiden käyttöasteen ja myynnin maltillinen kasvattaminen sekä arviointi kuntosalin jatkokehittämisen tarpeista tarveperusteisesti	Palveluiden käyttöaste ja toteutunut myynti	Asetetut tavoitteet: *Liikuntahallin vuokratuotot 20 000 € *Kuntosalinkäyttö-maksutuotot 8 000 €	Liikuntapalvelut myynti yhteensä 37 827 € (alv 0 %) / kasvua 7 000 € Liikuntahalli: *Vuokraustoiminta 26 343 € / kasvua n. 5 000 € *Liikuntahallin yksittäisvarauksien osuus myynnistä 3 500 € *Kuntosalikäyttömaksut 11 484 € / kasvua n. 3 000 € *Kuntosalin jatkokehittämisinvestointi talousarviossa vuodelle 2025
Museotoiminnan uudistaminen Onnintuvan ja Taavintuvan kiinteistöihin	Muutostyön toteutuminen verkostomaisilla toimilla sekä rahoituksen järjestä-	Kalastusmuseo Taavintuvan kiinteistössä sekä Kivinäyttely Onnintuvan kiinteistössä	*Onnintuvan kiinteistön kiviläyttely ja muu näyttelytoiminta - toteutunut *Taavintuvan muuttaminen kalastumuseoksi – ei toteutunut. Työ jatkuu vuodelle 2025.

	minen hanke- rahoituksen avulla		
HYTE-indikaattori (prosessi) kuvaukset kunnan www-sivuilla	HYTE-kertoi- men kautta palautuva raha kunnan HYTE-toimin- nasta	Prosessi-indikaattorin alaiset toiminnot ovat kuvattuna www-sivuilla; Kaikukortti, yhdistysfoorumi, harrastetakuun alaiset toimenpiteet	*Kaikki "palvelukuvaukset" on tehty www-sivuilla. *HYTE-kerroin prosessi-indikaattorit täyttyvät hyväksytysti Lappajärven kunnan valtionosuuslaskelmassa

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti muutos	+Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	43.471,88	65.000		65.000	70.671,24	-5.671,24
Toimintamenot	-508.439,12	-549.197		-549.197	-531.817,52	-17.379,48
Toimintakate	-464.967,24	-484.197		484.197	-461.146,28	-23.050,72

3.2.3.8 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on ostanut varhaiskasvatuspalvelut Alajärven kaupungilta 1.8.2022 alkaen. Alajärven kaupunki vastaa henkilöstöstä, tarvittavista atk-ohjelmista sekä hankkii lasten hoitoon, kasvatukseen ja opetukseen tarvittavat materiaalit ja välineet hoitopaikkakohtaisen määrärahan puitteissa. Lappajärven kunnalle kuuluu kiinteistöjen ylläpito, siivous, ruokahuolto ja irtaimiston hallinnointi.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuonna 2024 Ullanlinnan päiväkodissa oli kolme osastoa sekä erillinen etäyksikkö Kastehelmet, jossa oli pääsääntöisesti 11 lasta. Päiväkodin osastot olivat alkuvuodesta täynnä, syksyllä muutamia paikkoja oli vapaana. Vuoropäiväkotitoiminta, joka aloitettiin edellisenä syksynä, kasvoi merkittävästi keväällä 2024.

Länsirannan ryhmäperhepäiväkodissa on keväällä 2024 ollut varhaiskasvatusikäisten lasten lisäksi yksi esikoululainen ja yksi koululainen. Länsirannan koulun lopettamisen myötä kaksi esikoululaista on tarvinnut syyslukukaudella täydentävää varhaiskasvatusta neljän varhaiskasvatuksessa mukana olevan lapsen lisäksi.

Länsirannalla varhaiskasvatuspalvelua on tarjottu alkuvuodesta päivittäin klo 5.00–18.00, ja toiminnassa on ollut kolme kasvattajaa: yksi vastaavana lastenhoitajana ja kaksi ryhmäperhepäivähoitajana. Alkusyksystä hetken aikaa valmisruoka tuli yhteiskoulun valmistuskeittiöltä, jonka jälkeen ruuan valmistus siirtyi takaisin ryhmäperhepäivähoidon työntekijöille. Kasvattajat ovat vastanneet myös tilojen siivouksesta ja pyykkihuollosta. Syksyllä 2024 varhaiskasvatuspalvelua on tarjottu 7.30-16.00 välisenä aikana lastenhoitajan ja ryhmäperhepäivähoitajan toimesta.

Huoltajat varaavat hoitoajat Daisy-järjestelmässä. Järjestelmään kirjataan ryhmä- ja yksilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat sekä mahdolliset tuen päätösten asiakirjat.

Varhaiskasvatukseen haettiin lisämäärärahaa 200.000 euroa. Syynä olivat lähinnä ylittyneet palkkamenot – sijaiset sekä vuorohoidon lisääntyminen Ullanlinnan päiväkodissa (iltavuorot sekä uutena viikonloppuvuorot). Vuoden 2024 budjetoinnissa oli edelleen molempien kuntien osalta epätarkkuuksia, jotka aiheuttivat pieniä budjettivajeita käyttömenoihin. Osaltaan varhaiskasvatuksen ylitykseen vaikutti myös se, että päivähoitomaksut toteutuivat selvästi alle budjetoidun eli tuottoja oli vähemmän (toteuma noin 67 %). Varhaiskasvatuksen ylityksistä sivistysjohtaja antoi selvityksen kunnanhallitukselle.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Laadukas ja varhaiskasvatus-suunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä. Henkilöstön kelpoisuus	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatus-suunnitelma. Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus	Toteutunut. Lappajärvellä kaikki työntekijät ovat kelpoisia.
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	Yksikkökohtaisten suunnitelmien määrä.	Jokaisesta yksiköstä löytyy lain edellyttämä suunnitelma, jonka sisältö on jokaisen henkilökunnan jäsenen tiedossa.	Yksiköt ovat ryhmäkohtaisesti laatineet tarkasteltavat kohteet suunnitelmaa varten.
Uuden henkilöstön perehdytys	Otetaan käyttöön Intro – perehdytysohjelma.	Jokainen uusi työntekijä saa samansisältöisen ja laajuudeltaan riittävän perehdytyksen.	Alajärven kaupunki yhtenäisti perehdytyspohjan Populus -järjestelmään.

Vuosi 2024	Päiväkotihoido	Perhepäivähoito	Ryhmäperhepäivähoito
Lapsia kokopäivähoidossa	60 (yli 25h/vko)	-	4
Lapsia osapäivähoidossa	- (alle 25h/vko)	-	2 (keväällä esikoululainen ja yksi koululainen, syksyllä kaksi esikoululaista)

	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti muutos	+Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	265.464,35	210.890		210.890	286.923,18	-76.033,18
Toimintamenot	-1.690.922,83	-1.364.734	-200.000	-1.564.734	-1.638.403,40	73.669,40
Toimintakate	-1.425.458,48	-1.153.844	-200.000	-1.353.844	-1.351.480,22	-2.363,78

SIVITYSTOIMI YHTEENSÄ

	TP 2023	Bu 2024	Bu-muutos	Bu + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	763.108,84	539.390		539.390	769.985,94	-230.595,94
Toimintamenot	-7.058.019,54	-6.530.723	-215.000	-6.745.723	-6.892.950,26	147.227,26
Toimintakate	-6.294.910,70	-5.991.333	-215.000	-6.206.333	-6.122.964,32	-83.368,68

3.2.4 Muut palvelut

Menokohta sisältää seuraavat: maaseutuhallinto, alkutuotanto, hankkeet.

3.2.4.1 Maaseutuhallinto

Neuvonta- ja kehittäminen:

Ensimmäinen tukikoulutuksen aiheena 10.1.2024 oli syysilmoituksen jättäminen, viljelykierto ja tulevat muutokset. Lisäksi kevään tukihakukierros järjestettiin huhtikuulla Kauhavalla, Lappajärvellä ja Evijärvellä. Kaikkiaan koulutuksiin osallistui 422 henkilöä. Lisäksi viljelijöillä on ollut mahdollisuus osallistua linkin kautta sähköisesti Kurikassa pidettyihin vastaaviin koulutuksiin. Näiden koulutusten lisäksi on järjestetty ELY-keskuksen kautta etäkoulutuksia kotieläintukien, luomun ja ympäristösopimusten osalta. Lisäksi koulutusten nauhoitteet materiaaleineen on koettu hyväksi mahdollisuudeksi perehtyä asiaan kullekin sopivana ajankohtana ja kerrata asiaa.

Viljelijöitä on tiedotettu säännöllisesti viikoittain uusista tukiohjeista ja vaativuutta on lisännyt kesken kevään muuttuneet tulkinnot, jotka kaikki on mahdollisimman nopealla aikataululla välitetty viljelijöiden tiedoksi. Uusien tukien hakemisesta on osalle hakijoista jouduttu myös soittamaan, jotta tuet eivät jäisi hakematta.

Aisaparin alueella alkoi tarhaajien kanssa työstyetty hanke 1.9.2024 ja sen hankkeen vetäjä Hannu Laturi aloitti tehtävässään 23.9.2024. Hankkeen toimenpiteet jakaantuvat tavoitteiden mukaisesti kolmeen erilliseen toimenpiteeseen. Hanke toimii tiedonvälittäjänä, yhteen saattajana ja sparraajana. Varsinaiset yrityskohtaiset liiketoiminnan kehittämistoimenpiteet toteutetaan hankkeen ulkopuolella.

Viranomaistoiminta:

Vuonna 2024 yhteensä 951 hakemusta (sisältää kosteikot ja kasvihuoneet), Evijärvi 108, Kauhava 707 ja Lappajärvi 136. Viime vuonna oli 983 tilaa, vähennystä tänä vuonna 32 tilaa eli 3,2 %, vuonna 2023 vähennystä 46 tilaa eli 4,4 %.

Kauhava 707 tilaa (732 tilaa vuonna 2023, 3,4 % vähennystä), tänä vuonna Evijärvi 108 tilaa (110 vuonna 2023, 1,8 % vähennystä), Lappajärvi 136 tilaa (141 vuonna 2023 3,5 % vähennystä).

Pellot toki pysyvät edelleen viljelyssä. Koko Kauhavan yhteistoiminta-alueella 49 793 ha. Kauhavalla peltoa viljelyssä 38 344 ha, Lappajärvi 5730 ha ja Evijärvi 5720 ha.

Viranomaistoiminnan kustannus tuli tilaa kohti tällä määrällä vuonna 2023 maksamaan Kauhavalla 324 €/tila. Suomessa viljelijätukihallinnossa oli vuonna 2023 töissä 255 hlö, kustannus 16 036 373 €, tiloja 42 089 eli 381 €/tila. Jatkossakin tehokkuus pidetään vertailukelpoisella tasolla.

Hankkeet

UNESCO Global Geopark status myönnettiin keväällä 2024. Sertifikaatti luovutettiin Islannissa pidetyssä 17. Unescon Global Geoparks -konferenssissa ja siihen osallistui Lappajärveltä neljä henkilöä. Kraatterijärven Geoparkin edustajia oli myös Evijärven ja Vimpelin kunnista sekä Alajärven kaupungista.

Nykälänniemen matkailualueen esteetöntä maisemareittiä rakennettiin Kyrönsaareen. Mm. geopark-arvioitsijat olivat hyvin vaikuttuneita alueesta vuonna 2023, vaikka alue oli silloin vielä keskeneräinen. Kraatterijärven geopark oli mukana Geopuistot kestävän matkailun vetovoimatekijöiksi -hankkeessa, joka päättyi syyskuussa

2024. Lappajärven Kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku – jatkovalmisteluhankkeelle saatiin myönteinen päätös ja työ alkaa keväällä 2025. Maailman kuutio – Cube of the world –hanke alkoi keväällä 2024 ja se päättyy helmikuussa 2025.

Hankkeet, joissa Lappajärven kunta on mukana:

Yrittäjyystoiminta

Turkistarha-hanke	2024-2025
Elintarvikekehityksen tutkimus- ja kehittämishanke	2023-2028
Kalatalouden toimintaryhmä	2021-2027
Ruokaketjun kestävä uudistuminen	2020-2025
Pienten ja keskisuurten yritysten liiketoiminnan kehittäminen	2023-2027
Metsätalous- ja tuulivoimahanke	2023-2026
Uuden teknologian mahdollisuudet	2023-2025
Omistajanvaihdospalvelu	2024-2026
Think Big -kasvuyrittäjyyden edistäminen E-P:lla	2023-2026

Sosiaalinen/terveydellinen toiminta

Aijjoos-kumppanuustoiminta	2024-2026
Etsivä nuorisotyö	2013 -
Järviseuutu vetää -hanke	2023-2026
VETO-hanke (PLU ry)	2023-2026
Suomen kestävä kasvun ohjelma	2022-2025
TKI-toiminnan edistäminen	2024-2025

Sivistystoimen hankkeet

Epanet-korkeakouluverkoston koordinointi	2014 -
Maakuntakorkeakoulu	2020 -
Aluehistorian ja kulttuuriperinnön professuuri	2022-2026
Aloituspaikkarahoitus Seinäjoen Ammattikorkeakoulu	2026 -

Maaseutuhallinto ja hankkeet	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	67.877,33	18.300		18.300	43.288,57	-24.988,57
Toimintamenot	-184.451,42	-155.350	-48.000	-203.350	-147.599,26	-55.750,74
Toimintakate	-116.574,09	-137.050	-48.000	-185.050	-104.310,69	-80.739,31

3.2.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus

Löytöeläinten hoito

Lappajärven kunta on tehnyt sopimuksen löytöeläinten vastaanotosta Eläinhoitola HepoKatti Ky:n kanssa. Vuoden aikana talteenotettiin kuusi kissaa, joista viisi annettiin Tassutiimille ja yksi sai uuden kodin.

Yleinen edunvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Yleiseen edunvalvontaan määrättyjen henkilöiden taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoito sopimuksen mukaan Evijärvellä, Kauhavalla ja Lappajärvellä. Edunvalvottavien etujen hoito ja huolenpito. Sijaistehtävien hoito henkilöiden osalta, joiden kotikunta on Evijärvi, Kauhava tai Lappajärvi.

Päämiesmäärät olleet vuoden lopussa yhteensä 172 päämiestä, jotka ovat jakautuneet toiminta-alueena olevien kuntien välillä seuraavasti: Evijärvellä 25 päämiestä, Kauhavalla 117 päämiestä ja Lappajärvellä 30 päämiestä. Uusia päämiehiä on vuoden aikana tullut edunvalvontaan asiakkaaksi 26 kappaletta ja edunvalvon-
nassa päättäneitä asiakkuuksia 15 kappaletta. Lisäksi erityistehtäviä/sijaistehtäviä on vuoden aikana ollut 25 kappaletta, jakautuen toiminta-alueelle.

Päämiehistä osa asuu palvelu/hoitokodeissa, sekä osa päämiehistä asuu omillaan erilaisten mahdollisten tuki-
palvelujen kanssa vuokra- tai omistusasunnossa. Päämiesten taloudelliset tilanteet ovat erilaisia ja talouden
hoidon vaatima työmäärä on erilainen eri päämiesten kohdalla.

Toiminnalliset tavoitteet

Edunvalvontapalveluiden tuottaminen ostopalveluna siten, että kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla.
Palkkiot koostuvat oikeuspalveluviraston (ent. oikeusapu ja edunvalvontapiirit) myöntämästä palkkiosta pää-
miestä kohti, sekä päämiehiltä perittävästä kulu- ja palkkiokorvauksesta.

Aika: Päämiehet on tavattu henkilökohtaisesti tarpeen mukaan 2–4 viikon sisällä siitä, kun holhousote on toi-
mitettu yleiselle edunvalvonnalle ja edunvalvonnan aloitus selvittelyt on saatu vireille.

Yleisen edunvalvonnan palveluiden tuottaminen Evijärven, Kauhavan ja Lappajärven alueelle Lappajärven kun-
nan toteuttamana. Edunvalvonnassa toimii yleinen edunvalvoja, toimistosihteeri ja yksi osa-aikainen toimisto-
sihteeri, joka toimii myös rakennusvalvonnan osa-aikaisena toimistosihteerinä. Yleinen edunvalvoja oli työva-
paalla helmikuusta 2024 vuoden loppuun saakka. Hänelle palkattiin määräaikainen sijainen, jonka työsuhte
muutettiin vakituiseksi sen jälkeen, kun edunvalvoja oli irtisanoutunut tehtävästään siirtyessään toisen työnan-
tajan palvelukseen. Myös osa-aikainen toimistosihteeri jäi vapaalle vuoden lopussa ja hänen sijaisekseen pal-
kattiin määräaikainen henkilö. Kesällä 2024 edunvalvonnassa oli yksi kesätyöntekijä kahden kuukauden ajan
tekemässä edunvalvontasihteereille kuuluvia helppoja työtehtäviä. Kesätyöntekijän panostus oli merkittävä
kesälomakauden aikaisiin edunvalvontasihteereille kuuluviiin työtehtäviin. Edunvalvontatoimiston kesäloimat
on pyritty järjestämään portaittain, joka vaikuttaa palvelukokonaisuuteen ja asiakaspalvelun katkeamattomu-
uteen. Edunvalvonnassa on siis ollut merkittävät muutokset vuoden aikana, ja tämä oli haastavaa koko edunval-
vonnan henkilöstölle.

Edunvalvonnassa on kiireestä huolimatta otettu käyttöön uusia toimintatapoja ja ohjelmistoja, jotka ajan
myötä helpottavat työprosesseja.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asiakkaiden henkilö- kohtainen tapaami- nen	tapaaminen	Uuden asiakkaan tapaaminen tar- peen mukaan, 2–4 viikon sisällä pää- töksestä.	Päämiehiä on tavattu henkilökoh- taisesti aina kun tilanne on niin vaatinut.
Kustannusten katta- minen	toimintakate	Kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla.	Toimintatuloilla pystyttiin katta- maan toimintakulut.

Talous

Oikeudenhoito ja turvallisuus	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muu- tos	Budjetti+ muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	178.857,41	164.000		164.000	206.839,91	-42.839,91
Toimintamenot	-150.368,84	-176.695		-176.695	-201.984,41	25.289,41
Toimintakate	28.488,57	-12.695		-12.695	4.855,50	-17.550,50

Muut palvelut yhteensä	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	246.734,74	182.300		182.300	250.128,48	-67.828,48
Toimintamenot	-334.820,26	-332.045	-48.000	-380.045	-349.583,67	-30.461,33
Toimintakate	-88.085,52	-149.745	-48.000	-197.745	-99.455,19	-98.289,81

3.2.5 Tekninen toimi

3.2.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on teknisen hallinnon sekä kaavoituksen ja mittaus-toimen järjestäminen. Kaavoituksen tarkoituksena on turvata suunnitelmallinen rakentaminen kunnan alueella ja huolehtia riittävästä tonttitarjonnasta.

Lappajärven kunnan alueella on asemakaavoja n. 365 ha ja ranta-asemakaavoja 191,6 ha. Koko järven ympärillä on voimassa oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Keskustan osayleiskaava kattaa alueen Tarvolasta Särkiniemeen.

Elokuussa 2021 on siirrytty valiokuntamalliin. Teknisessä valiokunnassa on 7 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Toiminnalliset tavoitteet:

Halkosaaren asemakaavan ja Nykälänniemen asemakaavan (kortteli 306) käynnistäminen on tehty vuoden 2024 alussa. Tekninen valiokunta on asettanut edellä lueteltujen tavoitteiden mittariksi toteutuneen kaavoituspäätöksen, joka on näin ollen saavutettu.

Vuoden 2024 yhtenä toimenpiteenä on ollut ollut Investoriprojektin käynnistäminen. Mittarina on ollut toteutunut projekti. Tekninen toimi on toteuttanut projektin yhdessä PTB Invest Oy:n toteuttamana. Projekti on esitelty kunnanhallitukselle loppuvuodesta 2024.

Teknisen toimen tavoitteena on ollut myös TY tonttien kaavoitus. Tekninen toimi on valmistellut kaavahankkeen niin, että kaava on hyväksytty loppuvuodesta kunnanvaltuustossa. Mittarina on ollut toteutunut kaava, joka on myös myöhemmin toimeenpantu kunnanhallituksen päätöksellä.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Halkosaaren ja Nykälänniemen kaavojen laadinta.	Kaavoituspäätös	Kaavaprosessin käynnistäminen	Toteutunut
Investorihaku -projekti	Toteutunut projekti	Projektin käynnistäminen	Toteutunut
TY tonttien kaavoitus	Toteutunut kaava	Tonttien kaavoitus	Toteutunut

Yhdyskuntasuunnittelu	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	342.022,06	31.100		31.100	306.013,95	-274.913,95
Toimintamenot	-345.360,90	-284.670		-284.670	-319.117,25	34.447,25
Toimintakate	-3.338,84	-253.570		-253.570	-13.103,30	-240.466,70

3.2.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntapalvelujen tavoitteena on liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden hyvin hoidettu ja toimiva infrastruktuuri.

Toiminnalliset tavoitteet:

Liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden toimivuuden ja teknisen kunnon ylläpito.

Lappajärven kunnalla on hoidettavia puistoja 6 ha, kaavateitä 15 km ja kevyen liikenteen väyliä 7 km. Kunnan hoidettavia liikunta-alueita ovat Tarvolan ja Hernesniemen pururadat, pesäpallokenttä, kaksi tenniskenttää sekä jääkiekkokaukalot keskustassa, Rantakankaalla ja Länsirannalla sekä ulkokuntosali Kivitiipun piha-alueella.

Lappajärven kunnan tekniselle toimelle asetettiin kolme tavoitetta mittareineen vuodelle 2024.

Yksi tavoite liittyen keskusta-alueen viihtyvyyden parantamiseen oli rakentaa uusi kiertoliittymä. Uusi kiertoliittymä on rakennettu ja vastaanotettu syksyllä 2024.

Toinen tavoite on ollut latausinfran kehittäminen. Latauslaitteita on asennettu Lappajärvelle viisi (5) kappaletta jakautuen niin, että kolme on kunnantalolla ja kaksi uudella koulukeskuksella. Latauslaitteet ovat kaikkien kuntalaisten käytössä. Teknisen toimen viimeinen tavoite vuodelle 2024 oli Pentinniemen alueen viihtyvyyden parantaminen vesakonraivauksen avulla. Vesakonraivaus suoritettiin syksyllä 2024 määrärahojen puitteissa.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Keskusta-alueen viihtyvyyden parantaminen	Toteutuneet hankkeet	Uuden kiertoliittymän rakentaminen	Toteutunut
Uusiutuvien energiamuotojen mahdollistaminen	Toteutuneet hankkeet	Latausinfran kehittäminen	Toteutunut
Pentinniemen alueen viihtyvyyden parantaminen	Toteutettu raivaustyö	Vesakon harvennus	Toteutunut

Yhdyskuntapalvelut	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	370.086,10	313.428		313.428	349.495,77	-36.067,77
Toimintamenot	-512.341,05	-448.070		-448.070	-457.018,10	8.948,10
Toimintakate	-142.254,95	-134.642		-134.642	-107.522,33	-27.119,67

3.2.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia tehokkaasti yleishallinnon, terveydenhuollon, sosiaalihuollon, sivistystoimen ja teknisen toimen rakennusten kunnossapidosta sekä investointi- ja peruskorjaussuunnitelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta ja rakentamisesta.

Kunta omistaa rakennuksia 19070 m², joiden tilavuus on 74515 m³. Ne koostuvat yleishallinnon (1), varhaiskasvatuksen ja perusturvan (1), sivistystoimen (5) ja teknisen toimen (12) rakennuksista.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tekninen toimi teki teknisen valiokunnan ehdottamana kunnanhallitukselle ehdotuksen kiinteistökannan vähentämiseksi. Esityksenä oli vanhoista kouluista luopuminen ja toimintakeskuksen myynti. Toimintakeskus myytiin joulukuussa 2024, mutta vanhoista kouluista ei ole vielä esityksestä huolimatta luovuttu.

Yhtenä tavoitteena on ollut kestävien energiamuotojen mahdollistaminen. Lappajärven kunta asensi koulukeskukselle lisää aurinkopaneeleita. Asennuksen suoritti Järviseudun Sähköasennus Oy.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Kiinteistökannan vähentäminen	Myydyt kiinteistöt	Myydään myytäväksi sovitut kiinteistöt	Toteutunut
Kestävien energiamuotojen mahdollistaminen	Suoritettut asennukset	Lappajärven kunnan kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen	Toteutunut

Toimitila- ja vuokrauspalvelut	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.868.730,60	1.726.105		1.726.105	1.846.701,66	-120.596,66
Toimintamenot	-1.860.080,67	-1.469.410		-1.469.410	-1.480.485,32	11.075,32
Toimintakate	8.649,93	256.695		256.695	366.216,34	-109.521,34

3.2.5.4 Jätehuolto

Lappajärven kunta on osakkaana vuonna 1996 perustetussa Millespakka Oy:ssä, joka hoitaa alueensa kuntien jätehuoltoa. Millespakka Oy:n alueeseen kuuluvat Alajärvi, Halsua, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Soini ja Vimpeli.

Lappajärven kunta liittyi Pohjanmaan Biokaasu Oy osakkaaksi. Vuonna 2019 aloitettiin kuivatun puhdistamolietteen kuljetus Pohjanmaan Biokaasu Oy:lle ja kompostoinnista luovuttiin.

Lappajärven hyötyjäteasemalle on varattu uusi paikka lähemmäksi keskustan palveluja. Uuden hyötyjätease-man suunnittelu on käynnissä ulkopuolisen tahon toteuttamana.

Jätehuolto	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-889,81	-2.500		-2.500	-1.911,28	-588.72
Toimintakate	-889,81	-2.500		-2.500	-1.911,28	-588.72

3.2.5.5 Maa- ja metsätilat**Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:**

Tavoitteena on huolehtia kunnan maa- ja metsätiloista.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tehokas maa- ja metsätilojen käytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta.

Kunta omistaa metsää 645 ha ja peltomaata 23 ha. Kunta on sijoittanut 340 ha metsistään yhteismetsään. Kunnalla on metsäsuunnitelma vuosille 2018 – 2027.

Metsäsuunnitelman toteutusta ohjaa Lappajärven kunnan tekninen toimi.

Maa- ja metsätilat	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	44.441,55	169.000		169.000	83.810,57	85.189,43
Toimintamenot	-11.420,04	-25.730		-25.730	-18.403,02	-7.326,98
Toimintakate	33.021,51	143.270		143.270	65.407,55	77.862,45

3.2.5.6 Muu liikeluonteinen toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia konekeskuksen toiminnasta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaluston tehokas ja toimiva käyttö. Taloudellisuus. Tehokkuuden ja taloudellisuuden edellytyksenä on kaluston kunto ja kunnossa pidettävyys. Siihen vaikuttaa oleellisesti ikä ja käyttötuntimäärä.

Muu liikeluonteinen toiminta	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	47.061,25	37.750		37.750	42.471,25	-4.721,25
Toimintamenot	-118.243,43	-109.290		-109.290	-118.056,86	8.766,86
Toimintakate	-71.182,18	-71.540		-71.540	-75.585,61	4.045,61

3.2.5.7 Muu toiminta

Matonpesupaikka Timonniemessä. Matonpesupaikka on vapaasti kuntalaisten ja muidenkin käytettävissä. Käytöstä ei peritä maksua. Kulut muodostuvat pumppaamon kunnossapidosta ja sähköstä ja alueen hoitokuluista.

Muu toiminta	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					11.397,39	-11.397,39
Toimintamenot	-2.803,37	-2.900		-2.900	-12.841,53	9.941,53
Toimintakate	-2.803,37	-2.900		-2.900	-1.444,14	-1.455,86

3.2.5.8 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut pitää sisällään seuraavat kustannuspaikat: ympäristölautakunnan hallinto, ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluvat ympäristölainsäädännön mukainen valvonta, ympäristön tilan seuranta, ympäristötiedon hankkiminen ja jakaminen sekä vesiensuojelu. Ympäristöä, luontoa ja vesistöjä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä parannetaan kunnan asukkaiden hyvinvointia heidän asuinympäristönsä kautta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lappajärven kunnan teknisen toimen viransijaisena toimiva yhdyskuntainsinööri Tarmo Ojanperä on antanut ohjausta konsultointia tarvitseville yrityksille haittalintujen vähentämiseksi. Yhteistyön tuloksena yritykset ovat saaneet Varsinais-Suomen ELY-Keskukselta luvan/lupia edellä mainittujen ongelmien poistamiseksi.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lappajärven kunta haki hanketta, mutta hanketta ei myönnetty kunnalle. Näin ollen voidaan todeta, että tavoite ei toteutunut.

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Rantojen siistiminen	Toteutunut hanke	Niittäminen	Ei toteutunut

Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä huolehtii kunnassa monijäseninen toimielin. Lappajärven kunnassa rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen valiokunta.

Rakentamisen neuvontaa ja valvontaa varten kunnassa tulee olla rakennustarkastaja. Lappajärven kunnan rakennustarkastaja on toiminut vuodesta 2012 alkaen myös Evijärven kunnan rakennustarkastajana 2 päivänä viikossa. Rakennusvalvonnassa työskentelee myös rakennusvalvontasihteeri.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä on siirretty rakennustarkastajalle hallintosäännöllä.

Rakennusvalvonnassa on ollut käytössä sähköinen lupa-asiointipalvelu sekä sähköinen arkistointi vuodesta 2018 alkaen ja nykyisin kaikki lupahakemukset käsitellään sähköisesti. Tämä mahdollistaa asiakkaalle lupa-asioinnin ajasta ja paikasta riippumatta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Rakennuslupapäätöksiä tehtiin vuonna 2024 lukumäärältään lähes saman verran (33 kpl) kuin edellisenä vuonna 2023 (32 kpl). Lupapäätöksistä on havaittavissa, että omakotitalojen, vapaa-ajan asuntojen sekä saunojen lupamäärät ovat vähentyneet. Omakotitalolle myönnettiin vain yksi rakennuslupa järven rantaan Itäkyllään. Vapaa-ajan asuntojen käyttötarkoituksen muutoslupia pysyväksi asunnoksi myönnettiin 2 kpl sekä lisäksi Kivitippu Chaletsin vielä yhdelle lomahuoneistolle myönnettiin käyttötarkoituksen muutos pysyväksi asunnoksi. Uusia loma-asunnon rakennuslupia myönnettiin 1kpl ja saunarakennusten rakennuslupia 4 kpl. Aikaisempiin vuosiin verrattuna erilaisten varastorakennusten rakennuslupia myönnettiin enemmän eli 7 kpl sekä autosuoja/varastorakennuksia 4 kpl. Lisäksi myönnettiin viljasiilille rakennuslupa sekä asuinrakennusten korjaus- ja laajennuslupia. Merkittävin rakennuslupa vuosiin - sekä laatuaan ensimmäinen Lappajärvelle – oli rakennusluvan myöntäminen liityntäteholtaan 60 MWac:n aurinkovoimalalle Lapuan tien varrella sijaitsevalle Lamminnevalle. Suunnittelutarvealueen pinta-ala on 125 ha.

Toimenpidelupia myönnettiin 10 kpl, joista 4 kpl oli maalämpöjärjestelmien asentamiseksi (vuonna 2023, 3 kpl). Maalämpöjärjestelmistä 3 asennettiin keruuputkistona maahan ja 1 porattiin kallioon.

Lupamäärät ovat viime vuosien aikana vähentyneet -lukuun ottamatta koronavuosia. Vuoden 2024 loppupuolella lupahakemusten määrään vaikutti lähestyvän uuden rakentamislain voimaantulo 1.1.2025. Uusi rakenta-

mislaki oli mm. vapauttamassa alle 30 k-m²:n kokoiset rakennukset luvanvaraisuudesta sekä poistamassa ”Toimenpidelupa” -lupanimikkeen. Rakennushankkeita suunnitelleet jäivät odottamaan uuden lain voimaantuloa. Toiminnallisesti tavoitteisiin kuitenkin päästiin - ja taloudellisesti tavoitteet jopa ylitettiin - luvittamalla monipuolisesti erilaisia rakennuksia sekä uutena myös aurinkovoimalan rakennushanke.

Rakennusalan heikko tilanne ja rakentamisen väheneminen ovat vaikuttaneet myös rakennusvalvonnan toimintaan. Pitkäaikaisen rakennusvalvontasihteerin jäätyä eläkkeelle vuonna 2024 rakennusvalvonnassa on työkennellyt uusi rakennusvalvontasihteeriksi kahtena päivänä viikossa, keskiviikkoisin ja torstaisin.

Uuden rakentamislain voimaantuloon on valmistauduttu rakennusvalvonnassa kouluttautumalla ja osallistamalla useisiin webinaareihin, rakennustarkastuspäiville sekä rakennusvalvontapäiville. Uusi rakentamislaki sisältää kuitenkin vielä paljon tulkinnanvaraisia asioita, jotka aiheuttavat hämmennystä ja epäselvyyksiä rakennusvalvonnoissa.

Uuden rakentamislain vuoksi myös hallintosääntöä on päivitettävä, rakennusjärjestys on kirjoitettava kokonaan uusiksi sekä laatia uusi rakennusvalvonnan maksutaksa. Näitä kaikkia on valmisteltu loppuvuodesta 2024.

Valtakunnallisesti toimiva Lupapisteen sähköinen asiointipalvelu sekä rakennusvalvonnan taustajärjestelmä KuntaNet tulee mukauttaa toiminnoiltaan uuden lain vaatimusten mukaisiksi. Rakennusvalvonnan toiminnallisena tavoitteena on edelleen ylläpitää muutoksessa niin henkilöstön osaamista kuin myös tarvittavia ohjelmistoja sujuvaa lupakäsittelyä sekä rakentamisen ohjausta varten.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Rakentamislain kanssa yhteensopiva rakennusjärjestys heti 1.1.2025 jälkeen hyväksyttäväksi	Tarvittavat lausunnot ja kuulemiset tehty loppuvuoden 2024 mennessä	Rakennustarkastaja + kunnan sisäinen työryhmä valmistelee Kuntaliiton ohjeistuksen sekä naapurikuntien välisen yhteistyön pohjalta.	Toteutunut. 17.1.2025 Rakennustarkastajan ehdotus rakennusjärjestyksestä valmiina työryhmälle.
Lupakäsittelyn tehokkuus. Viimeisimmästä hakemukselle jätetystä asiakirjasta lupapäätökseen kolmessa viikossa	Käsittelyaika	Hankkeen etenemisen seuranta reaaliaikaisesti ja läpinäkyvästi. Työajan aika-auluttaminen ja varaaminen lupakäsittelyyn.	Toteutunut.
Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö. Uuden rakentamislain sisäistäminen.	Koulutuksiin ja yhteistyöpalaveriin osallistumisen aktiivisuus ja määrä	Kouluttautuminen. Rakennusvalvonnan yhteistyön tiivistäminen naapurikuntien sekä lähialueen kuntien kanssa.	Osallistuttu mm. rakennustarkastuspäiville sekä järjiseudun rak.valvontojen kanssa yhdessä rakennusvalvontapäiville. Useita Teams-palavereita aiheista.

Myönnetty luvat	2020	2021	2022	2023	2024
Asuinrakennukset	2	4	1	3	1
Lomarakennukset	4	8	4	5	1
Lomarak.muutos pysyväksi asunnoksi	2	3	1	0	3
Muut	64	75	50	41	38
Luvat yhteensä	72	90	55	49	43

Ympäristöpalvelut	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	44.316,20	40.000		40.000	76.245,95	-36.245,95
Toimintamenot	-147.669,57	-164.290		-164.290	-126.092,64	-38.197,36
Toimintakate	-103.353,37	-124.290		-124.290	-49.846,69	-74.443,31

Tekninen yhteensä	TP 2023	Bu 2024	Bu-mu	Bu+ mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3.078.624,37	2.896.263		2.896.283	3.142.306,50	-246.023,50
Toimintamenot	-3.451.619,74	-2.909.160		-2.909.160	-2.969.695,46	60.535,46
Toimintakate	-372.995,37	-12.877		-12.877	172.611,04	-185.488,04

3.2.6 Elinvoimapalvelut

3.2.6.1 Kehitysvaliokunta

Lappajärven kunnassa siirryttiin elokuun 2021 alussa valiokuntamalliin, jossa entinen elinvoimalautakunta muutettiin kehitysvaliokunnaksi. Toimielimen kokoonpano pieneni yhdeksästä jäsenestä viiteen. Kehitysvaliokunta kokoontui kolme kertaa ja käsitteli 27 asiaa. Keskeisenä teemana olivat Arctic Crater Lake ja Arctic Cubic Center sekä tehtiin yhteistyötä Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n kanssa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kunnan keskeisten paikkojen, käyntikohteiden ja palveluiden helppo löytyminen	Tehdyt toimenpiteet	Kotisivujen tiedot ajantasalla, viitoitukset ja opastukset tärkeimpiin kohteisiin	-Kotisivuja päivitetty hie-rarkiseen malliin palvelumuotoilun mukaisesti - Tietoa tiivistetty yhteistyössä toimialojen kanssa - Geopark-viitoitukset tehty evaluaattoreita varten
Asukkaiden tarpeiden edistäminen	Hankkeiden määrä	Hanketoiminnalla on edistetty asukkaiden viihtyvyyttä	Kyrönsaaren hanke Kanavapuiston I. hanke ja jatkohanke
Vetovoiman Masterplan-suunnitelma	Viestintä- ja markkinointistrategia	Vetovoiman Masterplan on osa viestintä- ja markkinointistrategiaa	Vetovoiman Masterplan suunnitelma toteutettu osana viestintä- ja markkinointistrategiaa ke-väällä 2024
Matkailun kehittäminen	Osallistuminen tapahtumiin ja messuille	Matkailijoiden määrä kasvaa	-Matka24-messut -K50-messut Tampere -Kotimaan matkamessut-Seinäjoki -Riihimäen erämessut

Kehitysvaliokunta	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3.548,63				3.139,54	-3.139,54
Toimintamenot	-3.548,63	-6.000		-6.000	-3.139,54	-2.860,46
Toimintakate	0	-6.000		-6.000	0	-6.000,00

3.2.6.2 Elinkeinoelämän edistäminen

Toiminnan kuvaus

Kunnan rooli on olla alueensa hyvinvoinnin, elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden edistäjänä. Elinvoima-politiikalla vaikutetaan elinkeinoelämän ja asukkaiden olosuhteisiin.

Kehitysvaliokunnan tehtävänä on elinvoiman kehittäminen, yhteistyö yrittäjien ja järjestöjen kanssa, osallistava budjetointi, hyvinvointikertomuksen laatiminen ja siitä raportointi, markkinointi, viestintä, kunnan verkkosivut, kuntastrategian valmistelu, elinvoimapolitiittisen ohjelman valmistelu sekä toimialansa hankkeiden ja projektien hallinnointi ja johtaminen.

Kunnan elinkeinotoimi huolehtii kunnan ja yrittäjien välisestä yhteistoiminnasta ja kunnanjohtaja ohjaa kunnan elinvoiman kehittämistä. Elinkeinotoimen tavoitteena on ylläpitää olemassa olevaa elinkeinotoimintaa sekä panostaa resursseja uusien yritysten ja yrittäjien saamiseksi kuntaan. Elinkeinotoimiala vuokraa yritystiloja, markkinoi omistamia tiloja ja tontteja, tiedottaa yksityisistä vapaista tiloista, avustaa työvoiman saannissa, järjestää yrittäjätapaamisia, osallistuu messuille, markkinoi kuntaa sekä toimii henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa asukkaiden ja yritysten elinvoiman parantamiseksi valmentamalla ja palvelemalla.

Toiminta:

Kehitysvaliokunta hyväksyi omalta osaltaan viestintä- ja markkinointistrategian sekä osallisuusohjelman. Kunnalle laadittiin myös Päätösten ennakkoarviointi –ohje, joka merkittiin tiedoksi kehitysvaliokunnassa.

Lappajärven kunta hallinnoi Maailman kuutio –hanketta, joka esiteltiin kehitysvaliokunnassa. Kehitysvaliokunta on keskustellut tienvarsimainoksista, ja uusille kylteille pohdittiin sijoituspaikkoja. Asia jäi lepäämään, koska odotetaan, millaiset kyltitykset tulevat koko geoparkin alueelle. Kehitysvaliokunta hyväksyi Lappajärven tapahtumien toiminta-avustusperiaatteen.

Lappajärvi-paketin asuminen –etu on uusittu ja kuntaan muuttaneille järjestettiin yhteinen tilaisuus Kalatiekan laavulla. Nuorten kesätyöllistämistä tuettiin edelleen. Visit Lappajärvi -sivusto lanseerattiin keväällä ja sitä on vuoden aikana kehitetty edelleen.

Veannettaren jatkokäytöstä on sovittu aikaisemmin ja sille on varattu paikka vierasvenesatamassa.

Lappajärven kunnan edustajat osallistuivat Matkamessuille Helsingin Messukeskuksessa tammikuussa. Myös muille messuille on osallistuttu.

Kraatterijärven Geopark sai keväällä 2024 UNESCO:n Global Geopark statuksen ja sertifikaatti luovutettiin 17. European Geoparks Conferencessa lokakuussa 2024 Islannissa. Lappajärven kunnasta oli neljä edustajaa ja kaikkien muistakin geoparkin kunnista oli edustaja(t) paikalla.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n osakassopimusta on jatkettu vuosille 2024 – 2025.

Lappajärven kunta on ostanut konkurssipesältä Kivitippu Spa Oy:n. Päättös sai lainvoiman joulukuun lopussa 2024 ja kihlakunnan vouti teki myyntipäätöksen tammikuussa 2025. Tästäkään päätöksestä ei tehty valituksia.

Lappajärven kunta aloitti vuonna 2024 yhteistyön Kalajoen Hiekkasärkät Oy Visit Arctic Coast brändi-yhteistyön kautta, jossa on tavoitteena edistää kansainvälistä matkailua. Kehitystyö Lappajärven kunnassa on lähtenyt matkailuyritysten sparrauksella ja tuotekorttien suunnittelulla DataHub-alustalle, joita syntyi yhteensä 9 kappaletta.

Visit Arctic Coast on vuonna 2024 edistänyt Arctic Crater Lake Lappajärvi Geoparkin kansainvälistymistä osallistamalla useisiin myyntitapahtumiin eri puolilla Eurooppaa ja Yhdysvaltoja sekä järjestämällä online-työpajoja.

Henkilökohtaisesti tarjontaa on esitelty yli sadalle ulkomaiselle matkanjärjestäjälle, kotimaisille incoming-toimijoille ja risteilyvarustamoiden maaretkivastaaville.

Geoparkin matkailutoimijoille on järjestetty koulutuksia ja sparrauksia kansainvälisestä matkailusta, hinnoittelusta, tuotekorteista ja DataHubin hyödyntämisestä. Lisäksi Annie Laitilaa on sparrattu kansainvälisen matkailun asiantuntijaroolissa. Markkinointia on tuettu virtuaalisen famtrip-filmin tuotannolla ja tuotemanuaalin laatimisella englanniksi ja saksaksi, joka on postitettu 800 matkanjärjestäjälle Keski-Eurooppaan. Geoparkin kohteista ja palveluista on tiedotettu Visit Arctic Coastin verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja suorapostituksilla.

Monet matkanjärjestäjät tuntevat Geopark-konseptin, ja UNESCO-status on herättänyt kiinnostusta. Kiinnostus kohdistuu erityisesti siihen, mitä alueella voi tehdä ja miten Lappajärven ja Geoparkin ainutlaatuisuuden voi kokea. Myös saavutettavuuteen liittyviä kysymyksiä on noussut esiin.

Vuonna 2025 on tärkeää kehittää lisää kansainvälisille asiakkaille palveluita ja aktiviteetteja, jotka konkretisoivat Geoparkin erityispiirteitä. Visit Arctic Coast näkee että yrityksillä on pilotti-kokeilun jälkeen mahdollisuuksia ja potentiaalia kehittää palvelujaan lisää kansainvälisille markkinoille, kunhan myös alueellisesti tietoisuutta kansainvälistymisen erityispiirteistä saadaan lisättyä.

Visit Arctic Coast- yhteistyön myötä Lappajärvi Invest Oy on hakenut Järvisseudun matkailun järjestäytymishanketta ELYn maaseuturahastolta 280 224 € 100 % rahoituksella, jonka tavoitteena on vastata alueellisesti koko Järvisseudulla kansainvälisen matkailun jatkokehitykseen ja erityisesti tiedon lisäämiseen siitä. Hanke on saanut myönteisen päätöksen joulukuussa 2024, ja hankkeen toteutus alkoi 1.3.2025.

Elinkeinoelämän edistäm.	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	14.242,20	100.860		100.860	52.592,62	48.267,38
Toimintamenot	-390.005,82	-631.693		-631.693	-404.723,93	-226.969,07
Toimintakate	-375.763,62	-530.833		-530.833	-352.131,31	-178.701,69

Elinvoimapalvelut yht	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Bud-jetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	17.790,83	100.860		100.860	55.732,16	45.127,84
Toimintamenot	-393.554,45	-637.693		-637.693	-407.863,47	-229.829,53
Toimintakate	-375.763,62	-536.833		-536.833	-352.131,31	-184.701,69

3.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMI- NEN					
ulk. ja sis.	Budjetti 2024	Bu-muu- tos	Bu+ muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3766113	0	3766113	4356203,33	-590090,33
Myyntituotot	1358460	0	1358460	1363914,88	-5454,88
Maksutuotot	37000		37000	70955,58	-33955,58
Tuet ja avustukset	160130		160130	241525,40	-81395,40
Muut toimintatuotot	2210523	0	2210523	2679807,47	-469284,47
Toimintakulut	-11228861	-263000	-11491861	-11460819,03	-31041,97
Henkilöstökulut	-4857278	-15000	-4872278	-4696419,61	-175858,39
Palvelujen ostot	-3149620	-160000	-3309620	-3761251,63	451631,63
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1122560	0	-1122560	-958722,71	-163837,29
Avustukset	-312625	0	-312625	-154107,94	-158517,06
Muut toimintakulut	-1786778	-88000	-1874778	-1890317,14	15539,14
Toimintakate	-7462748	-263000	-7725748	-7104615,70	-621132,30
Verotulot	5795000		5795000	6095119,99	-300119,99
Valtionosuudet	3141990	0	3141990	3241000,00	-99010,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot			0	21587,53	-21587,53
Muut rahoitustuotot	4650		4650	32251,59	-27601,59
Korkokulut	-395200		-395200	-443262,85	48062,85
Muut rahoituskulut	-1500		-1500	-1080,34	-419,66
Vuosikate	1082192	-263000	819192	1841000,22	-1021808,22
Poistot ja arvonalentumiset			0		0,00
Suunnitelman muk poistot	-1070842		-1070842	-1100147,28	29305,28
Kertaluonteiset poistot					
Satunnaiset kulut			0		0,00
Varausten ja rahastojen muutokset			0	26787,13	-26787,13
Poistoeron muutos			0	26787,13	-26787,13
Rahastojen muutos			0		0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	11350	-263000	-251650	767640,07	-1019290,07

Verot	TP 2023	Bu 2024	Muutos	Bu+mu	Toteuma	Poikkeama	%
Kunnan tulovero	4326436,99	4097000		4097000	4434754,95	-337754,95	108,2
Kiinteistövero	1086266,22	1204000		1204000	1203806,19	193,81	100,0
Osuus yhteisö-verosta	591895,60	494000		494000	456558,85	37441,15	92,4
Yhteensä	6004598,81	5795000		5795000	6095119,99	-300119,99	105,2

Verotuloja kertyi yhteensä 300.119,99 euroa enemmän kuin oli budjetoitu.

Veroäyrin hinta / tuloveroprosentti 2020 - 2024

vuosi	2024	2023	2022	2021	2020
%	9,40	9,36	22,00	22,00	21,50

Kunnan kiinteistöveroprosentit vuosilta 2020 - 2024

	2024	2023	2022	2021	2020
Yleinen	1,05 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Vakituiset asunnot	0,60 %	0,55 %	0,55 %	0,55 %	0,55 %
Muut asuinrakennukset	1,20 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %
Yhdistys- ja seurantalo	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Rakentamaton rak.paikka	--	--	--	--	--
Voimalaitokset	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TP 2023	Bu 2024	Mu	Bu+mu	Toteuma	Poikkeama	%
Peruspalvelujen vo	1469192	906100		906100	935433	-29333	103,2
Verotuloihin perustuva vo	1526725	1532090		1532090	1528251	3839	99,7
Veromenetyksen kompen-saatio	666116	670400		670400	668175	2225	99,7
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	-4622	33400		33400	109141	75741	326,8
Harkinnanvarainen vo	160000						
Yhteensä	3817411	3141990		3141990	3241000	-99010	103,2

Valtionosuudet kertyivät 99.010,00 euroa yli budjetin.

3.4 Investointien toteutuminen

INVESTOINNIT 2024	Budjetti 2024	Bu-muu- tos	Bu+ muutos	Toteutuma	Poikkeama
Kunnanhallitus					
Muut investointimenot	-22000	0	-22000	-5720,62	-16279,38
Investointimenot	-22000	0	-22000	-5720,62	-16279,38
Käyttöomaisuuden myynti				5957,56	-5957,56
Investointitulot				5957,56	-5957,56
Netto	-22000	0	-22000	236,94	-22236,94
Päiväkoti Ullanlinna					
Oma rakentaminen				-15471,01	-14528,99
Muut investointimenot	-30000	0	-30000	0,00	-30000,00
Investointimenot	-30000	0	-30000	-15471,01	-14528,99
Netto	-30000	0	-30000	-15471,01	-14528,99
Lukio					
Oma rakentaminen				-32509,52	32509,52
Muut investointimenot	-78500	0	-78500	-34917,12	-43582,88
Investointimenot	-78500	0	-78500	-67426,64	-11073,36
Netto	-78500	0	-78500	-67426,64	-11073,36
Prosentti taiteeseen -hanke					
Oma rakentaminen	0		0	-20,73	20,73
Muut investointimenot	-50000		-50000	-50000,00	
Investointimenot	-50000		-50000	-50020,73	20,73
Rahoitusosuudet investointeihin	25000		25000	0	25000,00
Netto	25000	0	25000	-50020,73	25020,73
Kiinteistöstrategia					
Oma rakentaminen	0	0	0	-20732,26	20732,26
Muut investointimenot	-30000		-30000	0,00	-30000,00
Investointimenot	-30000	0	-30000	-20732,26	-9267,74
Netto	-30000	0	-30000	-20732,26	-39267,74
Liikenneväylät					
Oma rakentaminen	0	0	0	-657146,05	657146,05
Muut investointimenot	-495000	-100000	-595000	0,00	-595000,00
Investointimenot	-495000	-100000	-595000	-657146,05	62146,05
Muut investointitulot				193700,60	-193700,60
Netto	-495000	-100000	-595000	-463445,45	-131554,55
Puistot					

Muut investointimenot	-20000	0	-20000	0,00	-20000,00
Netto	-20000	0	-20000	0,00	-20000,00
Urheilu- ja ulkoilualueet					
Muut investointimenot	-10000	0	-10000	0,00	-10000,00
Netto	-10000	0	-10000	0,00	-10000,00
Laiturit					
Oma rakentaminen				-10637,62	10637,62
Muut investointimenot	-20000	0	-20000	0,00	-20000,00
Investointimenot	-20000	0	-20000	-10637,62	-9362,38
Netto	-20000	0	-20000	-10637,62	-9362,38
Matkailun kehittäminen					
Oma rakentaminen				-34747,22	34747,22
Muut investointimenot	-62000	0	-62000	-17605,00	-44395,00
Investointimenot	-62000	0	-62000	-52352,22	-9647,78
Netto	-62000	0	-62000	-52352,22	-9647,78
Nykälän ranta					
Oma rakentaminen	0	0	0	-246379,69	246379,69
Muut investointimenot	-310000	0	-310000	0	-310000
Investointimenot	-310000	0	-310000	-246379,69	-63620,31
Kalettomanlahden kanava					
Muut investointimenot	-30000	0	-30000	0,00	-30000,00
Rahoitusosuudet investointeihin	18000	0	18000	0,00	18000,00
Netto	-12000	0	-12000	0,00	-12000,00
Rantojen kunnostushanke					
Muut investointimenot	-15000	0	-15000	0,00	-15000,00
Netto	-15000	0	-15000	0,00	-15000,00
Kyrönsaaren silta					
Oma rakentaminen	0	0	0	-19142,25	19142,25
Muut investointimenot	-1070000	0	-1070000	0,00	-1070000,00
Investointimenot	-1070000	0	-1070000	-19142,25	-1050857,75
Rahoitusosuudet investointeihin	400000	0	400000	0,00	400000,00
Netto	-670000	0	-670000	-19142,25	-650857,75
Kyrönsaaren rakentaminen					
Oma rakentaminen			0	-36042,23	36042,23
Muut investointimenot	-65000		-65000	0,00	-65000,00
Investointimenot	-65000		-65000	-36042,23	-28957,77
Rahoitusosuudet investointeihin	41000		41000	-3884,02	44884,02
Netto	-24000	0	-24000	-39926,25	15926,25
Saunamaailman aallonmurtaja					
Oma rakentaminen				-1344,62	1344,62
Muut investointimenot	-20000		-20000	0,00	-20000,00
Investointimenot	-20000	0	-20000	-1344,62	-18655,38
Netto	-20000	0	-20000	-1344,62	-18655,38
Halkosaari					

Muut investointimenot	-10000	0	-10000	0	-10000,00
Netto	-10000	0	-10000	0,00	-10000,00
Muu kiinteistötoimi					
Oma rakentaminen	0	0	0	-12204,11	12204,11
Muut investointimenot	-30000	0	-30000	0,00	-30000,00
Investointimenot	-30000	0	-30000	-12204,11	-17795,89
Vesiverkostot					
Oma rakentaminen				-10667,88	10667,88
Muut investointimenot	-55000	0	-55000	0,00	-55000,00
Investointimenot	-55000	0	-55000	-10667,88	-44332,12
Viemäriverkostot					
Oma rakentaminen				-5785,45	5785,45
Muut investointimenot	-55000	0	-55000	0,00	-55000,00
Investoi	-55000	0	-55000	-5785,45	-55000,00
Maa- ja metsätilat					
Oma rakentaminen				-8298,43	8298,43
Muut investointimenot	-200000	0	-200000	-67800	-132200,00
Menot	-200000	0	-200000	-76098,43	-123901,57
Käyttöomaisuuden myynti	0	111111	111111	147169,96	-36058,96
Netto	-200000	111111	-88889	71071,53	-159960,53
Keskusvarasto					
Muut investointimenot	-10000		-10000	0	-10000
Netto	-10000		-10000	0	-10000
Yhteensä					
INVESTOINTIMENOT					
Oma rakentaminen	0	0	0	-1111129,07	1111129,07
Muut investointimenot	-2687500	-100000	-2787500	-176042,74	-2611457,26
Investointimenot	-2687500	-100000	-2787500	-1287171,81	-1500328,19
Investointitulot					
Käyttöomaisuuden myynti		111111	111111	153127,52	-42016,52
Rahoitusosuudet investointeihin	484000	0	484000	-3884,02	487884,02
Muut investointitulot				193700,60	-193700,60
INVESTOINTITULOT	484000	111111	595111	342944,10	252166,90
INVESTOINNIT NETTO	-2203500	11111	-2192389	-944227,71	-1248161,29

3.5 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutuminen					
Toiminnan ja investointien rahavirta	Budjetti 2024	Bu-muutos 2024	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	1082192	-263000	819192	1687446,85	-868254,85
Vuosikate	1082192	-263000	819192	1841000,22	-1021808,22
Satunnaiset erät				-34423,00	34423,00
Tulorahoituksen korjauserät				-119130,37	119130,37
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2687500	-100000	-2787500	-1287171,81	-1500328,19
Rahoitusosuudet investointeihin	484000	0	484000	-3884,02	487884,02
Pysyvien hyöd.luov.voitot					
Investointien vars. myyntitulot	0	111111	111111	346828,12	-235717,12
Pys.vast.luov.voitot/tappiot		0	0	-6446,63	6446,63
Investointien rahavirta	-2203500	11111	-2192389	-950674,34	-1241714,66
			0		0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1121308	-251889	-1373197	736772,51	-2109969,51
			0		0
Rahoituksen rahavirta			0		0
Antolainauksen muutokset			0		0
Antolainasaamisten lisäykset			0	0	0
Antolainasaamisten vähennys			0	160000	-160000
Lainakannan muutokset			0	160000	-160000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1571308	363000	1934308	0	1934308
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450000	0	-450000	-450000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	-100000	100000
Lainakannan muutokset	1121308	363000	1484308	-550000	2034308
Oman pääoman muutokset			0		
Muut maksuvalmiuden muutokset			0		0
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutokset			0	-14810,96	14810,96
Vaihto-omaisuuden muutos			0	0	0
Saamisten muutos			0	-196959,97	196959,97
Korott. pitkäaik. ja lyh.aik velkojen muutokset			0	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		0	0	-871660,75	871660,75
Rahoituksen rahavirta	1121308	363000	1484308	-1261660,75	2745968,75
Rahavarojen muutos	0	111111	111111	-524888,24	635999,24
Kassavarat 31.12.	1271311,45		0	1271311,45	-1271311,45
Kassavarat 1.1.	1796199,69		0	1796199,69	-1796199,69
Rahavarojen muutos	-524888,24			-524888,24	524888,24

3.6 Yhteenveto talousarvion toteutumisesta

Käyttötalouden toteutuminen (ulk/sis)						
	TA 2024	Muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö%
Luottamushenkilöhallinto						
Toimintatuotot	17280	0	17280	17888,53	-608,53	103,5
Toimintakulut	-246620	0	-246620	-225361,65	-21258,35	91,4
Toimintakate	-229340	0	-229340	-207473,12	-21866,88	90,5
Yleiset toimistopalvelut						
Toimintatuotot	20000	0	20000	26724,96	-6724,96	133,6
Toimintakulut	-370870	0	-370870	-359849,24	-11020,76	97,0
Toimintakate	-350870	0	-350870	-333124,28	-17745,72	94,9
Muu yleishallinto						
Toimintatuotot	10000	0	10000	93436,76	-83436,76	934,4
Toimintakulut	-110500	0	-110500	-142994,01	32494,01	129,4
Toimintakate	-100500	0	-100500	-49557,25	-50942,75	49,3
Sosiaali- ja terveystoimi						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	-91250	0	-91250	-112521,27	21271,27	123,3
Toimintakate	-91250	0	-91250	-112521,27	21271,27	123,3
Sivistystoimen hallinto						
Toimintatuotot	0	0	0	106997,62	-106997,62	-100,0
Toimintakulut	-123050	0	-123050	-106997,62	-16052,38	87,0
Toimintakate	-123050	0	-123050	0	-123050,00	0,0
Perusopetus						
Toimintatuotot	193650	0	193650	172727,61	20922,39	89,2
Toimintakulut	-2897695	-4200	-2901895	-2952921,52	51026,52	101,8
Toimintakate	-2704045	-4200	-2708245	-2780193,91	71948,91	102,7
Peruskoulujen yht.toim.						
Toimintatuotot	44850	0	44850	79821,59	-34971,59	178,0
Toimintakulut	-515790	-10800	-526590	-567404,27	40814,27	107,8
Toimintakate	-470940	-10800	-481740	-487582,68	5842,68	101,2
Lukio						
Toimintatuotot	23000	0	23000	50409,96	-27409,96	219,2
Toimintakulut	-784768	0	-784768	-819287,74	34519,74	104,4
Toimintakate	-761768	0	-761768	-768877,78	7109,78	100,9
Ammatillinen ja muu koulutus						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Toimintakulut	-74500	0	-74500	-74309,29	-190,71	99,7
Toimintakate	-74500	0	-74500	-74309,29	-190,71	99,7
Kirjasto						
Toimintatuotot	2000	0	2000	2434,74	-434,74	121,7
Toimintakulut	-220989	0	-220989	-201808,90	-19180,10	91,3

Toimintakate	-218989	0	-218989	-199374,16	-19614,84	91,0
Vapaa-aikatoimi						
Toimintatuotot	65000	0	65000	70671,24	-5671,24	108,7
Toimintakulut	-549197	0	-549197	-531817,52	-17379,48	96,8
Toimintakate	-484197	0	-484197	-461146,28	-23050,72	95,2
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	210890	0	210890	286923,18	-76033,18	136,1
Toimintakulut	-1364734	-200000	-1564734	-1638403,40	73669,40	104,7
Toimintakate	-1153844	-200000	-1353844	-1351480,22	-2363,78	99,8
Maaseutuhallinto ja hankkeet						
Toimintatuotot	18300	0	18300	43288,57	-24988,57	236,5
Toimintakulut	-155350	-48000	-203350	-147599,26	-55750,74	72,6
Toimintakate	-137050	-48000	-185050	-104310,69	-80739,31	56,4
Oikeudenhoito ja turvallisuus						
Toimintatuotot	164000	0	164000	206839,91	-42839,91	126,1
Toimintakulut	-176695	0	-176695	-201984,41	25289,41	114,3
Toimintakate	-12695	0	-12695	4855,5	-17550,50	-38,2
Yhdyskuntasuunnittelu						
Toimintatuotot	31100	0	31100	306013,95	-274913,95	984,0
Toimintakulut	-284670	0	-284670	-319117,25	34447,25	112,1
Toimintakate	-253570	0	-253570	-13103,30	-240466,70	5,2
Yhdyskuntapalvelut						
Toimintatuotot	313428	0	313428	349495,77	-36067,77	111,5
Toimintakulut	-448070	0	-448070	-457018,10	8948,10	102,0
Toimintakate	-134642	0	-134642	-107522,33	-27119,67	79,9
Toimitila- ja vuokrauspalvelut						
Toimintatuotot	1726105	0	1726105	1846701,66	-120596,66	107,0
Toimintakulut	-1469410	0	-1469410	-1480485,32	11075,32	100,8
Toimintakate	256695	0	256695	366216,34	-109521,34	142,7
Vesihuolto						
Toimintatuotot	578900	0	578900	426169,96	152730,04	73,6
Toimintakulut	-402300	0	-402300	-435769,46	33469,46	108,3
Toimintakate	176600	0	176600	-9599,50	186199,50	-5,4
Jätehuolto						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	-2500	0	-2500	-1911,28	-588,72	76,5
Toimintakate	-2500	0	-2500	-1911,28	-588,72	76,5
Maa- ja metsätilat						
Toimintatuotot	169000	0	169000	83810,57	85189,43	49,6
Toimintakulut	-25730	0	-25730	-18403,02	-7326,98	71,5
Toimintakate	143270	0	143270	65407,55	77862,45	45,7
Muu liikeluont.toiminta						
Toimintatuotot	37750	0	37750	42471,25	-4721,25	112,5

Toimintakulut	-109290	0	-109290	-118056,86	8766,86	108,0
Toimintakate	-71540	0	-71540	-75585,61	4045,61	105,7
Muu toiminta						
Toimintatuotot	0	0	0	11397,39	-11397,39	
Toimintakulut	-2900	0	-2900	-12841,53	9941,53	442,8
Toimintakate	-2900	0	-2900	-1444,14	-1455,86	49,8
Ympäristöpalvelut						
Toimintatuotot	40000	0	40000	76245,95	-36245,95	190,6
Toimintakulut	-164290	0	-164290	-126092,64	-38197,36	76,8
Toimintakate	-124290	0	-124290	-49846,69	-74443,31	40,1
Elinvoimalautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	3139,54	-3139,54	-100,0
Toimintakulut	-6000	0	-6000	-3139,54	-2860,46	52,3
Toimintakate	-6000	0	-6000	0	-6000	0,0
Elinkeinoelämän edistäminen						
Toimintatuotot	100860	0	100860	52592,62	48267,38	52,1
Toimintakulut	-631693	0	-631693	-404723,93	-226969,07	64,1
Toimintakate	-530833	0	-530833	-352131,31	-178701,69	66,3
Rahoitus						
Verotulot	5795000	0	5795000	6095119,99	-300119,99	105,2
Valtionosuudet	3141990	0	3141990	3241000,00	-99010,00	103,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-395200	0	-395200	-421675,32	26475,32	106,7
Muu rahoitus						
Rahoitustuotot ja -kulut	3150	0	3150	31171,25	-28021,25	989,6
Vuosikate	8544940	0	8544940	8945615,92	-400675,92	104,7
LAPPAJÄRVEN KUNTA						
Toimintatuotot	3766113	0	3766113	4356203,33	-590090,33	115,7
Toimintakulut	-11228861	-263000	-11491861	-11460819,03	-31041,97	99,7
Toimintakate	-7462748	-263000	-7725748	-7104615,70	-621132,30	92,0
Verotulot	5795000	0	5795000	6095119,99	-300119,99	105,2
Valtionosuudet	3141990	0	3141990	3241000,00	-99010,00	103,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-392050		-392050	-390504,07	-1545,93	99,6
Vuosikate	1082192	-263000	819192	1841000,22	-1021808,22	224,7
Poistot ja arv. alentumiset	-1070842		-1070842	-1100147,28	29305,28	102,7
Tilikauden tulos	11350	-263000	-251650	740852,94	-992502,94	-294,4
Varausten ja rah.muutokset				26787,13	-26787,13	-100,0
Tilikauden yli-/alijäämä	11350	-263000	-251650	767640,07	-1019290,07	-305,0

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

ulkoinen/sisäinen	TA 2024	Muutokset	TA+muut	Toteutuma	Poikkeama Tot %	
Toimintatuotot						
Myyntitulot	1358460	0	1358460	1363914,88	-5454,88	100,4
Maksutuotot	37000	0	37000	70955,58	-33955,58	191,8
Tuet ja avustukset	160130	0	160130	241525,40	-81395,40	150,8
Muut toimintatuotot	2210523	0	2210523	2679807,47	-469284,47	121,2
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot						
Henkilöstökulut	-4857278	-15000	-4872278	-4696419,61	-175858,39	96,4
Palvelujen ostot	-3149620	-160000	-3309620	-3761251,63	451631,63	113,6
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1122560	0	-1122560	-958722,71	-163837,29	85,4
Avustukset	-312625	0	-312625	-154107,94	-158517,06	49,3
Muut toimintakulut	-1786778	-88000	-1874778	-1890317,14	15539,14	100,8
Toimintakate	-7462748	-263000	-7725748	-7104615,70	-621132,30	99,0
Verotulot	5795000	0	5795000	6095119,99	-300119,99	105,2
Valtionosuudet	3141990	0	3141990	3241000,00	-99010,00	103,2
Rahoitustulot ja -menot:						
Korkotuotot	0	0	0	21587,53	-21587,53	-100,0
Muut rahoitustuotot	4650	0	4650	32251,59	-27601,59	693,6
Korkokulut	-395200	0	-395200	-443262,85	48062,85	112,2
Muut rahoituskulut	-1500	0	-1500	-1080,34	-419,66	72,0
Vuosikate	1082192	-263000	819192	1841000,22	-1021808,22	224,7
Poistot ja arv.alentum						
Suunnitelman muk. poistot	-1070842	0	-1070842	-1100147,28	29305,28	102,7
Arvon alentumiset	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Tilikauden tulos	11350	-263000	-251650	740852,94	-992502,94	-294,4
Varausten ja rah.muut.						
Poistoeron muutos				26787,13	-26787,13	-100
Tilikauden yli-/alijäämä	11350	-263000	-251650	767640,07	-1019290,07	-394,4

4 Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA		
ulkoinen	Toteutuma 2024	Toteutuma 2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1318729,15	1155993,23
Maksutuotot	70815,58	23307,04
Tuet ja avustukset	241525,40	194739,99
Muut toimintatuotot	933580,84	956129,26
Toimintatuotot	2564650,97	2330169,52
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3829849,54	-3841431,49
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-821988,31	-813947,76
Muut henkilösivukulut	-83470,62	-106479,01
Henkilöstökorvaukset	38888,86	28675,51
Palvelujen ostot	-3329631,47	-3371341,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-958145,46	-1061581,19
Avustukset	-154107,94	-196224,94
Muut toimintamenot	-530962,19	-758411,15
Toimintakulut	-9669266,67	-10120741,07
TOIMINTAKATE	-7104615,70	-7790571,55
Verotulot	6095119,99	6004598,81
Valtionosuudet	3241000,00	3817411,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	21587,53	23961,86
Muut rahoitustuotot	32251,59	11969,34
Korkokulut	-443262,85	-283433,35
Muut rahoituskulut	-1080,34	-162455,86
VUOSIKATE	1841000,22	1621480,25
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1100147,28	-1104901,89
Kertaluonteiset poistot	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1100147,28	-1104901,89
Satunnaiset tuotot ja kulut		
TILIKAUDEN TULOS	740852,94	516578,36
Poistoeron muutos	26787,13	26787,13
Rahastojen muutos	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	767640,07	543365,49

4.2 Rahoituslaskelma

Rahoitusosan toteutuminen		
	Toteutuma 2024	Toteutuma 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1841000,22	1621480,25
Satunnaiset erät	-34423,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakolliset varaukset	-125577,00	160000,00
Muut oikaisut	6446,63	129638,25
Toiminnan rahavirta	1687446,85	1911118,50
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1287171,81	-911827,16
Rahoitusosuudet investointeihin	-3884,02	123258,80
Pys.vastaavien hyödykkeiden luov.voitot	340381,49	200000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	736772,51	1322550,14
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	160000,00	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450000,00	-450000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-100000,00	-400000,00
Lainakannan muutokset	-550000,00	-850000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom.muutokset	-14810,96	-46978,5
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	-196959,97	542334,63
Korott. pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutokset	-659889,82	-254182,03
Muut maksuvalmiuden muutokset	-871660,75	241174,10
Rahoituksen rahavirta	-1261660,75	-608825,90
Rahavarojen muutos	-524888,24	713724,24
Kassavarat 31.12.	1271311,45	1796199,69
Kassavarat 1.1.	1796199,69	1082475,45
Rahavarojen muutos	-524888,24	713724,24

4.3 Tase

VASTAAVAA	Toteutuma 2024	Toteutuma 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	114145,05	318020,57
Muut pitkävaikutteiset	163133,24	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2837800,63	2778137,28
Rakennukset	11952341,16	12470434,63
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5588383,09	4856587,22
Koneet ja kalusto	188556,69	230529,40
Muut aineelliset hyödykkeet	62716,97	37696,24
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	185295,56	529831,68
Aineelliset hyödykkeet	20815094,10	20903216,45
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	2278643,11	2271038,11
Kuntayhtymäosuudet	1601357,68	1595637,06
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht	2621453,34	2602729,79
Muut osakkeet ja osuudet	0,00	24681,11
Osakkeet ja osuudet	6501454,13	6494086,07
Muut lainasaamiset	1810531,21	1970531,21
Sijoitukset	8311985,34	8464617,28
PYSYVÄT VASTAAVAT	29404357,73	29685854,30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	36000,00	36000,00
Toimeksiantojen varat	36000,00	36000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Myyntisaamiset	560902,83	307996,24
Lainasaamiset	356963,64	310569,12
Muut saamiset	103565,61	221857,65
Lyhytaikaiset saamiset	1021432,08	840423,01
Siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	28151,85	12200,95
Siirtosaamiset	28151,85	12200,95
Saamiset	1049583,93	852623,96
Rahat ja pankkisaamiset	1271311,45	1796199,69
Vaihtuvat vastaavat	2320895,38	2648823,65
VASTAAVAA	31761253,11	32370677,95

VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	14539569,59	14539569,59
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	2338705,59	1795340,10
Tilikauden yli-/alijäämä	767640,07	543365,49
Oma pääoma	17645915,25	16878275,18
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	211280,82	238067,95
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	34423,00	160000,00
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	94213,98	109319,98
Muut toimeksiantojen pääomat	3067,45	2772,41
Toimeksiantojen pääomat	97281,43	112092,39
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7025000,00	7475000,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat	333363,20	726235,32
Pitkäaikainen	7358363,20	8201235,32
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4150000,00	4250000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1000000,00	1000000,00
Saadut ennakot	2504,76	
Ostovelat	628865,84	792161,12
Muut velat	91883,67	85978,97
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	35172,89	42392,83
Lomapalkkajaksoitus	424137,04	468952,35
Valtionosuusennakot	63985,82	136242,80
Muut siirtovelat	17439,39	5279,04
Siirtovelat	540735,14	652867,02
Lyhytaikainen	6413989,41	6781007,11
Vieras pääoma	13772352,61	14982242,43
VASTATTAVAA	31761253,11	32370677,95

4.4 Konsernitilinpäätös

4.4.1 Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	2024	2023
Toimintatuotot	4770654,31	6483230,03
Toimintakulut	-13585324,08	-13888916,89
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	91314,38	54277,63
Toimintakate	-8723355,39	-7351409,23
Verotulot	6095119,99	6004598,81
Valtionosuudet	5208096,62	3817411
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	43736,86	41185,3
Muut rahoitustuotot	47276,46	23302,72
Korkokulut	-530541,50	-356984,97
Muut rahoituskulut	-2742,10	-162914,53
Rahoitustuotot ja -kulut	-442270,28	-455411,48
Vuosikate	2 137 590,94	2 015 189,10
Poistot ja arvonalentamiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1522908,59	-1695993,51
Arvonalentumiset	-34423,00	
Poistot ja arvonalentamiset	-1 557 331,59	-1 695 993,51
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	580 259,35	319 195,59
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-7727,71	-7325,78
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuudet	11092,73	30 632,18
Tilikauden yli/alijäämä	583 624,37	342 501,99

4.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2137590,94	2015189,1
Satunnaiset erät	-34423,00	
Tilikauden verot	-7727,71	-7325,78
Tulorahoituksen korjauserät	-219565,31	235360,62
Toiminnan rahavirta	1875874,92	2243223,94
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1391045,4	-1080932,9
Rahoitusosuudet investointeihin	-3884,02	123258,80
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	356502,05	238016,31
Investointien rahavirta	-1038427,37	-719657,79
Toiminnan ja investointien rahavirta	837447,55	1523566,15
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	160000	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	160000	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	45384,56	95384,56
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-540720,72	-614698,92
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-397006,57	-687569,12
Lainakannan muutokset yhteensä	-892342,73	-1206883,48
Oman pääoman muutokset	79339,52	-4086,96
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-14340,38	-46970,65
Vaihto-omaisuuden muutos	15097,65	22306,65
Saamisten muutos	176832,56	729055,07
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	-758005,83	-234400,20
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-580416,00	469990,87
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-1233419,21	-740979,57
Kassavarojen muutos	-395971,66	782586,58
Kassavarat 31.12.	3552246,21	3948217,85
Kassavarat 1.1.	3948217,87	3165631,27
Kassavarojen muutos	-395971,66	782586,58

4.4.3 Konsernitase

Konsernitase	TP 2024	TP 2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	543389,8	596116,09
Muut pitkävaikutteiset menot	151030,31	154347,62
Aineettomat hyödykkeet	694420,11	750463,71
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4194549,11	4128279,32
Rakennukset	18065312,39	18858477,41
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5691408,88	4924005,64
Koneet ja kalusto	1125176,36	1229191,71
Muut aineelliset hyödykkeet	67926,22	42958,10
Ennakkomaksut	73922,02	123978,46
Keskeneräiset hankinnat	163295,56	507831,68
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	237217,58	631810,14
Aineelliset hyödykkeet	29381590,54	29814722,32
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	2832737,81	2792380,98
Osakkeet ja osuudet	2832737,81	2792380,98
Muut lainasaamiset	0,00	160000,00
Sijoitukset	2832737,81	2952380,98
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 908 748,46	33 517 567,01
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	26246,38	44695,88
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	53219,61	53274,24
Muut toimeksiannot	61320,30	21502,28
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	140786,29	119472,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	169626,06	184723,70
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	865170,15	595840,95
Lainasaamiset	24009,96	23000
Muut saamiset	214236,46	298614,79
Lyhytaikaiset saamiset	1103416,57	917455,74
Siirtosaamiset	40807,39	26472,85
Saamiset	1144223,96	943928,59
Rahoitusarvopaperit: Osakkeet ja osuudet		
Muut arvopaperit	30959,78	21718,62
Rahoitusarvopaperit	30959,78	21718,62
Rahat ja pankkisaamiset	3521286,43	3926499,23
Vaihtuvat vastaavat	4 866 096,23	5 076 870,14
VASTAAVAA	37 915 630,98	38 713 909,55

Konsernitase	2024	2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	14539569,59	14539569,59
Muut omat rahastot	0	0
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2982890,01	2640393,62
Tilikauden yli/alijäämä	583624,37	342501,99
Oma pääoma	18 106 083,97	17 522 465,20
Vähemmistöosuudet	3104811,22	3094884,43
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	34423	160000
Pakolliset varaukset	34423	160000
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	26246,38	44225,29
Lahjoitusrahaston pääomat	96633,51	111950,31
Muut toimeksiantojen pääomat	79187,83	38918,6
Toimeksiantojen pääomat	202067,72	195094,20
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras po	7687194,45	8227861,17
Pitkäaikainen koroton viera po	367900,86	795377,58
Muut velat	242400,84	240233,39
Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen	8297496,15	9263472,14
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	1000000,00	1000000,00
Lyhytaikainen korollinen vieras po	5267872,61	5331979,5
Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikainen koroton vieras po	1902876,31	2146014,08
Lyhytaikainen	8170748,92	8477993,58
VIERAS PÄÄOMA	16 468 245,07	17 741 465,72
VASTATTAVAA	37 915 630,98	38 713 909,55

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

5.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat, pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 17.12.2012 poistosuunnitelman, ja että ns. vanhoissa hyödykkeissä käytetään vanhoja poistoaikoja ja uusissa, vuonna 2013 käyttöön otettavissa hyödykkeissä käytetään poistoaikojen alarajojen lähellä olevia poistoaikoja, ellei pidemmän poistoajan käyttämiseen ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Pidemmästä poistoajasta päättää asianomainen viranomainen. Valtuusto hyväksyi 9.10.2017 tarkennetun poistosuunnitelman, joka vastaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 22.11.2016 antamaa yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenon mukaiseen arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus merkitään taseeseen todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen hankintamenon mukaiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely, Valuuttamääräiset erät

Lappajärven kunnalla ei ole johdannaissopimuksia eikä valuuttamääräisiä eriä.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset merkitään ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

5.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa tietoa.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa tietoa.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ilmoitettavaa tietoa.

5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätös 2024 ei ole vertailukelpoinen vuoteen 2023, koska tilinpäätöksestä on poistunut Kivitippu Spa Oy ja tilalle on tullut Lappajärven Invest Oy.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poisto-oikaisuja ei ole tehty.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet: Ei poikkeavia tilikaudia.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

Ulkoiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto			138.050,25	112.381,25
Sosiaali- ja terv.toimi				
Opetus- ja kulttuuritoimi			661.669,42	631.157,60
Tekninen toimi			1.462.210,20	1.325.653,73
Muut palvelut			250.128,48	246.734,74
Elinvoimapaalvelut			52.592,62	14.242,20
Toimintatuotot yht.	4.770.654,31	6.483.230,03	2.564.650,97	2.330.169,52

7) Verotulojen erittely

	2024	2023
Kunnan tulovero	4.434.754,95	4.326.436,99
Osuus yhteisöverojen tuotosta	456.558,85	591.895,60
Kiinteistövero	1.203.806,19	1.086.266,22
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	6.095.119,99	6.004.598,81

8) Valtionosuudet eriteltyinä

	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	935.433	1.469.192
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1.528.251	1.526.725
Veromenetyksen kompensatio	668.175	666.116
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	109.141	-4.622
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		160.000
Yhteensä	3.241.000	3.817.411

9) Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely,	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	-1.618.863,86	-1.734.976,58
Muiden palvelujen ostot	-1.710.767,61	-2.111.186,42
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	-3.329.631,47	-3.846.163,00

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä

Ei ilmoitettavaa tietoa.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Tarkempi hankekohtainen poistoaika päätetään suunnitelman rajoissa

kunnan talous-/teknisessä toimistossa. Kunnanvaltuusto on 9.10.2017 § 83 hyväksynyt tarkennetun poistosuunnitelman. Tarkennettua poistosuunnitelmaa on alettu noudattaa vuodesta 2017 lukien.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät

POISTOSUUNNITELMA (hyväksytty KV 17.12.2012 § 62)

**Hyödykkeet
ennen 1.1.2013**

**Uudet hyödykkeet
1.1.2013 alkaen**

PYSYVÄT VASTAAVAT	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 -5 vuotta*	2 -5 vuotta*
Aineettomat oikeudet	5 -20 vuotta*	5 -20 vuotta*
Liikearvo	2 -5 vuotta*	2 -5 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2-5 vuotta*	2-5 vuotta*
<i>Osallistuminen toisen yhteisön</i>		<i>2017 lukien:</i>
- tiehankkeisiin		15-20 vuotta
- ratahankkeisiin		30-40 vuotta
- väylähankkeisiin (suositellaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja)		15-20 vuotta
<i>Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserparannusmenot</i>		5-10 vuotta
Muut	2-5 vuotta*	2-5 vuotta*
	*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta	*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta	20-40 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	20-30 vuotta
Talousrakennukset	10-20 vuotta	10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	20-30 vuotta
Asuinrakennukset	30-50 vuotta	30-40 vuotta
<i>Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat</i>		30-70 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta	10-30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	15-30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta	30-40 vuotta
Viemäriverkko	30-40 vuotta	30-40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muunto-aset, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta	15-20 vuotta

Puhelinverkko, keskus- asema ja alakeskukset	10-12 vuotta	10-12 vuotta
Maakaasuverkko	20-25	20-25
Muut putki- ja kaapeliver- kot	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laituskoneet ja laitteet	10-20 vuotta	10-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolait- teet	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	10-15 vuotta
Muut kiinteät koneet, lait- teet ja rakenteet	10-15 vuotta	10-15 vuotta
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta	5-10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta	5-15 vuotta
Atk-laitteet	3-5 vuotta	3-5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräi- set hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoituk- set		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

Poistoaikoina käytetään alarajoja, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Alle 10.000 euron hankinnat kirjataan vuosikuluiksi.

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Pakolliset varaukset	34.423,00	160.000	34.423,00	160.000

Kivitippu Spa Oy:n sijoitettu osakepääoma siirrettiin vuonna 2023 pakollisiin varauksiin ja vuonna 2024 tehty varaus purettiin.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	656,60		656,60	
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	2.017,33		2.017,33	
	2.673,93		2.673,93	
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitap- piot	9.120,56		-9.120,56	
Rakennusten myyntitappiot		-129.638,25		-129.638,25
Myyntitappiot yhteensä	9.120,56	-129.638,25		-129.638,25

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0

Ei ilmoitettavaa.

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	24.800,13	10.028,52
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		-
Yhteensä	24.800,13	10.028,52

16) Erittely poistoeron muutoksista

Alkusaldo 31.12.2023	Vähennys	Loppusaldo 31.12.2024
238.067,95	-26.787,13	211.280,82

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa tietoa.

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa tietoa.

19) Käyttöomaisuuden hankintamenojen muutokset 2024

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Muut pikävaik.menot	Aineett.hyöd.yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	120 394,56	32 678,00	164 948,01	318 020,57
Lisäykset tilikauden aikana			6 000,00	6 000,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot erien välillä				0,00
Tilikauden poisto	-6 249,51	-12 460,41	-28 032,36	-46 742,28
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0,00
Poistamaton hankintamenot 31.12.	114 145,05	20 217,59	142 915,65	277 278,29

AINEELLISET HYÖDYKKEET	Maa-alueet	Rakenn.	Kiint. rakent ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 778 137,28	12 470 434,63	4 856 587,22	230 529,40	37 696,24	529 831,68	20 903 216,45
Lisäykset tilikauden aikana	71 422,31	53 241,78	954 669,50	34 917,12	50 020,73	103 574,75	1 267 846,19
Rahoitusosuudet tilikaudella						3 884,02	3 884,02
Vähennykset tilikauden aikana	-11 758,96		-193 700,60			-135 411,00	-340 870,56
Siirrot erien välillä	0,00		341 583,89		-25 000,00	-316 583,89	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-571 335,25	-370 756,92	-76 889,83			-1 018 982,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 837 800,63	11 952 341,16	5 588 383,09	188 556,69	62 716,97	185 295,56	20 815 094,10

OSAKKEET JA OSUUDET	Tytär- yhteisö- osakkeet	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisö- osuudet	Muut osakk. ja osuud. osak. ja om.yhteis.	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 271 038,11	1 595 637,06	236 299,81	2 391 111,09		6 494 086,07
Lisäykset tilikauden aikana	7 605,00	5 720,62				13 325,62
Rahoitusosuudet tilikaudella						
Vähennykset tilikauden aikana				-5 957,56		-5 957,56
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto						
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Poistamaton hankintamenot 31.12.	2 278 643,11	1 601 357,68	236 299,81	2 385 153,53		6 501 454,13

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

20 – 22) Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt ja kuntayhtymäosuudet	Kunnan omistusosuus	Kuntakonsernin osuus,		
		omasta po:sta	vieraasta po:sta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt				
KOY Lappajärven Vuokratalot Oy Lappajärvi 1082833-8	100 %	1987715	1104576	-126348
Lappajärven Virastotalo Oy Lappajärvi 0631340-4	62,84 %	1036038	46090	-34729
Lappajärven Lomagolf Oy Lappajärvi 0804876-2	26,90 % äänistä 74,8%	463983	35009	3475
Lappajärven Lämpö Oy Lappajärvi 2657365-9	100 %	927615,9	1484869	-75322
Lappajärvi Invest Oy Lappajärvi 3399931-6	100 %	45000	0	-2657,72
Yhteensä		4460351	2670543	-235582
Kuntayhtymät				
Järvisseudun koulutuskuntayhtymä Lappajärvi 1807931-9	28,98 %	2573238	289671	-34683
Etelä-Pohjanmaan liitto Seinäjoki 0955281-3	1,60 %	32882	10297	900
Kuntayhtymä Kymppi Kauhava 3432985-9	3,81 %	17416	3176	11701
Yhteensä		2623536	303144	-22082

23) Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
- Myyntisaamiset		22.107,92	-	22.331,34
-Lainasaamiset	1.810.531,21	332.953,68	1.810.531,21	287.569,12
-Muut saamiset				
Yhteensä	1.810.531,21	355.061,60	1.810.531,21	309.900,46
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
-Myyntisaamiset				
Yhteensä				
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä		-	160.000,00	
Yhteensä			160.000,00	
Saamiset yhteensä	1.810.531,21	355.061,60	1.970.531,21	309.900,46

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Siirtyvät korot muilta				
Liittymismaksujen tuloutus				
Työterveyshuollon tuloarvio			22.920,00	21.500
Muut siirtosaamiset	24.390,61	14.271,90	1.470,61	8.613,14
Muut siirtosaamiset muilta, yht	12.655,54	8.613,15	24.390,61	8.613,15
Ennakkomenot	3.761,24	3.587,80	3.761,24	3.587,80
Yhteensä	40.807,39	26.472,85	28.151,85	33.700,95

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	14.539.569,59	14.539.569,59	14.539.569,59	14.539.569,59
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	14.539.569,59	14.539.569,59	14.539.569,59	14.539.569,59
Arvonkorotusrahasto				
Muut omat rahastot				
Ed.tilikausien ali-/ yli- jäämä 1.1.	2.982.890,01	2.640.393,62	2.338.705,59	1.795.340,10
Muu lisäys tilikaudella				
Edellisten tilikausien ali- /ylijäämä 31.12.	2.982.890,01	2.640.393,62	2.338.705,59	1.795.340,10
Tilikauden ali-/ylijäämä	583.624,37	342.501,99	767.640,07	543.369,49
Oma pääoma	18.106.083,97	17.522.465,20	17.645.915,25	16.878.275,18

26) Erittely poistoerosta

Alkusaldo 1.1.2024	Vähennys	Loppusaldo 31.12.2024
238.067,95	-26.787,13	211.280,82

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua maksettavaksi erääntyvät velat; velat, jotka erääntyvät 1.1.2030 tai sen jälkeen.

	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5.225.000	5.675.000

28) Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa tietoa.

29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
Muut pakolliset varaukset	2024	2023	2024	2023
Takuuvaraus			-	-
Vahingonkorvausvaraus			-	-
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista			-	-
Ympäristövastuut			-	-
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			-	-
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuut			-	-
Muut pakolliset varaukset yhteensä	34.423	160.000	34.423	160.000

30) Vieras pääoma

Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille

	2024	2024	2023	2023
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Saadut ennakot				11.521,25
Ostovelat		648,61		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		648,61		11.521,25

Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>		648,61		11.521,25

31) Sekkilimiitti

Ei luotollista sekkilimiittiä.

32) Muiden velkojen erittely

	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Muut velat muille (p.a)	-	392.872,12	-	392.872,12
Kaukolämmön liittymismaksu	222.268,30	222.268,30		
Vesilaitoksen liittymismaksu	61.366,20	61.366,20	61.366,20	61.366,20
Viemärlaitoksen liittymismaksu	271.997,00	271.997,00	271.997,00	271.997,00
Muut velat muille p.a	20.132,54	17.965,09	333.363,20	
Yhteensä	575.764,04	966.468,71	333.363,20	726.235,32

Muut velat

	2024	2023
Tilitettävä alv	-	141,97
Ennakonpidätysvelka	87.722,49	81.162,55
Sosiaaliturvamaksuvelka	4.161,18	4.674,45
Yhteensä	91.883,67	85.978,97

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilöstö- vukulujen jaksotukset	424.137,04	468.952,35	424.137,04	468.952,35
Korkojaksotukset	35.172,89	42.392,83	35.172,89	42.392,83
Valtionosuusennakot	63.985,82	136.242,80	63.985,82	136.242,80
Muut siirtovelat	182.328,70	158.585,17	17.439,39	5.279,04
Matkalaskut				
Siirtovelat yhteensä	705.624,45	806.173,15	540.735,14	652.867,02

5.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

- ei ilmoitettavaa

35 -37 Vakuudet

- ei ilmoitettavaa

38) Vuokravastuut yhteismäärä

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	4.160,90	3.925,83		
Myöhemmin maksettavat				
Yhteensä	4.160,90	3.925,83		
Leasing-vastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	10.580,24	10.563,19	8.388,30	1451,04
Myöhemmin maksettavat*	11.788,95	11.662,96	13.749,13	1451,04
Yhteensä	22.369,19	22.226,16	22.137,43	2902,08
Yhteensä	26.530,09€	26.151,99	22.137,43	2902,08

Lappajärven kunta on hankkinut leasing-sopimuksella tietokoneita Järvinet Oy:n kautta. Nämä leasing-vastuut ovat: Alv 0 %

	1.1. - 31.12.2024	1.1- 31.12.2025	1.1.-31.12.2026	Yhteensä
Yhteensä	22.968,78	7569,90	1634,04	9203,94

39-40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			3.759.100,00	3.759.100,00
Jäljellä oleva pääoma			1.923.530,94	1.964.875,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			5.399.200	5.399.200
Jäljellä oleva pääoma			4.885.755	4.941.580
Ympäristölupavakuus				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma				

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	24.103.979	23.394.239
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	25.866	18.622

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Ei ilmoitettavaa.

Arvonlisäveron palautusvastuu:

Palautuksena tai vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot vuosina 2016 - 2024 valmistuneista uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenosta, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi (AVL 33 §).

Arvonlisäveron palautusvastuu	31.12.2024	1.3991.885,93
-------------------------------	------------	---------------

5.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä

Lappajärven kunnan palveluksessa oleva henkilöstö osastoittain 31.12.2024:

Osasto	2024	2023
Yleishallinto	3	3
Sivistystoimi	56	57
Muut palvelut	3	3
Tekninen toimi	29	25
Elinvoimapalvelut	1	2
Yhteensä	92	90

Koko henkilöstön määrään sisältyvät kunnan palveluksessa olleet koko- ja osa-aikaiset henkilöt 31.12.2024.

Osa-aikaisia ei ole muutettu laskennallisesti kokoaikaisiksi. Lukuun sisältyvät vakituiset, määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt.

43) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2024	2023
Palkat ja palkkiot	-3.897.623,45	-3.882.936,81
Eläkekulut	-833.270,75	-821.045,98
Muut henkilösivukulut	-85.319,14	-108.092,34
Henkilöstökorvaukset	38.888,86	28.675,51
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	80.904,87	50.216,87
Henkilöstökulut yhteensä	-4.696.419,61	-4.733.182,75

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Lappajärven kokoomus r.y.	456,00	237,00
Lappajärven Keskustapuolueen kunnallisjärjestö	1.782,50	1.618,50
Lappajärven sos.dem. yhdistys	172,50	120,00
Kristillisdem. Lappajärven paikallisosasto	190,00	152,00
PerusS:n Lappajärven paikall.osasto	750,50	781,00
Yhteensä	3.351,50	2.908,50

45) Tilintarkastajien palkkiot

Tarkastusyhtiö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy	2024	2023
Tilintarkastus	11.372,00	4.056,00
Lautakunta	5.524,50	3.120,00
Lakipalvelut		-
Yhteensä	16.896,50	7.176,00

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Lappajärven kunta on antanut KOY Lappajärven Vuokrataloille pääomallina 1.810.531,21 euroa. Kunnan käsityksen mukaan em. lainaan saattaa sisältyä taloudellinen riski. Kyseessä on ennen kuntalain 2015 voimaan tuloa annetusta lainasta. Kunnanvaltuusto on 5.6.2023 päättänyt muuttaa lainaehdot siten, että pääomallina on koroton ja eräpäivätön.

Kunta on antanut pääomallina 160.000 euroa Kivitippu Spa Oy:lle. Yhtiö hakeutui velkasaneeraukseen vuonna 2023 ja vuonna 2024 se asetettiin konkurssiin. Vuonna 2023 tilinpäätöksessä tehtiin varaus 160.000 euroa, joka purettiin vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Koska yrityksistä huolimatta yhtiölle ei löytynyt ostajaa, kunnanvaltuusto päätti ostaa kiinteistön. Paikalliset yrittäjät ovat vuokranneet toimitiloja ja aloittavat toiminnan kevään 2025 aikana. Kunta on palkannut projektipäällikön, jonka tehtävänä on etsiä sekä sijoittajia että operaattoreita.

Lappajärven kunta on antanut omavelkaisen takauksen Avain Palvelukodit Oy:lle Joelinkodin ja Lintukodin kauppojen yhteydessä Avain Palvelukodit Oy:lle siirtyneiden lainojen vakuudeksi. Lainojen vastuu 31.12.2024 on 4.314.455 euroa.

Järviseudun Sähkövoima kuntayhtymä purettiin ja perustettiin jäsenkuntien (Alajärven kaupunki, Vimpelin ja Lappajärven kunnat) omistama osakeyhtiö JärviS-Energia Oy. Kuntayhtymän velat ja varat siirrettiin perustetulle osakeyhtiölle. Kunnat takaavat siirtyviä lainoja, joista Lappajärven kunnan osuus on 500.000 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on tehty kunnanjohtajasopimus, jossa erokorvaukseksi on sovittu kuuden kuukauden kokonaisansiota vastaava korvaus.

6 Vesihuoltolaitos

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vesihuollon tehtävänä on talousveden laatuvaatimukset ja –tavoitteet täyttävän veden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden viemäriverkostoon toimittamien jätevesien pois johtaminen ja puhdistaminen ympäristöviranomaisen edellyttämällä tavalla. Laitos huolehtii myös alueellaan olevan hulevesiverkoston kautta vastaanotettujen sade- ja hulevesien johtamisesta vesistöön.

Vesihuoltolaitoksella on kaksi vedenottamoa ja alavesisäiliöitä sekä paineenkorotusasemia. Länsirannalle ostetaan vettä Kauhavan Vedeltä. Vesiverkoston pituus on n. 80 km ja liittyjiä n. 800. Jäteverkoston pituus on n. 90 km ja pumppaamoita n. 60 kpl, liittyjiä on n. 775. Jätevedet käsitellään jätevedenpuhdistamolla. Viemäriverkostossa on kaksi jätevesisäiliötä, joiden avulla pystytään säätämään jäteveden syöttöä puhdistamolle tasaisesti ympäri vuorokauden. Putkitettua hulevesiverkostoa on n. 2,5 km. Vesilaitoksella on käytössä valvontaan automaatio-ohjelma.

Puhdistamolietettä toimitettiin Pohjanmaan Biokaasulaitokselle 270 tn.

Puhdasta vettä myytiin lähes 80000 m³ ja jätevettä puhdistettiin noin 105000 m³.

Sakokaivolietettä käsiteltiin arviolta 720 m³ ja umpisäiliöjätevettä noin 440 m³.

Tavoitteena on toimintavarma verkosto. Tavoitteena on parantaa liittymisastetta rakennettuihin jätevesiverkostoihin. Vain Söyringin alueella lähes kaikki kiinteistöt on liitetty viemäriin.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vesihuoltolaitoksen laadulliset tavoitteet ovat saavutettu.

Jätevesilaitoksen liittymisaste on jäänyt tavoitellusta. Tavoite ei ole toteutunut.

Jäte- ja puhdasvesi hintoja on korotettu vuonna 2023, jolla tavoitellaan laitoksen talouden tasapainoa.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Talousvesi täyttää asetetut laatu- ja määrävaatimukset	Laboratoriotulokset Kuluttajien antaman palautteen määrä Häiriöiden määrä	Ei poikkeamia veden laadussa. Veden toimitus on ollut keskeytyksettä. <5 kpl/vuosi	Toteutunut Toteutunut
Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti. Laitoksen toimintavarmuus Liittymisaste	Laboratoriotulokset Toimintahäiriöitä <10 kpl/vuosi Toiminta-alueella 100 %	Lupaehtot täyttävät puhdistustulokset. Häiriöiden määrä	Toteutunut Toteutunut Ei toteutunut
Käytön taloudellisuus	Talouden toteutuma	Laitoksen tulot kattavat menot	Osittain toteutunut

Vesihuolto	TP 2023	Budjetti 2024	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	361.966,61	578.900,00		578.900,00	426.169,96	152.730,04
Toimintamenot	-452.810,00	-402.300,00		-402.300,00	-435.769,46	33.469,46
Toimintakate	-90.844,29	176.600,00		176.600,00	-9.599,50	186.199,50

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ				
TULOSLASKELMA	2024		2023	
Liikevaihto		426 169,96		361 966,61
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden				
varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-140 377,75		-180 456,80	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-257 302,07	-397 679,82	-240 838,47	-421 295,27
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-27 060,25		-24 093,62	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 045,91		-6 741,69	
Muut henkilösivukulut	-749,65	-35 855,81	-702,75	-31 538,06
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-185 455,50		-199 036,48	
Arvonalentumiset		-185 455,50		-199 036,48
Liiketoiminnan muut kulut	-2 233,83		22,43	
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-195 055,00		-289 880,77
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-22 042,89		-22 042,89	
Muut rahoituskulut		-22 042,89		-22 042,89

Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-217 097,89		-311 923,66
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-217 097,89		-311 923,66
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-217 097,89		-311 923,66
	2024		2023	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto%	-9,85%		-14,17%	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%	-9,85%		-14,17%	
Voitto%	-45,77%		-80,08%	

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ				
RAHOITUSLASKELMA	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-195055		-289880,77	
Poistot ja arvonalentumiset	185455,5		199036,48	
Rahoitustuotot ja -kulut	-22042,89		-22042,89	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauserät		-31642,39		-112887,18
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-16453,33		0	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		0		0
Toiminnan ja investointien rahavirta		-48095,72		-112887,18
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				

Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos kunnalta				
Saamisten muutos muilta	-56733,86		64563,72	
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	111227,91		14155,48	
Korottomien velkojen muutos muilta	-6398,33		34167,98	
Rahoituksen rahavirta		48095,72		112887,18
Rahavarojen muutos				
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12				
Rahavarat 1.1				
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2024		2022	
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5v	26 536,22€		69 198,54€	
Investointien tulorahoitus %	-58,34%		0,00%	
Pääomamenojen tulorahoitus%	-58,34%		0,00%	

Lappajärven kunta, TASEYKSIKKÖ, VESIHUOLTOLAITOS TASE

	1.1.2024	31.12.2024	Muutos
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 874 887,01	2 705 884,84	-169 002,17
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	2 874 887,01	2 705 884,84	-169 002,17
Maa- ja vesialueet	38 621,87	38 621,87	0,00
Rakennukset	192 984,47	173 585,99	-19 398,48
Kiinteä laitteet ja rakenteet	2 640 016,00	2 492 069,81	-147 946,19
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	3 264,67	0,00	-3 264,67
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	1 607,17	1 607,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT	112 892,25	169 626,11	56 733,86
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Saamiset	112 892,25	169 626,11	56 733,86
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	112 892,25	169 626,11	56 733,86
Myyntisaamiset	112 892,25	169 626,11	56 733,86
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 987 779,26	2 875 510,95	-112 268,31

	1.1.2025	31.12.2024	Muutos
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	959 037,16	741 939,27	-217 097,89
Peruspääoma	2 204 288,85	2 204 288,85	0,00
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 245 251,69	-1 245 251,69	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-217 097,89	-217 097,89
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			
VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	2 028 742,10	2 133 571,68	104 829,58
Pitkäaikainen	0,00	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikainen	2 028 742,10	2 133 571,68	104 829,58
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	69 527,97	63 129,64	-6 398,33
Muut velat	333 363,20	333 363,20	0,00
Siirtovelat	1 625 850,93	1 737 078,84	111 227,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 987 779,26	2 875 510,95	-112 268,31
	2024		2023
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste%	76,66 %		73,78 %
Suhteellinen velkantuneisuus%	427,45 %		560,48 %
Kertynyt alijäämä	-1462349,58 €		-1245251,69 €
Korvaus peruspääomasta 1%			

6.1 Liiketoiminnan tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2024	2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot		
Liiketoiminnan myyntituotot	6 790,94 €	7 717,56 €
Muut toimintatuotot		
Vuokratuotot	218 806,44 €	211 285,77 €
Muut toimintatuotot	2 450,17 €	1 776,74 €
Toimintatuotot	228 047,55 €	220 780,07 €
Toimintakulut		
Palkat ja palkkiot	-16 884,41 €	-29 358,66 €
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-6 883,33 €	-8 484,78 €
Muut henkilösivukulut	-459,82 €	-849,44 €
Henkilöstökorvaukset	106,43 €	463,54 €
Henkilösivukulut		
Henkilöstökulut	-24 121,13 €	-38 229,34 €
Palvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	-23 136,63 €	-31 177,69 €
Ostot tilikauden aikana	-32 305,88 €	-54 248,98 €
Muut toimintakulut		
Vuokrat	-118 763,73 €	-114 078,22 €
Muut toimintakulut		-129 638,25 €
TOIMINTAKULUT	-198 327,37 €	-367 372,48 €
TOIMINTAKATE	29 720,18 €	-146 592,41 €
VUOSIKATE	29 720,18 €	-146 592,41 €
Suunnitelman mukaiset poistot	-81 152,36 €	-100 386,03 €
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-51 432,18 €	-246 978,44 €

Liiketoiminnan tuloslaskelma sisältää liiketoiminnan kiinteistöt

7 Henkilöstökertomus

7.1 Yleistä

Henkilöstökertomus on laadittu soveltaen Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n suositusta henkilöstökertomuksen laadinnasta. Henkilöstökertomuksen tarkoituksena on antaa kokonaiskuva Lappajärven kunnan henkilöstötilanteesta vuona 2024. Tiedot ilmoitetaan 31.12.2024 tilanteen mukaan. Kertomus sisältää tietoa henkilöstön määrästä, rakenteesta, tapahtuneista muutoksista, henkilöstökustannuksista, sairauspoissaoloista ja eläke-ennusteen. Kertomus on tarkoitettu työyhteisön, johdon ja luottamushenkilöiden käyttöön, ja se antaa kokonaiskuvan henkilöstövoimavarojen nykytilanteesta ja kehityssuunnasta. Sen kautta voidaan myös esitellä kuntaa mahdollisena työpaikkana potentiaalisille tuleville työntekijöille.

Henkilöstövoimavarojen arviointi edistää henkilöstöjohtamisen tuloksellisuutta ja tukee myös päätöksentekijöitä resurssien suuntaamisessa. Henkilöstöraporttia voidaan käyttää henkilöstöresurssien seurantaan ja vaikuttavuuden arviointiin sekä mahdollisten muutostarpeiden tueksi. Työterveyshuolto tarvitsee tietoa henkilöstön tilan (terveys, hyvinvointi, motivointi) ennakkointiin ja esimerkiksi työsuojelutietoa tapaturmista ja sairauspoissaolojen kehityksestä.

Lappajärven kunnan tavoitteena on tarjota henkilöstölle terveellinen ja turvallinen työympäristö, monipuolisia tehtäviä kilpailukykyisellä palkalla, huolehtia henkilökunnan työhyvinvoinnista sekä tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta. Tavoitteena on työssään viihtyvä ja sitoutunut henkilöstö. TT Botnia Oy teki syksyllä 2024 työyhteisökyselyn, joka oli suunnattu kaikille kunnan palveluksessa olleille. Vastauksia saatiin 29, mikä on melko vähän. Vastausten perusteella voitiin kuitenkin tehdä johtopäätöksiä henkilöstön työhyvinvoinnista. Henkilöstö koki, että työyhteisössä on hyvä työilmapiiri ja ihmisten välinen yhteistyö toimii hyvin. Henkilöstö oli tyytyväinen työhönsä ja tietävät, mitä heiltä odotetaan työssään. Suurin osa oli hyvin tyytyväisiä omaan työhönsä ja siihen, miten voivat vaikuttaa työnsä kannalta tärkeisiin päätöksiin. Henkilöstö toivoi enemmän informaatiota henkilöstön ja johdon välille sekä yhteisiä palaveriteita. Yleisesti ottaen henkilöstö oli hyvin tyytyväinen omaan työpaikkaansa (täysin samaa mieltä 9 henkilöä ja samaa mieltä 16 henkilöä).

Lappajärven kunnan palveluksessa oli 92 henkilöä 31.12.2024. Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa (ns. vakituiset) oli 75 henkilöä. Määräaikaisia ja sijaisia oli yhteensä 17. Kunnanhallitus on hyväksynyt koulutussuunnitelman vuodelle 2024 sekä sopimuksen työterveyshuollosta TT Botnia Oy:n kanssa.

7.2 Henkilöstövoimavarat

7.2.1 Koko henkilöstön määrä vuosina 2022–2024

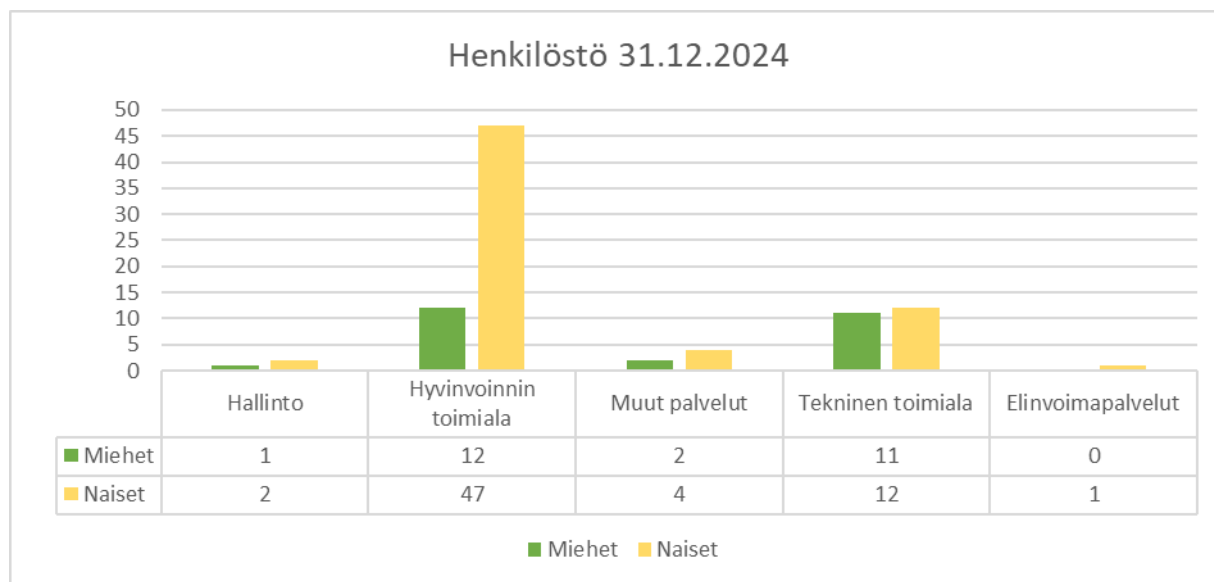
	2022	2023	2024
Hallinto	4	3	3
Hyvinvoinnin toimiala	56	57	59
Muut palvelut	3	3	6
Tekninen toimiala	29	25	23
Elinvoimapaalvelut	1	2	1
Yhteensä	93	90	92

Henkilöstön määrä on pysynyt suhteellisen vakiona viime vuosina. Poislähteneiden tilalle on saatu palkattua uutta henkilöstöä.

Koko henkilöstön määrään sisältyvät kunnan palveluksessa olleet koko- ja osa-aikaiset henkilöt 31.12.2024. Osa-aikaisia ei ole laskennallisesti muutettu kokoaikaisiksi. Lukuun sisältyvät vakituisten lisäksi määräaikaiset,

sijaiset ja työllistetyt. Luvuissa näkyvät myös ne henkilöt, jotka ovat palkattomalla virka-/työvapaalla eli joissakin viroissa tai työsuhteissa on päällekkäisiä palvelussuhteita. Määräaikaiset henkilöt ovat lähinnä sijaisia. Yleishallinnon henkilöstön palkasta kirjataan osa elinvoimapalveluihin ja muiden palveluiden toimialalla oleva henkilö on osittain teknisellä toimialalla.

Henkilöstöstä oli yleishallinnossa 4,0 %, hyvinvoinnin toimialalla 65,0 %, muissa palveluissa 4,0 %, teknisessä toimessa 25,0 % ja elinvoimapalveluissa 1,0 %.

Toimialat on jaettu seuraavasti:

Hallinto: hallintopalvelut, toimistopalvelut

Hyvinvoinnin toimiala: opettajat ja muu koulun henkilökunta, kirjasto, vapaa-aikatoimi

Muut palvelut: edunvalvonta, hankkeet

Tekninen toimiala: tekninen toimisto, ympäristönsuojelu, rakennustarkastus, kirvesmiehet, kiinteistöhoitajat, siivoojat, alueiden hoitajat.

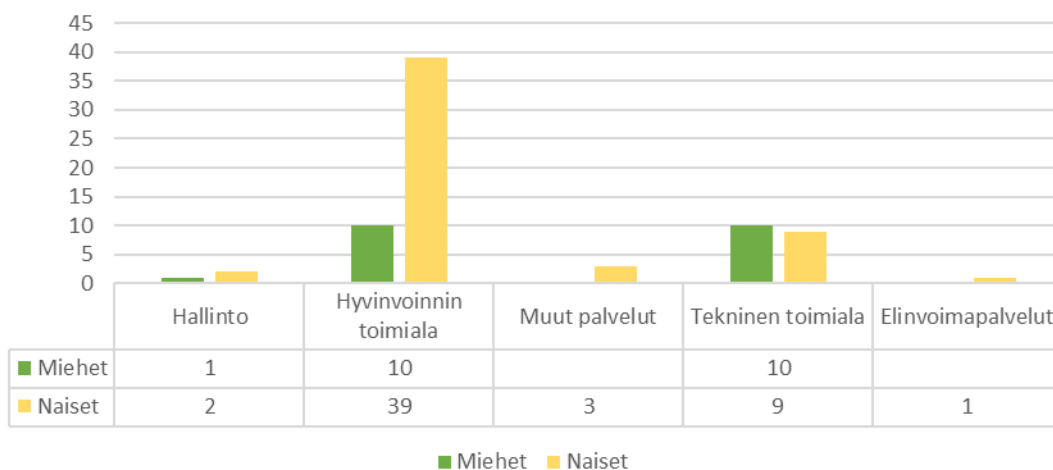
Elinvoimapalvelut: viestintä- ja hankekoordinointi

7.2.2 Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa oleva henkilöstö toimialueittain

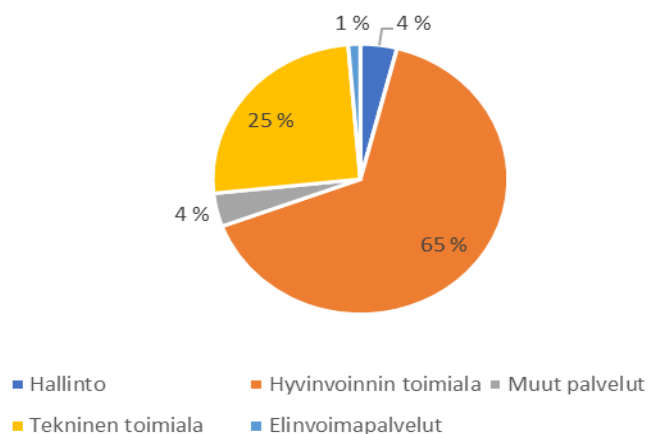
	2022 miehet	2022 naiset	2022 yht.	2023 miehet	2023 naiset	2023 yht.	2024 miehet	2024 naiset	2024 yht.
Hallinto	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Hyvinvoinnin ta	7	39	46	7	38	45	10	39	49
Muut palvelut		2	2		2	2		3	3
Tekninen ta	12	10	22	11	10	21	10	9	19
Elinvoimapalv.		1	1		1	1	0	1	1
Yhteensä	20	54	74	19	53	72	21	54	75

Miehiä oli yhteensä 21 (28,0 %) ja naisia 54 (72,0 %). Vakituisen henkilökunnan määrä on pysynyt lähes samana kuin vuonna 2023. Lappajärven kunnassa aloitti kahdeksan vakituksessa palvelussuhteessa vuonna 2024.

Vakituinen henkilöstö 31.12.2024

Henkilöstö toimialoittain

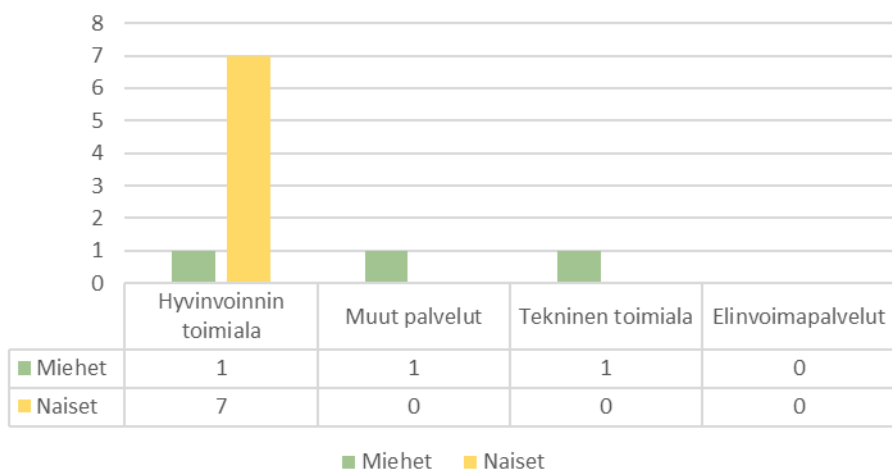

7.2.3 Määräaikainen henkilöstö

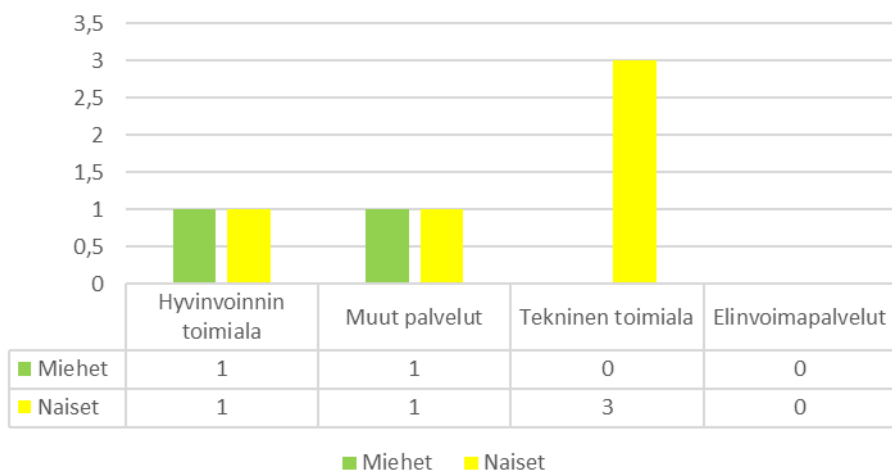
	2022 miehet	2022 naiset	2022 yht.	2023 miehet	2023 naiset	2023 yht.	2024 miehet	2024 naiset	2024 yht.
Yleishallinto	1		1						
Hyvinvoinnin ta	4	6	10	4	8	12	1	7	8
Muut palvelut	1		1	1		1	1	0	1
Tekninen toimi	2	5	7	1	3	4	1	0	1
Elinvoimapalvelut				1		1			
Yhteensä	8	11	19	7	11	18	3	7	10

Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään sijaisuuksissa ja projektiluonteisissa tehtävissä.

Määräaikaiset 31.12.2024

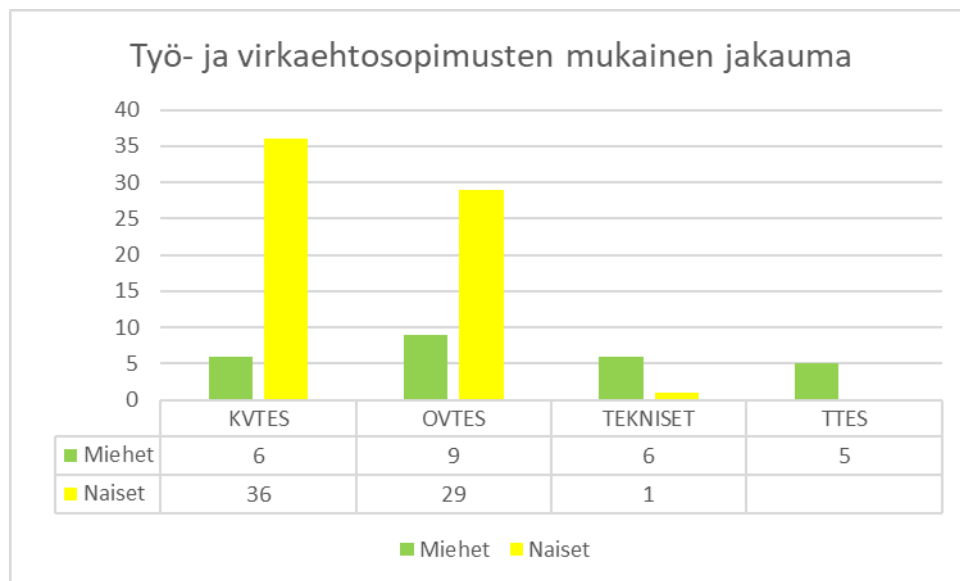
Sijaiset 31.12.2024

Yhteenveto

	Miehet			Naiset			Yhteensä
	vak	sij	ma	vak	sij	ma	
Yleishallinto	1	0	0	2	0	0	3
Sivistystoimi	10	1	1	39	1	7	59
Muut palvelut	0	1	1	3	1	0	6
Tekninen toimi	10	0	1	9	3	0	23
Elinvoimapalvelut	0	0	0	1	0	0	1
Yhteensä	21	2	3	54	5	7	92

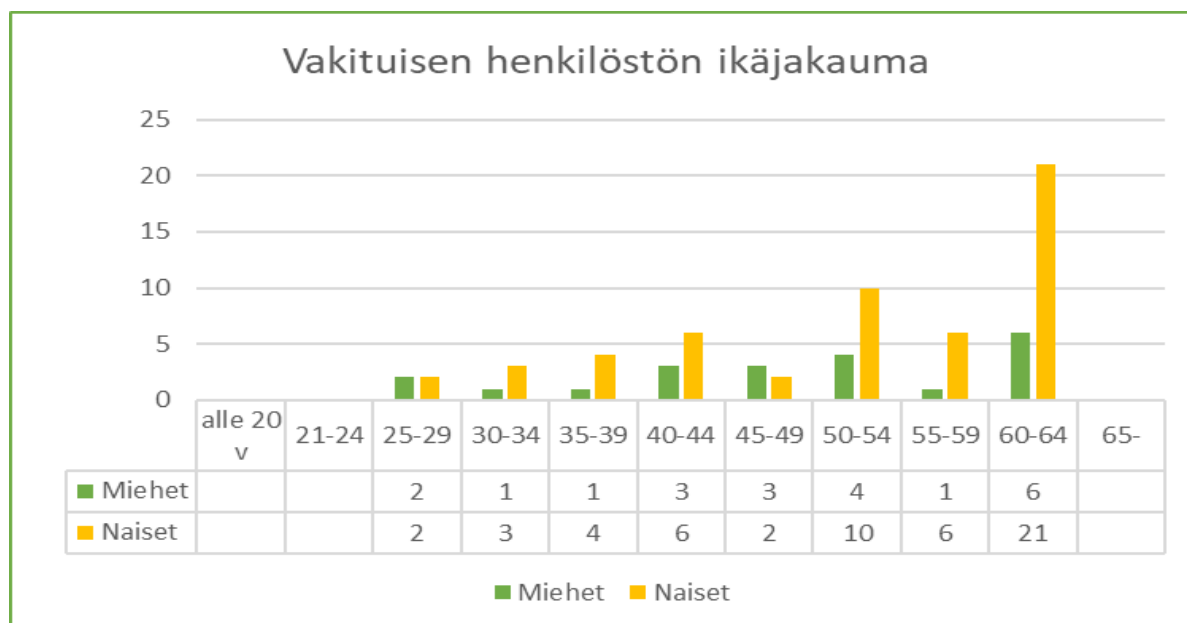
7.2.4 Henkilöstön määrä työehtosopimuksittain

TTES:n ja TS:n työehtosopimusten piirissä on yksi nainen ja 11 miestä. KVTES:n ja OVTES:n piirissä on sekä miehiä että naisia. Taulukossa on sekä vakituiset että määräaikaiset palkansaajat.

7.3 Henkilöstön ikärakenne ja sitoutuminen

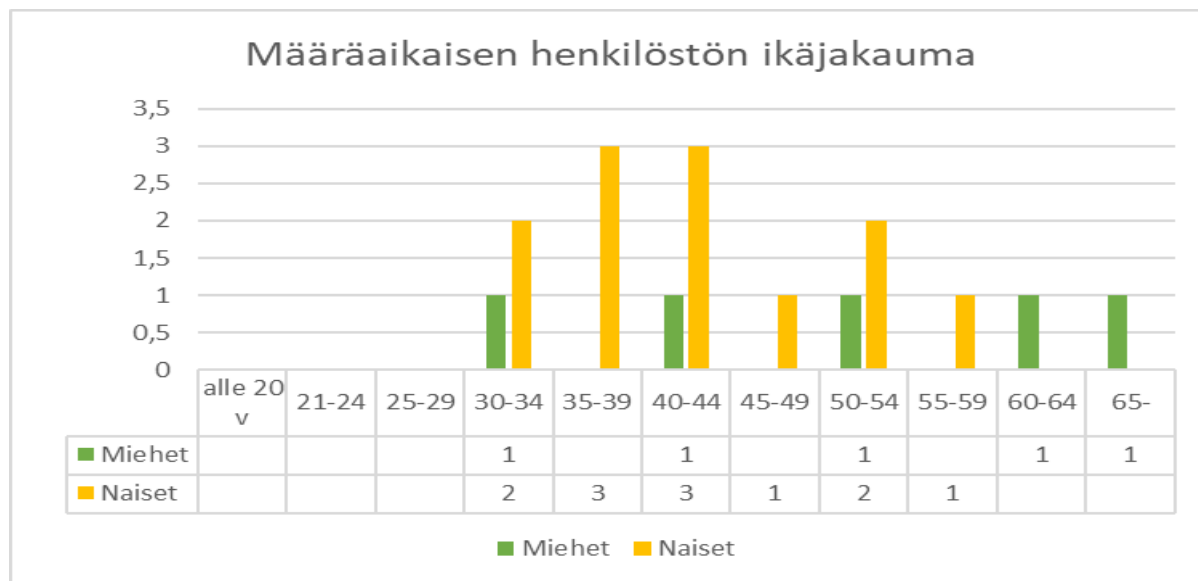
7.3.1 Vakituisten henkilöstön ikärakenne

Taulukosta voidaan todeta, että sekä naisia että miehiä oli eniten ikäryhmässä 60-64 vuotta. 60-vuotta täyttäneitä oli yhteensä 27. Alle 40-vuotiaita oli 13 henkilöä ja alle 25-vuotiaita ei ole ollenkaan.

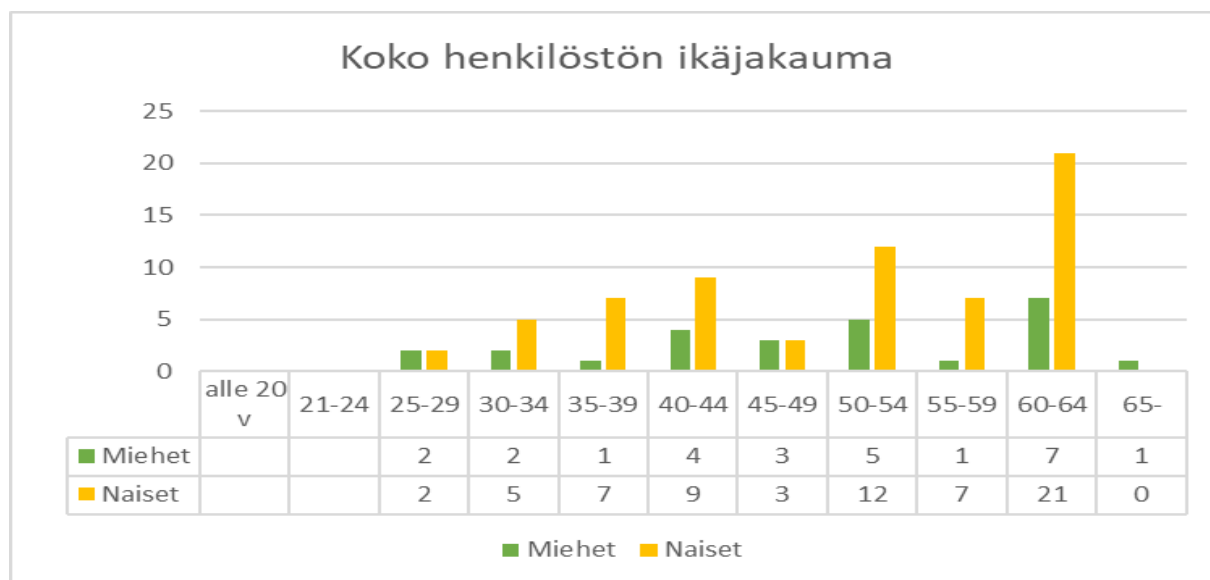
Vakituisen henkilöstön naisten keski-ikä oli 48,4 vuotta ja miesten keski-ikä 43,3 vuotta.

7.3.2 Määräaikaisten ikärakenne

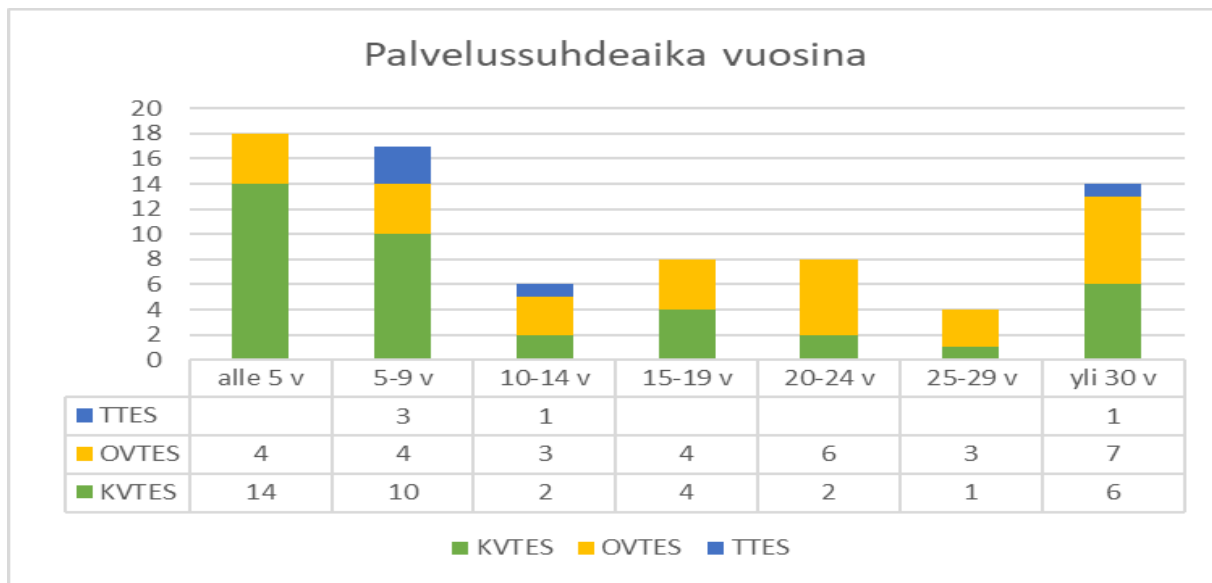
Taulukko sisältää määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt. Miesten keski-ikä oli 52,4vuotta ja naisten keski-ikä 42,6 vuotta.

Koko henkilöstön ikärakenne:

7.3.3 Henkilöstön sitoutuminen työyhteisöön

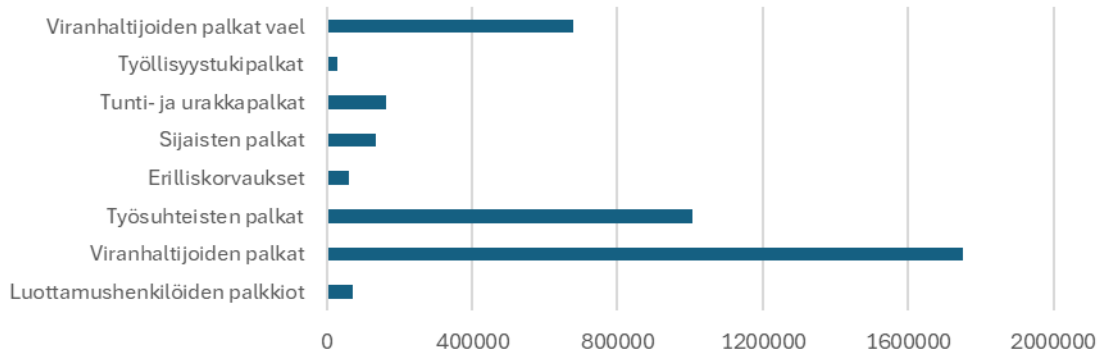
Lappajärven kunnan henkilöstö on hyvin sitoutunutta työhönsä, sillä yli 30 vuotta kunnan palveluksessa olleita on 14 henkilöä. Eniten on alle 5-vuotta palveluksessa olleita (28), mikä selittyy sillä, että viiden edellisen vuoden aikana eläkkeelle on siirtynyt yhteensä 18 henkilöä, joiden tilalle on palkattu uusia henkilöitä. Kertomusvuonna kunnan palvelukseen on tullut kahdeksan henkilöä vakituiseen palvelussuhteeseen. Vakituudesta palvelussuhteesta on jäänyt pois yhteensä 6 henkilöä, joista neljä eläkkeelle. Vähäinen vaihtuvuus voidaan tulkita siten, että henkilöstöllä on työssään kokonaisuutena positiivinen kokemus, mikä koostuu monista eri osa-alueista.

Maksettu palkka eriteltynä toimialoittain

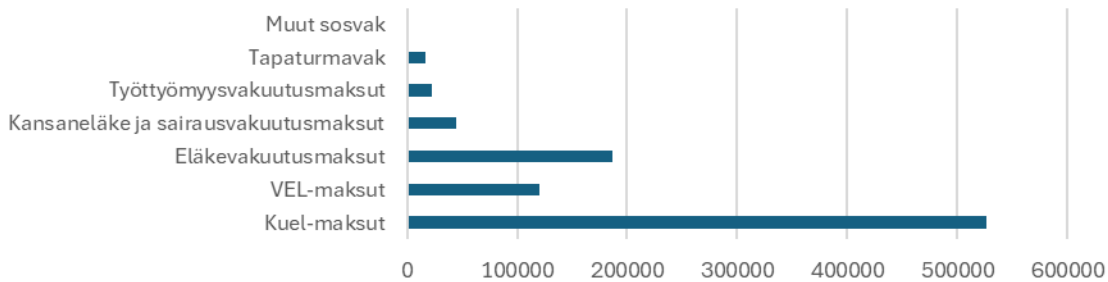
	Palkat	Erilliskorvaukset	Sijaisten palkat	Työll.palkat	Aktivoidut p	Jaksotetut p	Yht
Yleishallinto	204605,30	506,26				2263,67	207375,23
Hyvinvoinnin ta	2478825,00	921,35	63482,56	10703,77		-27459,92	2526472,76
Muut palvelut	130261,60		37187,26			-14021,30	153427,56
Tekninen toimi	715155,90	60415,84	34408,62		30210,19	931,99	841122,54
Elinvoimapalvelut	72420,77			18891,61		721,84	92034,22
Yhteensä	3601268,57	61843,45	135078,44	29595,38	30210,19	-37563,72	3820432,31

Maksetut palkat ja palkkiot

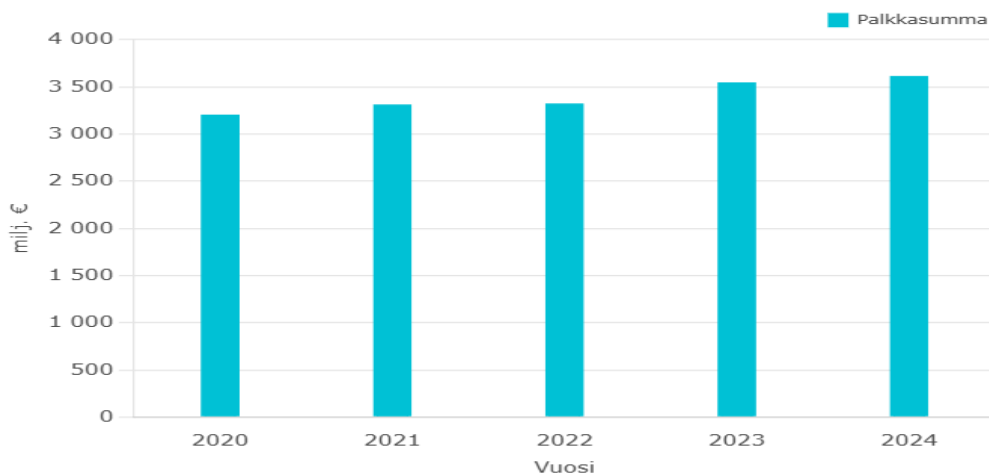
	Luottamushenkilöiden palkkiot	Viranhaltijoiden palkat	Työsuhteisten palkat	Erilliskorvaukset	Sijaisten palkat	Tunti- ja urakkapalkat	Työllisyystukipalkat	Viranhaltijoiden palkat vael
Sarja1	69837,57	1752582,24	1006298,73	61843,45	135078,44	165023,5	29595,38	677364,14

Eläkekulut ja muut sos.vakuutusmaksut

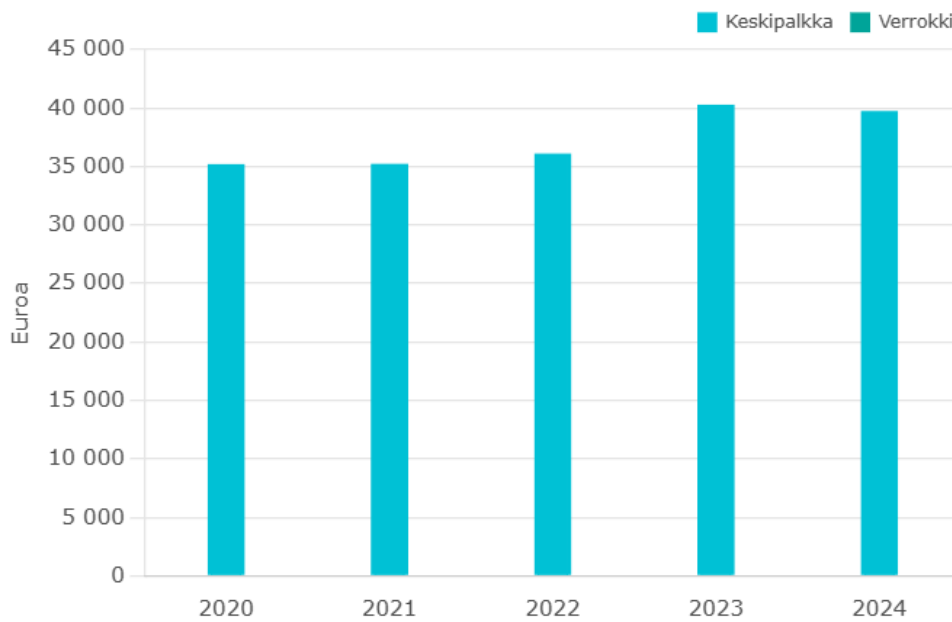

	Kuel-maksut	VEL-maksut	Eläkevakuutusmaksut	Kansaneläke ja sairausvakuutusmaksut	Työttömyysvakuutusmaksut	Tapaturmavak	Muut sosvak
Sarja1	526489,79	119929,95	186851,01	45025,43	22541,99	16200,18	1551,54

Palkat

Palkat

Lähde: Keva 2.3.2025

7.3.4 Eläköityminen

Eläkeuudistus 2017

Vuoden 2017 eläkeuudistuksessa eläkeikä nousi, eläkkeen karttumiseen tehtiin muutoksia ja otettiin käyttöön kaksi uutta eläkelajia, osittainen vanhuuseläke ja työuraeläke.

Uudistuksen tavoitteena oli kannustaa pidempään työuriin, varmistaa eläkkeiden rahoituksen kestävyys sekä huomioida julkisen talouden kestävyysvaje. Uudistuksen jälkeen 63-vuotiaiden työllisyys on kasvanut ja eläkkeelle siirrytään aiempaa vanhempana. Osittaisesta vanhuuseläkkeestä on tullut suosittu.

Vuoden 2017 eläkeuudistuksen olennaisimmat muutokset

Eläkeiän nousu

Alin vanhuuseläkeikä nousee ikäluokittain kolme kuukautta vuonna 1955 syntyneistä alkaen. Vuosina 1962–1964 syntyneillä eläkeikä on 65 vuotta. Vuodesta 2030 vanhuuseläkkeen alaikäraja sidotaan elinajan-odotteeseen.

Uudistuksessa otettiin käyttöön tavoite-eläkeikä, joka on alinta vanhuuseläkeikää korkeampi. Se on ikä, jolloin eläkkeeseen saatava lykkäyskorotus on korvannut elinaikakertoimen eläkettä leikkaavan vaikutuksen.

Eläkkeen karttuminen ja lykkäyskorotus

Eläkettä karttuu 1,5 prosenttia vuosiansioista 17 vuoden iästä alkaen vakuuttamisvelvollisuuden ylärajaan asti.

Vuoden 2025 loppuun saakka voimassa olevan siirtymäkauden ajan 53–62-vuotiaille kertyy eläkettä 1,7 prosenttia.

Eläkkeelle siirtymisen myöhentämisestä saa lykkäyskorotuksen, joka korottaa kertynyttä eläkettä 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeelle jäämistä siirretään yli alimman eläkeiän.

Uudet eläkelajit

Osittainen vanhuuseläke: Vanhuuseläkkeestä voi ottaa 25 tai 50 prosenttia aikaisintaan 61-vuotiaana.

Vuonna 1964 syntyneillä alikäraja nousee 62 vuoteen. Maksuun otettua eläkkeen osaa pienennetään pysyvästi 0,4 prosenttia jokaista kuukautta kohti ennen alinta vanhuuseläkeikää.

Työuraeläke: Eläke voidaan myöntää 63 vuotta täyttäneelle henkilölle, joka on tehnyt pitkän työuran rasittuneisuutta ja kuluneisuutta aiheuttavassa työssä ja jonka työkyky on heikentynyt.

Yleinen eläkeikä

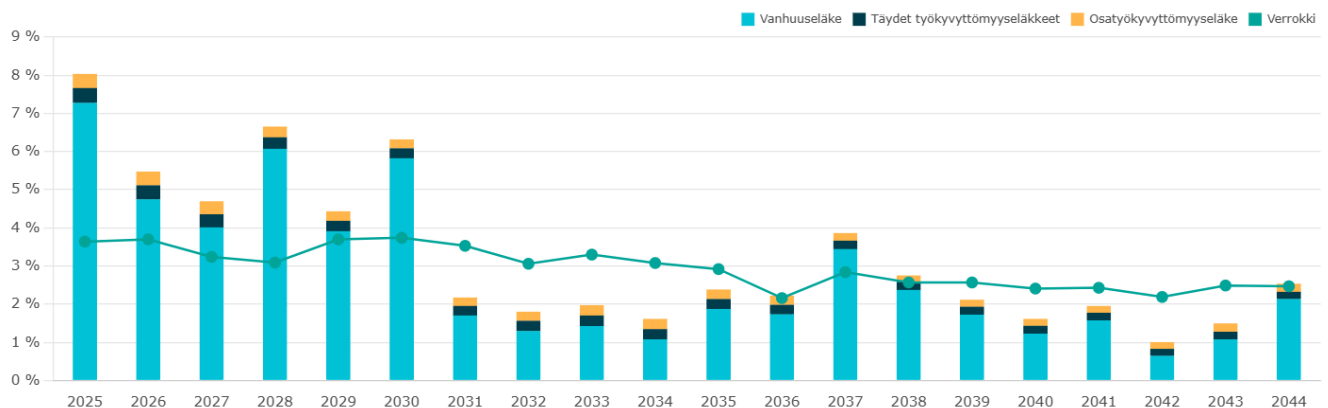
Vanhuuseläkkeelle voi jäädä, kun on saavuttanut alimman vanhuuseläkeiän. Jokaisella ikäluokalla on oma alin vanhuuseläkeikä.

Vaikka olisi saavuttanut alimman vanhuuseläkeiän, ei ole pakko hakea vielä eläkettä. Työssä voi jatkaa ja keräyttää lisää eläkettä.

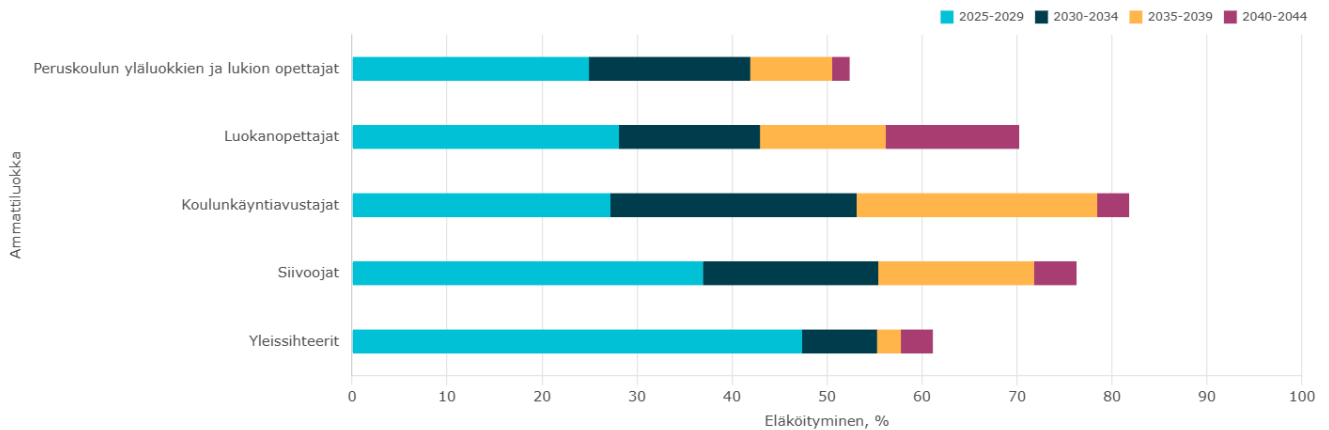
Syntymävuosi	Alin vanhuuseläkeikä	Eläkkeen kertymisen yläikäraja
1956	63 v 6 kk	68 v
1957	63 v 9 kk	68 v
1958	64 v	69 v
1959	64 v 3 kk	69 v
1960	64 v 6 kk	69 v
1961	64 v 9 kk	69 v
1962–1964	65 v	70 v
1965–	vahvistetaan myöhemmin	vahvistetaan myöhemmin

Eläke-ennuste:

Eläköitymisennuste eläkelajeittain

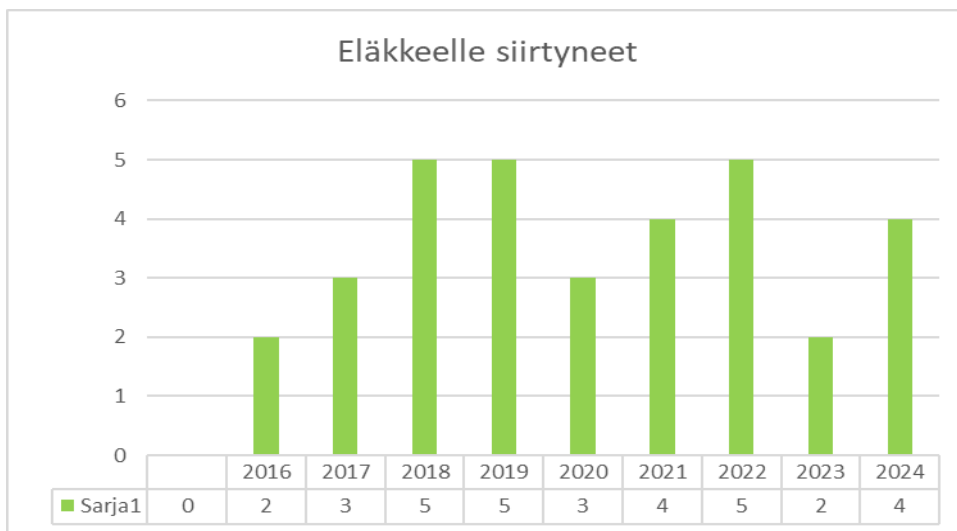

Eläköitymisennuste ammattiryhmittäin

Eläke-ennusteen mukaan kunnan vakituisesta henkilöstöstä on eläköitymässä lähivuosina 29 henkilöä eli 38,7 %. Eläkkeelle on poistumassa henkilöstöä tasaisesti kaikista työntekijäryhmistä. Työnantajan tulee huolehtia hyvästä työnantajaimagosta ja työsuhte-eduista jatkossakin, jotta eläköityvien tilalle saadaan palkattua osaavaa henkilöstöä. Toistaiseksi kunta on onnistunut palkkaamaan ammattitaitoista henkilöstöä ja avoimna olleisiin tehtäviin on ollut päteviä hakijoita.

Kunnan palveluksesta siirtyi neljä henkilöä eläkkeelle vuonna 2024 ja vakituisen palvelussuhteeseen tuli kahdeksan henkilöä. Osa näistä oli työskennellyt määräaikaissa työsuhteessa. Työkyvyttömyyseläkkeelle ei ole jäänyt kukaan.

7.3.5 Poissaolot vuonna 2024

	Työpäivät		Työpäivät
		Sairauspoissaolot:	
Talkoovapaa	27	Sairausloma lääk/tervh.todistus	376
Tilapäinen hoitovapaa	34	Sairausloma esimiehen luvalla	93
Lomautus	158	Sairausloma 2/3-osapalkalla	73
Työtapaturma	74	Työtapaturmat	74
Koulutus	29	Yhteensä	616

Sairauspoissaolot	Yleishallinto	Hyvinvointipalvelut	Muut palvelut	Tekninen toimi	Elinvoimapalvelut	Yhteensä
Kalenteripäivät	8	369		355	5	737
Työpäivät	6	270		262	4	542

Sairauspoissaolot, ei tapaturmat	Kalenteripäivät
1-7 pv	324
8-30 pv	183
yli 30 pv	230

Vakituisessa henkilöstössä oli 29 (38,7 %), joilla ei vuoden aikana ollut yhtään sairauspoissaoloa.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Yleishallinto	6	4,1	3,7	1	1	1,3	2,0
Sivistystoimi	23,1	16,7	8,2	15,6	25,4	12,5	7,5
Muut palvelut					8,6	0,3	0
Tekninen toimi	5,2	4,0	10,5	16,2	6,7	13,5	18,7
Elinvoimapalv.						6,5	5

Sairauspoissaolot keskimäärin/henkilö

Vuoden 2020 sairauspoissaolot on laskettu koko henkilöstöstä vuoden aikana eli mukana ovat myös tilapäiset työntekijät. Keskimäärin sairauspoissaolot ovat olleet 8,3 pv/henkilö. Vuonna 2021 otettiin käyttöön uusi Populus-ohjelma, joten raportit ovat nyt hieman erilaisia. Sairauspoissaoloissa on vain 31.12.2021 hetkellä oleva henkilöstö.

Vuonna 2022 sairauspoissaoloissa on koko henkilöstö. Keskimäärin sairauspoissaoloja on ollut 14,7 kalenteripäivää/henkilö.

Vuonna 2024 laskennassa on käytetty vain vakituksessa palvelussuhteessa olevia henkilöitä ja heidän sairauspoissaolojaan. Henkilöstö 31.12.2024. Keskimäärin poissaolot olivat 9,8 pv/henkilö, kun vuonna 2023 poissaolot olivat keskimäärin 11,6 pv/hlö.

Sairauspoissaolotilastossa näkyvät herkästi erilaiset muutokset, koska henkilöstön määrä on aika pieni. Jos vuodessa on muutama pitkä sairauspoissaolo, heijastuu se tilastoon merkittävästi.

Työtapaturmia aiheutui yhteensä 74 poissaolotyöpäivää. Läheltäpiti -ilmoituksia ei tullut. Myöskään uhka- ja väkivaltatilanneilmoituksia ei ollut.

Kevan tietojen mukaan kunta-alan henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät vuonna 2022 keskimäärin kahdella päivällä edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaoloja kertyi yhä useammalle työntekijälle kuntien kaikilla ammattialoilla ja ikäryhmissä.

Poissaolopäiviä sairauden vuoksi oli vuonna 2022 keskimäärin 16,5, kun vuonna 2021 päiviä kertyi 14,7. Sairauspoissaolot myös pitkittyivät. Pidempiä, 8–29 päivän poissaolokertymiä oli vuonna 2022 jo reilu kolmannes (34 %), kun edeltävinä vuosina 2019–2021 niitä oli neljännes (24 %) kaikista sairauspoissaoloista.

Myös yli 30 päivän poissaolokertymät lisääntyivät hieman ja ovat nyt noin 14 % kaikista sairauspoissaoloista.

7.4 Henkilöstön osaaminen, kehittäminen ja koulutus

Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin että tulokselliseen toimintaan. Osaamisen suunnitelmalliseen kehittämiseen kuuluvat osaamisen ylläpito, osaamisen siirtäminen ja uuden osaamisen hankkiminen. Osaamisen kehittämiseen sisältyvät täydennys-, uudelleen- ja jatkokoulutus sekä erilaiset työssä oppimisen ja osaamisen kehittämisen tavat.

Laki koulutuksen korvaamisesta tuli voimaan 1.1.2014 ja työnantajalla on oikeus koulutuskorvaukseen sellaisesta koulutuksesta, joka perustuu suunnitelmaan. Kunnanhallitus hyväksyi Lappajärven kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuosille 2023 - 2024. Kunnat voivat hakea koulutuskorvausta työttömyysvakuutusrahastolta. Koulutuskorvaus on 10 prosenttia koulutuskorvauksen perusteena käytettävästä palkkakustannuksesta. Koulutuskorvauksen perusteena käytettävä palkkakustannus lasketaan siten, että työntekijöiden keskimääräinen päiväpalkka kerrotaan koulutuskorvaukseen oikeuttavien koulutuspäivien määrällä.

Talousarvioon 2024 oli varattu määrärahaa koulutusmenoihin. Lisäksi kunnanhallitus on tehnyt päätöksen, jonka mukaan henkilökunnalle voidaan myöntää palkallista virkavapaata tai työlomaa enintään viisi päivää vuodessa itse maksettuihin, omaehtoiseen ammatilliseen koulutukseen.

Henkilökunta osallistuu ammattialansa koulutuksiin ja seminaareihin ylläpitääkseen osaamistaan ja kehittääkseen ammatitaitoaan tarpeen ja määrärahojen puitteissa. Koulutustarpeet ja -toiveet kartoitetaan kehityskeskusteluissa. Koulutuspäiviä oli 38 vuoden 2024 aikana, ja ne jakaantuivat kaikille toimialoille. Kaikki koulutuspäivät olivat palkallisia koulutuspäiviä. Opintovapaata ei käytetty lainkaan.

Sivistystoimissa kehityskeskustelut pidetään yleensä vuosittain – koulujen lukuvuosikierron mukaan kehityskeskustelut perusopetuksessa ja lukiossa eivät aina ajoitu samalle kalenterivuodelle. Henkilöstöä on koulutettu joko omana koulutuksena (mm. veso-koulutukset), saatujen hankkeiden koulutuksina tai henkilöstö on osallistunut ulkopuoliseen koulutukseen tarpeen mukaan. Myös muilla toimialoilla pyritään pitämään kehityskeskustelut vuosittain tai kahden vuoden välein.

Henkilöstöhallintojärjestelmään ei ole kaikkien henkilöiden osalta syötetty tutkintoastetta, joten järjestelmästä ei ole tulostettavissa luotettavaa henkilöstön koulutustasotietoa. Myös ohjelmassa on puutteita, koska siinä ei ole valittavissa oikeaa koodia tutkinnoille. Pääsääntöisesti henkilöstö on pätevää, lähinnä sijaisuuksiin tai määräaikaisiin tehtäviin on palkattu epäpätevää henkilöstöä.

Vapaista työpaikoista ja viroista ilmoitetaan Kuntarekryssä, kunnan koti- ja facebook-sivuilla sekä TE-toimiston sivuilla.

Vuoden 2024 aikana avoimena oli yhteensä 11 tehtävää, joista 4 oli vakituisia ja 7 määräaikaisia.

		Palvelussuhteen laji		Palvelussuhteen tyyppi		Rekrytoinnin julkaisu
Rekrytoinnit	Työpaikat	Työsuhde	Virkasuhde	Vakinainen	Määräaikainen	Julkinen rekrytointi
11	11	9	2	4	7	11
11	11	9	2	4	7	11

Vakituiset tehtävät jakautuivat 1 sivistystoimi, 1 tekninen toimi ja 2 yleishallintoon. Sivistystoimen tehtävään haki 1, teknisen toimen tehtävään 14 ja yleishallinnon kahteen tehtävään yhteensä 38.

7.5 Panostukset henkilöstöön

Työhyvinvointi

Talousarviossa oli 10.000 euron määräraha henkilökunnan tyky-toimintaan, joka on tarkoitettu henkilökunnan työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Tyky-toiminnasta pyydetään henkilökunnalta toiveita ja niiden mukaan pyritään järjestämään tyky-päivät. Osa henkilökunnasta oli teatterissa ja osa valitsi ruokailun tai ostokortin. Henkilökunta voi valita joko kuntosalikortin tai ePassin. Lisäksi henkilökunnalla on mahdollisuus käydä uudessa liikuntahallissa henkilökunnalle varatulla ajalla. Uusimpana tarjottiin mahdollisuutta lunastaa golf-peliosake, jota käytti kolme henkilöä. Polkupyöräetu oli uusi ja sitä käytti viisi henkilöä. Hyväksyttiin Hyvinvoinnin edistämisen vuosiraportti vuodelta 2023.

Henkilökunnalle tehtiin työyhteisökysely 2.9. -22.9.2024. Kyselyn toteutti TT Botnia Oy. Vastauksia saatiin 29 ja vastauksia saatiin joka toimialalta. Vastausprosentti jäi melko pieneksi, ja jatkossa pyritään saamaan vastausaktiivisuus paremmaksi. Kyselyn perusteella henkilökunta oli varsin tyytyväisiä omaan työhönsä. Sen sijaan viestintään ja informointiin toivottiin panostusta. Vastaukset käytiin läpi henkilöstön kanssa toimipaikoittain.

Yhteenveto

Työkyky- ja työhyvinvointikyselyt

Toimiva työyhteisö

Johtaminen	5	6	6	12
Oma työyhteisöni	2	15	12	
Häirintä työyhteisössäni	2	6	21	
Oma työni	1	3	25	
Motivaatio ja sitoutuminen	2	1	3	23
Omat työyhteisötaidot ja -valmiudet	1	3	25	

● = Hyvin alhainen tulos
● = Melko hyvä tulos

● = Selvästi alentunut tulos
● = Hyvä/erinomainen tulos

Kyselyn pohjalta laadittiin työyhteisön kehittämissuunnitelma sekä henkilöstöstrategia, jotka kunnanhallitus hyväksyi maaliskuussa 2025.

Alkuvuodesta 2024 kunnanviraston henkilökunnalle järjestettiin työyhteisöpäivä Kuortaneella. Johtoryhmälle järjestettiin työvalmennusta keväällä 2024.

Henkilökunnan työympäristö pyritään pitämään terveellisenä ja turvallisena. Kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä, johon kuuluu työsuojelun, työterveyshuollon ja kunkin toimialan edustajia. Sisäilmatyöryhmä kokoontuu tarvittaessa. Lisäksi kunnassa toimii yhteistoimintaelin ja henkilöstöjaosto.

Kiinteistöissä on tehty tarpeellisia korjauksia tai hankittu ilmanpuhdistimia, mikäli esim. sisäilma on koettu haastavaksi. Myös ergonomiaan on pyritty panostamaan hankkimalla toimialasta riippuen työntekoa helpottavia kalusteita, laitteita tms.

7.6 Työsuojelu

7.6.1 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoimikunnan toimikausi on neljä vuotta. Toimikausi alkoi 1.1.2022 ja päättyy 31.12.2025. Syksyllä 2021 pyydettiin ilmoittautumisia halukkuudesta asettua ehdolle työsuojelutehtäviin, mutta ilmoittautuneita ei tullut, joten aiemmin työsuojeluorganisaatioon kuuluvilta kysyttiin suostumusta jatkaa kaudella 1.1.2022 – 31.12.2025. Kaikki antoivat kirjallisen suostumuksen. Syksyllä 2025 tulee valita uudet työsuojeluorganisaation henkilöt joko vaalilla tai sopuvaalilla.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön toimikausi 1.1.2022 – 31.12.2025.

Toimikunnan kokoonpano:

Päivi Huhtala	työsuojelupäällikkö, työnantajan edustaja
Jaana Pyy	työsuojeluvaltuutettu, työntekijät
Miika Övermark	työsuojeluvaltuutettu, työntekijät
Minna Takala	työsuojelutoimikunnan jäsen

Työsuojelutoimikunnan varajäsenet ovat Anu Vähälä (Övermark Miika), Miro Övermark (Takala Minna) ja Mari Turpeinen (Jaana Pyy).

Työsuojeluvaltuutetut:

Toimihenkilöiden edustajat:

Miika Övermark	työsuojeluvaltuutettu
Anu Vähälä	I varavaltuutettu
Miro Övermark	II varavaltuutettu

Työntekijöiden edustajat

Jaana Pyy	työsuojeluvaltuutettu
Minna Takala	I varavaltuutettu
Mari Turpeinen	II varavaltuutettu

Toimikunta kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa ja käsitteli 14 asiaa.

Kunnalle hankittiin kaksi sydäniskuria, joista toinen sijoitettiin yhteiskoululle ja toinen liikuntahallille.

Aluehallintovirasto suoritti työsuojelutarkastuksen lukiolla. Raportissa ohjeistetut toimenpiteet on tehty.

7.6.2 Ohjeistus

Henkilökunnalle on laadittu seuraavat asiakirjat:

- ✓ Työsuojelun toimintaohjelma
- ✓ Työsuojelutoimikunnan toimintasuunnitelma
- ✓ Perehdyttämisohjeet ja –suunnitelma
- ✓ Tekninen osasto, perehdyttämiskansio
- ✓ Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, uusittu 2023
- ✓ Psykososiaalisen kuormituksen tunnistaminen, ehkäiseminen ja hallitseminen, uusittu 2023
- ✓ Työpaikkakiusaamisen ja häirinnän ehkäisyn menettelytapaohje, 2023
- ✓ Työpaikkaväkivallan uhkan ja väkivaltatilanteiden ehkäisyn menettelytapaohje, 2023
- ✓ Näyttöpäätetyö, 2023

- ✓ Ohje huomautuksen ja varoituksen antamisesta, 2023
- ✓ Kemiallisten aineitten kaupanimen mukainen luettelo
- ✓ Käsin tehtävät nostot ja siirrot työssä
- ✓ Laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudelta 2017 – 2021 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021 – 2025
- ✓ Järviseudun kotouttamisohjelma 2023-2026
- ✓ Savuton Lappajärvi –toimenpideohjelma
- ✓ Sisäilmaongelmien ratkaisun toimintaohje
- ✓ Turvallisuussuunnitelma
- ✓ Sosiaalisen median julkaisu- ja käyttäytymisohje henkilöstölle ja –luottamushenkilöille
- ✓ Lappajärven kunnan viestintäohje
- ✓ Tietoturvaliikenne ja tietosuojaohjeistukset
- ✓ Matkustusohje, 2023.

Laaja riskien kartoitus tehtiin kaikilla kunnan kiinteistöillä. Riskien kartoituksen tuloksista pidettiin infotilaisuus työpaikoittain henkilöstölle. Loppuvuodesta tietoa jaettiin vielä henkilökuntatiedotteessa. Uuden henkilön kanssa käydään läpi perehdyttämisohje sekä kerrotaan yllä olevista ohjeista ja suunnitelmista. Vuoden 2024 aikana henkilökunnalle laaditut ohjeet laitetaan sähköiseen järjestelmään, josta ne ovat jokaisen helposti saatavissa.

7.6.3 Työterveyshuolto

Lappajärven kunta on tehnyt työterveyshuollon toimintasuunnitelman TT Botnia Oy:n kanssa ajalle 1.1.202 – 31.12.2024. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman liitteeksi on laadittu Työkyvyn hallinta, seuranta ja varhainen tuki –asiakirja sekä Suositus päihdeongelmaisen hoitoonohjausjärjestelmäksi.

TT Botnia on vastannut työterveyshuollosta 1.4.2021 alkaen.

Työnantajan tilikaudelta 2024 alkaen ehkäisevän työterveyshuollon korvaus on 60 % ja sairaanhoidon 50 % hyväksytyistä kustannuksista.

Korvausluokka I:n kustannukset ovat yhteensä 23.364,74 euroa ja korvausluokka II kuuluvat kustannukset ovat yhteensä 32.511,42 euroa eli kustannukset yhteensä ovat 55.876,16 euroa.

Korvausluokka I: Työpaikkaselvityksiin on osallistunut fysioterapeutti ja terveydenhoitaja, yhteensä 11,0 tuntia. Tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus (ryhmän neuvonta ja ohjaus) toimintaan on osallistunut lääkäri, terveydenhoitaja ja fysioterapeutti. Yksilön neuvontaan ja ohjaukseen on osallistunut terveydenhoitaja ja fysioterapeutti. Myös muihin terveystarkastuksen käynteihin on osallistunut lääkäri, terveydenhoitaja, psykologi.

Työkykyä ylläpitävä toiminta on työnantajan ja työntekijöiden sekä työpaikan yhteistoimintaorganisaatioiden yhteistyössä toteuttamaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jonka avulla tuetaan ja edistetään jokaisen työelämässä mukana olevan työ- ja toimintakykyä. Työkykyä ylläpitävä toiminta on työpaikan jatkuvaa toimintaa, jonka tueksi suunnitellaan erilaisia työ-hankkeita.

Henkilökunnalle järjestettiin työyhteisökysely syksyllä 2024 ja vasatausten pohjalta laadittiin työyhteisön kehittämissuunnitelma ja henkilöstöstrategia. Kyselyn suoritti TT Botnia Oy.

8 Allekirjoitukset ja merkinnät

LAPPAJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Lappajärvi

Ville Ala-aho
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Petri Kuoppala
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Raimo Angervisto
kunnanhallituksen jäsen

Aku-Matti Juttuniemi
kunnanhallituksen varajäsen

Vuokko Kraatari
kunnanhallituksen jäsen

Pirkko Lammi
kunnanhallituksen jäsen

Jari Ollila
kunnanhallituksen jäsen

Sami Alasara
kunnanjohtaja

9 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Kokkolassa

KPMG OY AB

Elina Pesonen
JHT, KHT

10 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tilikautena 1.1. - 31.12.2024 on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

Pääkirja

Päiväkirja

Talousarvion toteutuminen

Tuloslaskelma

Tase

Rahoituslaskelma

Tositesarjat 2024

<i>Selite</i>	<i>Tositelaji</i>	<i>Käytetyt tositenumerot</i>
Muistiotositteet	002	020001-020360
Vyörytykset	007	007000-007100
Käyttöomaisuusviennit	009	009000-009016
Tilinpäätössimulointi (KKTPA)	019	008800-008801
Ostoreskontran suoritukset	101	101000-101261
Myyntireskontran viitesuoritukset	151	151000-151383
Myyntireskontra, suoritukset	153	153000-153084
Myyntiresk./Intrumin viitesuoritukset	154	154001-154103
Myyntiresk./Intrumin suoritukset	156	156001-156015
Tiliotteet (tosnum Nomentia Bankingista)	201	000001-000513
Palkat	301	301000-301033
Kierrätettävät ostolaskut	470	470000-475395
Vuokralaskutus	603	603000-603502
Yleislaskut, yl. Ja tal.hallinto	605	605000-605120
Yleislaskut, sivistystoimi	607	607000-607285
Yleislaskut, tekninen toimi	609	609000-609322
Edunvalvonnan maksut	614	614000-614180
Vesi- ja jätevesilaskutus	690	690000-693538

11 Tunnuslukujen selvitteet

11.1 Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja meno-eroa riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja meno-ero on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo- ja meno-eroa olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulo- ja meno-ero on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo- ja meno-ero heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja meno-eroa riittävyden arvioinnissa. Kunta-kohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulo- ja meno-eroa riittävyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

11.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate laskeaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä.

11.3 Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vaka-
varaisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden
hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee
kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tun-
nusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla
ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valti-
onosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien
välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vai-
kuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdolli-
suudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on
kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmää-
ränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen